67

ಮದಿಪು

ತುಳು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ

ಸಂಪುಟ-1 ಸಂಚಿಕೆ-3
ಮಂಗಳೂರು 5 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2015
ಬೆಲೆ : ರೂ. 15 ಪುಟಗಳು : 84

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಪಿಲಿಕುಲಡ್ ನಡತಿನ 'ಸಂಗಮ-ಸಂಭ್ರಮ' ಉದಿಪನ

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾಶ್ರೀ 'ಸಂಗಮ-ಸಂಭ್ರಮ' ಉದಿಪನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್

ತುಳು ಭವನ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಮದಿಪು

ಮುಡಿ 67

ಆಟಿ–ಸೋಣ–ನಿರ್ನಾಲ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ರಘು ಇಡ್ಕಿದು

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

ಓದುನಕ್ಲೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಅಕಾಡೆಮಿದಂಚಿನ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಲೆದ ಬಗೆಟ್ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಪೊಲಬು ಕೊರ್ಪುಂಡುಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ವರ್ಸೊ ನಿರ್ಮಿದಿನ ಪದಿಮೂಜಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ದಾಸರಬೈಲ್ ಚನಿಯ ಭಾಗವತೆರ್ನವು. ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಕುಟುಮೊಡು ಪುಟ್ಟಂದಿನಕಲೆಡ್ಲಾ ಕಲಾ ಪ್ರತಿಭೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅವ್ವೆನ್ ತಂಕ್ಲೆನ ಸಾದನೆಡ್ ಬುಳೆಪಾವೊನ್ನೆರೆ ಆಪುಂಡು ಪಣ್ಪಿನೆನ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಪಿಂಚಿಸ ಬದ್ಕ್ ಚನಿಯ ಮೆರೆನವು. ಕಸ್ಟೊಡೇ ಬದ್ಕ್‌ದ್ ಸಾದನೆಡ್ ದುಂಬರಿತಿನ ಅರೆನ ಸಾದನೆನ್ ಪರ್ಚಯ ಮಲ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಬರವುಲಾ ಈ ಸಂಚಿಕೆಡುಂಡು..

ಏಪೊಡ್ದಿಂಚ ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್ ಈ ವರ್ಸೊದ ಸೋಣ ತಿಂಗೊಲ್ದು ಆಂಡಿಣ್ಪಿನನೇ ಸಂತೋಸುದ ಸಂಗತಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಚೇರಿ ಸುರು ಆದ್, ಈತ್ನೇಟಲಾ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟೊಣೊಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. 30–8–2015 ಈ ದಿನ ಈ ಕಚೇರಿ ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್ ಮುಲ್ಪ ಉಂಡಾವೊಂದುಪ್ಪುನ 'ತುಳು ಭವನ'ದ ನಿಲ ಅಂಕಣೊಡು ಪೋದು ಒಕ್ಕೆಲಾತ್‌ಂಡ್. 'ತುಳು ಭವನ' ಕಟ್ಟೊಣದ ಮಾತ ಬೇಲೆಲ್ ಬೇಗೊಡು ಮುಗಿಯಡ್, ತುಳುವೆರ್ನ ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಐಸಿರಿತ ಸಂಕೇತ ಆದ್ ತುಳುಭವನ ಕುಡ್ಲದ ನಡುಟು ತರೆದೆರ್ತ್ ಮೆರೆವಡ್ ಪಣ್ದ್ ಬಯಕೊನುಗ. ಈ ಪೊರ್ತುಡು, ಈ ಪೊಸ ಜಾಗೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾರ ಸತ್ಯೊಲೆನ್ ಇಂಚ ನಟ್ಟೊನುಗ.

ಪಂಡ್ ಪುಡ್ಯಾಡುವ ಸಾರ ಸತ್ಯೊಲೆ
ಮಾಯೊದ ಮೈಮೆದ ಸಗ್ತಿಲೆ..
ಮಾನಿಯೆರೆಂಕುಲು ಪತ್ತೆರ್ ಕೂಟೊಡ್
ಅನ್ಯಮನ್ಯೊದಾ ಬಾಮೊಡು ಬಗ್ತಿಡ್
ಜಾನಗೇನೊದಾ ತೂಕುಲ ಬೊಳ್ಪುಡ್
ಪಂಡ್ ಪುಡ್ಯಾಡುವ ಕೊಡಿಯಡಿಟ್..

ಇಂಚಿಪ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯಿನ ಕಯ್ಯಾರದರೆಗ್ ನೆಂಪುನುಡಿ ಸಂದಾವುನ ಪೊರ್ತುಡು ಬಾಮೊದ ತುಡರ್ ತೋಜಾವೊಂದುಲ್ಲ.

"ಏತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಬಾಸೆ ನಮ ತುಳು
ಸಾರೊ ಎಸಳ್‌ದ ತಾಮರೆ
ಪಂಡಿ ಬಾಯಿಡ್ ಕೇಂಡಿ ಕೆಬಿಟ್
ಉರ್ಕುಂಡಮೃತೊದ ನುರೆನುರೆ"

"ಏತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಸತ್ಯ ಪಾತೆರ
ಪಂಡ್ ತೆರಿಪದರೆಂಕ್ಲೆಗ್
ತುಳುನ್ ಒರಿಪೆರೆ ಬೆನ್ಪ ಪಣ್ಪಿನ
ಬಾಸೆ ಕೊರ್ಪನೆ ಈರೆಗ್" .. .. ಇಂಚ ಪಣೊಂದುಲ್ಲ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆನ್ ಸಂಪೊಲಿತಿನಕ್ಲೆಗ್, ಈ ಸಂಚಿಕೆಗ್ ಪೊರ್ಲುದ ಒರುಕೊರ್ತಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಟದಕ್ಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆಲ್. ಮದಿಪುದ ಸಂಚಿಕೆಗಾದ್ ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲುನ ತುಳು ಬಂದುಲೆಗ್, ಸಂಚಿಕೆ ನನಲಾತ್ ಪೊರ್ಲಾವೊಡುಣ್ಪಿನ ಆಸೆಡ್, ಸಂಚಿಕೆದ ಕುಂದುಲೆನ್ ಪಂಡ್ ತೋಜಾವುನ ಮದಿಪುದ ಬಂದುಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಕುಡ್ಲ
25–9–2015

ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಪಾದಕೆರ್ನ ಪಾತೆರೊ

ಈ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದ ಊರು. ಕಡಲಕರೆ ತಾರೆಬಾರೆದ ಉಜ್ವಾಲ್, ಪಚ್ಚೆ ಕುರಲ್‌ದ ಕಂಡೊಲು, ತುದೆಕುಲೆಡ್ ಸರಾಗೊಡು ಪರಪುನ ನೀರ್‌ದ ಒಯಿಲ್, ಪುಲ್ಯಾನಗ ಮೆನಿಪುನ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಚಿಲಿಪಿಲಿ, ದೈವದೇವೆರೆ ಗುಡಿಗುಂಡಾರೊಲು, ಅವುಲವುಲು ತರೆದೆರ್ತ್ ಉಂತುದಿನ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟೋಣೊಲು ನೇನ್ ಮಾತ ತುಂಬುದಿನ ಈ ನಮ್ಮ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಮಣ್ಣ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸಿಂಗಾರೊ. ತುಳುನಾಡ್ ಪೊರ್ಲು, ತುಳುಬಾಸೆ ಪೊರ್ಲು, ತುಳುವೆರೆನ ನಡೆನುಡಿತ ದೇಕಿ ಪೊರ್ಲು. ನಮ ಮಾತೆರ್ಲ ಒಂಜಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲೆನಂಚ ಜಾತಿ ಮತ ಬೇದ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಒಂಜಾದ್ ಬದ್‌ಕೆರೆ ನಮ್ಮ ತುಳುಬಾಸೆನೇ ಕಾರಣ ಪನ್ಪಿ ಇರಾದೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಲೆಕ್ಕ ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಂಡ್. ಈ ಊರು, ಈ ಬಾಸೆಗಾತ್ರ ನಮ ಮಾತ ಬೆನೊಡು. ಒಂಜೇ ಬುದ್ದಿಡ್ ಪಿರ್ತಿಡ್ ಒರಿಯಗೊರಿ ಆದರಿಯೊಂದು ಉಪ್ಪೊಡೂಂದು ಈ ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಂಡು. ಮೂಲು ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸೇರೊನೊಲಿ, ಕೂಟ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕಲಾಚಾತಿರ್ಪುನು ತೋಜ್‌ಪಾವೊಲಿ, ಒಂಜಾತ್ ನಲಿಪೊಲಿ, ತೆಲಿಪೊಲಿ.

2015 ಇಸವಿದ ಅಗೋಸ್ತು ಮುಪ್ಪೆತಾನಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಚೇರಿನ್ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಲ್ಪುನ ಕಾರ್ಯ ನಡತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಭವನ ಮೂಜಿ ಅಂತಸ್ತ್‌ದವು. ನೆಟ್ಟ್ ಒಂಜಿನೇದ ಅಂತಸ್ತ್‌ಡ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿಲೆ ಆಂಡ್. ನನದ ರಡ್ಡ್ ಮಾಳಿಗೆದ ಬೇಲೆ ಪೂರ್ತಿ ಆಯಿನೇ ಇಡೀ ಮಲ್ಲ ಪೆರ್ಮೆದ ಉದಿಪನದ ಕಾರ್ಯೊ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಆವಡ್‌ಂದ್ ದೇವೆರೆಡ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ಪುಗೊ.

ಅಗೋಸ್ತು ಮುಪ್ಪೆತಾನಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಳು ಬಂಧುಲುಲಾ, ಅಭಿಮಾನಿಲುಲಾ ಸೇರ್‍ಯೆರ್. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ರಮಾನಾಥ ರೈಕುಲು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಶಾಸಕೆರಾಯಿನ ಜೆ.ಆರ್. ಲೋಬೋ, ಐವನ್ ಡಿ'ಸೋಜ, ಮೊಯಿದಿನ್ ಬಾವಾ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಾಯಿನ ಎ.ಬಿ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗಣ್ಯೆರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಆನಿದ ಲೇಸ್ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡತ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ತುಳುಕಟ್ಟ್‌ದಂಚ ಭವಾನಿ ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್, ಬಾಮ ಕುಮಾರನ ಸಂಧಿ ಪಾಡ್ದನ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಒಂಜಿ ಒತ್ತು ಕೊರಿಯೆರ್. ಇಂಚ ಬಾಡಿಗೆದ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡುದು ಸೊಂತ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನ ನಂಕ್ ನನಲಾ ಏತೇತೋ ಕೆಲಸೊಲು ಬಾಕಿ ಉಲ್ಲೊ.

ಈ ನಡುಟು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪದಿಮೂಜಿ ಭಾಷಾ ಅಕಾಡೆಮಿಲು ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಪಿಲಿಕುಳೊಡು ಸಂಗಮ –ಸಂಭ್ರಮ ಪನ್ಪಿ ಉಚ್ಚವೊನು ಬಾರೀ ಗಡದ್‌ಡ್ ನಡಪಾಯೆರ್. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವೆ ಉಮಾಶ್ರೀ ಈ ಸಂಭ್ರಮೊದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ದಿನತ ಲೇಸ್ ಪುದಾರ್‌ದಂಚನೇ ಸಂಭ್ರಮೊಡು ನಡತ್‌ಂಡ್.

ಅಂಚೆನೇ ಭದ್ರಾವತಿಡ್ ತುಳುಕೂಟದಾಕುಲು ವರ್ಸ ವರ್ಸ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ತುಳು ಪರ್ಬೊನು ಈ ವರ್ಸಲಾ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪಾಯೆರ್. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್‌ಲಾ,

- ಜೋಗಿ ಪದೊ / ಪಿ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ / 33
- ಎಂಚ ಕರಿಯೊಡು ಕಟ್ಟ್ / ಶಂಕರ ಕುಂಜತ್ತೂರು / 34
- ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊರ್ಲು / ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್/ 35
- ಬೆನ್ನಿದಾಯನ ಬುಲಿಪು / ಯಶವಂತ್ ಡಿ.ಯಸ್/ 36

❋ ಕತೆತ್ತ ಕೋಪೆ

- ಪರಕೆದ ಕೋಲ / ಎಚ್.ಎಸ್. ಬೊಲ್ಮಾಡಿ / 37

❋ ಕುಸೇಲ್ದ ಬರವು

- ಪೊಸ ವರ್ಸೊಗು ಪರ ವನಸ್‌ದ ನೆಂಪು / ರಾಂ ಎಲ್ಲಂಗಳ/ 47

❋ ನಮ್ಮ ಊರ್ದ್

- ತುಳುನಾಡ್ದ ಜಾಗೆದ ಪುರಪು / ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್/ 50

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು / 59

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು/ 70

ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು/ 72

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು / 76

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ / 81

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ-ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಪತ್ತೆ / 82

ಮೇರ್ ನಮ್ಮಾರ್

ಯಕ್ಷ ಕೋಗಿಲೆ ಭಾಗವತ ದಾಸೆರೆಬೈಲ್ ಚನಿಯನಾಯ್ಕ

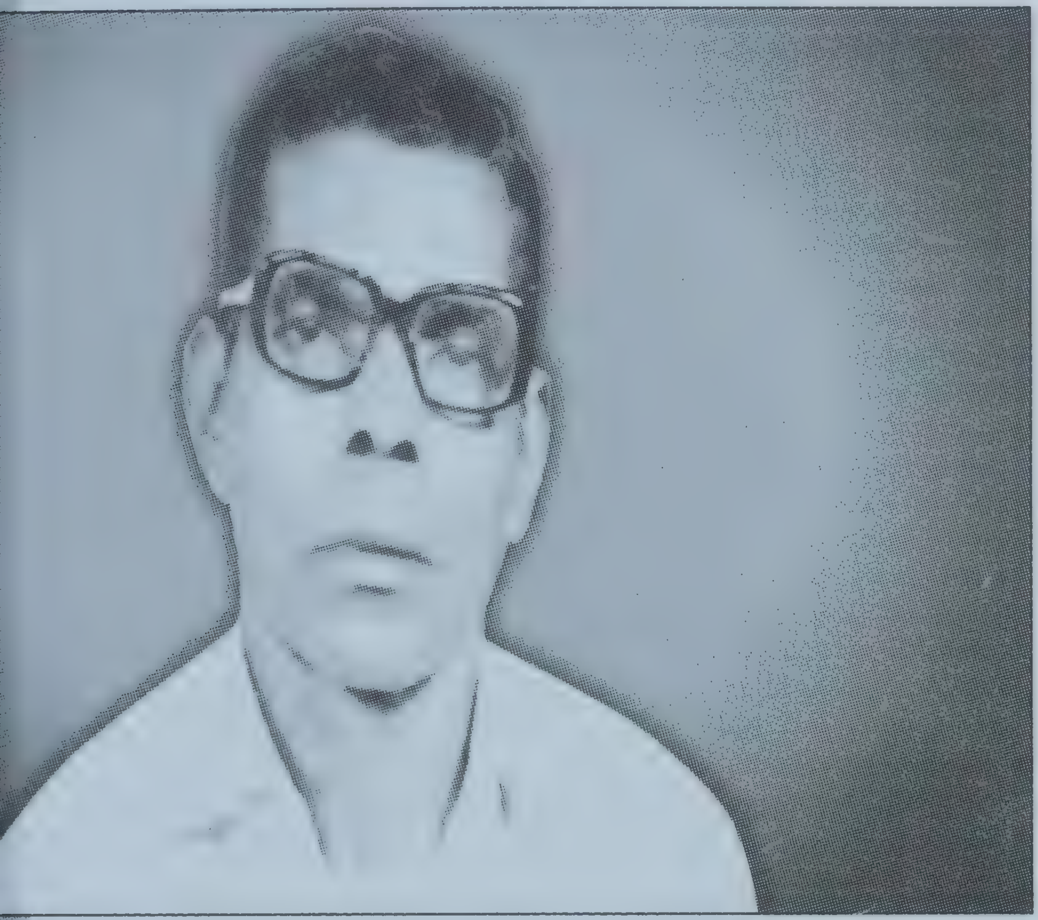

ಕೊರಗಪ್ಪ ಶಿಂಗಾರಕೋಡಿ

ಅವು ಸದಾರ್ನೆ 1958ನೇ ವೊರ್ಸೊದ ಬೊಂತೇಲ್ ತಿಂಗೊಲು ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಪೊರ್ತು. ದರ್ಮಸ್ಥಳೊಟು ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಅಕೇರಿದ ಆಟೊ. ಆ ಕಾಲೊಡು ಬಣ್ಣೊದ ಯೇಸೊಡು ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯೊಂದಿತ್ತ್‌ನಾರ್ ಬಣ್ಣೊದ ಮಾಲಿಂಗೆರ್. ಇಂಬೆರ್ ಆನಿದ ದಿನೊ ಕೊಡಿಪು ಮೀಸೆದ ಒರಿ ಜವನ್ಯನ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮದ್ಲೆಗಾರ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಕುರೂಪ್‌ರೆಗ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ "ಇಂಬೆ ಎಡ್ಡೆ ಪದ ಪನ್ಪೆ, ಇಂಬ್ಯಗ್ ಭಾಗವತಿಕೆದ ಮರ್ಲ್ ಉಂಡು, ಇಂಬ್ಯಗ್ ಈರ್ ಮಾತಾ ಪ್ರಸಂಗೊದಲಾ ಪದೊನು ಕಲ್ಪಾದ್ ಒರಿ ಬಾಗವತೆಂದ್ ಮನ್ಪೊಡು. ಆಯೆನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಈರೊಂಜಿ ಸಾದಿ ತೋಜಾವೊಡುಂದು ಪಂಡೆರ್"ಗೆ. ಅಂಚ ಮಾಲಿಂಗೆರ್‌ನ ಪಾತೆರೊಗು ಒತ್ತೊಂದು ಆನಿದ ದಿನೊಟು ದರ್ಮಸ್ಥಳೊ ಮೇಳೊಡು ಹಾರ್ಮನಿ ಬಾರ್ಸವುನ ಬೇಲೆಗ್ ಜವನ್ಯನ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್.

ಅಂಚ ಸುಮಾರ್ 55 ವರ್ಷೊಗು ದುಂಬು ಮೇಳೊಡು ಎಲ್ಯಲ್ಯ ಬೇಲೆನ್ ಬೆಂದೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಜವನ್ಯೆ 1985ನೆ ಪೊರ್ತುಡು ಒರಿ ಎಡ್ಡೆ

ಕೊರಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು. ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜಾನಪದ ಕಲಾ ಮೇಳದೊಟ್ಟುಗು ಸುಮಾರಾತ್ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು, ಜಿಲ್ಲೆದ ಬಯಲಾಟೊ ಸಮಿತಿಲು ಬಾಗವತೆರೆನ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಮ್ಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅತ್ತಂತೆ ಮಲ್ಲ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರೀ ಕಲಾ ಸಂಗೊಡ್ದ್ ಮರಣೋತ್ತರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಂಡ್. ಸುಳ್ಯದ ಶಿಲ್ಪಿ ಕುರುಂಜಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ಗೌಡೆರೆಡ್ದ್ ಗಾನ ಕೋಗಿಲೆ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್‌ಲಾ ಕೊರ್ದು ಬಾಗವತೆರೆ ಪುದರ್‌ನ್ ಜಿಲ್ಲೆದ ಪುಗರ್ತೆದ ಬಾಗವತೆರೊಟ್ಟುಗು ಸೇರಾಯೆರ್. ಇತ್ತೆಲಾ ಭಾಗವತ ಚನಿಯ ನಾಯ್ಕೆರೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಆರ್ನ ಅಬಿಮಾನಿ ಬಳಗದಕುಲ್, ಆರ್ನ ಮಲ್ಲ ಶಿಷ್ಯೆ ಮರ್ಕಂಜದ ದಾಮೋದರ ಪಾಟಾಳಿಲು ಬಾಗವತೆರೆ ಕೈತ ಬರವುದ 80 ಬೂಕ್, 134 ಅಚ್ಚಾಯಿನ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗೊದ ಬೂಕುಲು, ಅತ್ತಂದೆ ಅಜ್ಜನ ಗದ್ದೆ ಗಣಪಯ್ಯೆರ್ ಸಂಪಲಿತ್‌ನ ಸುಮಾರ್ 244 ಬೂಕ್‌ಲೆನ್ ಬಾರೀ ಪಿರ್ತಿಡ್ ಹಾಳಾವಂದಿಲೆಕ ದೀತೆರ್.

ಸುಳ್ಯ, ಪುತ್ತೂರು, ಕಾಸರಗೋಡು, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ಊರುದ ಸುಮಾರ್ ಜಾಗೆಡ್ ಏತೊ ಶಿಷ್ಯೆರೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಹಿಮ್ಮೇಳ–ಮುಮ್ಮೇಳ ಕಲ್ಪಾಯೆರ್. ಸುಮಾರ್ ಬಯಲಾಟೊ ಸಂಘೊನು ಉಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೆಂದ್‌ನ ಬಾಗವತ ಚನಿಯ ನಾಯ್ಕೆರ ಪೊರ್ಲ ರಾಗೊದ ಕಂಟೊಗೆ ದೇವೆರ್ ಕಣ್ಣ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ದೊಂಡೆದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಸೀಕ್ ನಿದಾನೊಡೆ ಪರತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನವು ಬಾಗವತೆರೆಗ್ ತೆರಿಜಿ. ಗುಡ್ಡೆದಾತ್ ಬಜೊನು ನಿಂಗ್‌ದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ನಾತ್ ದಿನೊ ತನ್ನೊ ಔಸೊನು ಯಕ್ಷಗಾನೊಗಾದ್ ತರೆಯಿನ ಬಾಗವತೆರ್ ಈತ್ ಬೇಕ ಬತ್ತಿನ ಸೀಕ್‌ಗ್ ಕೊರಗಿಯೆರ್.

ತನ್ನ ಪಿರ್ತಿದ ಶಿಷ್ಯೆ ದಾಮೋದರ ಪಾಟಾಳಿಯೆರ್ಲಾ ಸುಳ್ಯದ ಏತೋ ಜನ ಅಭಿಮಾನಿಲೆ ಹಟೊಕ್ಕು 1999ಡು ಕಟೀಲ್ದ ಮೇಳೊದ ಆಟೊಡು ತನ್ನ ಅಕೇರಿದ ಪರಕೆ ಸಂದಾಯೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಕಟ್ಟ್‌ದಂಚನೆ ತನ್ಕ್ 20 ವೊರ್ಸ ಪ್ರಾಯೊಡು ಹಿರಿಯ ಬಾಗವತೆರೆಡ್ದ್ ತಿಕ್ಕಿನ ತಾಳೊದ ಕೋಲುನು ಆನಿದ ಬಾಗವತೆರಾಯಿನ ಬಲಿಪ ನಾರಾಯಣ ಬಾಗವತೆರೆ ಕೈಕ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ದುಂಬೇ ರೆಕಾರ್ಡಾಯಿನ ತನ್ನೊ ಪದೊತ್ತ ಸೀಡಿ ಬುಡುಗಡೆ ಮನ್ಪಾದ್ ಐನ್ ಸೇರ್ದಿನ ಮಸ್ತ್ ಶಿಷ್ಯೆರೆ ಕೈಕ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಕೈಟತ್ತಿ ಪ್ರಸಂಗೊದ ಬೂಕುನುಲಾ ತಾಳೊನುಲಾ ಶಿಷ್ಯೆ ದಾಮೋದರ ಪಾಟಾಳಿಲೆ ಕೈಟ್ಟ್ ಕೊರ್ದು ರಂಗೊಸ್ಥಳೊಕು ಮಲ್ಲ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್ ತನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಕೋಣೆ ಸೇರಿಯೆರ್.

ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ಮಲ್ಲ ಪುಗರ್ತೆದ ಬಾಗವತೆರೊಟ್ಟುಗು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆಡ್ದೆ ಯಕ್ಷಕೋಗಿಲೆ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ನ್ ಪಡೆದ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಮೈಲ್‌ಕಲ್ಲಾದ್ ಮೆರೆಯಿನ ಬಾಗವತ ದಾಸೆರೆಬೈಲ್ ಚನಿಯ ನಾಯ್ಕೆರ್ 1999ನೇ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಪರಲೋಕ ಸಂದ್‌ದ್ ನಂಕ್ ನೆಂಪು ಮಾತ್ರ ಒರಿಪಾಯೆರ್.

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಗೇನೊದ ಸಾನಾದಿಗೆ ಅರ್ಲಾವು ಕಜ್ಜೊಡು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪರಂಪರೆದ ಕೊರಿಗೆ ಮಾಮಲ್ಲವು. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಮೆನ್ನರ್, ಬರ್ನೆಲ್), 2) ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ (ನಿಘಂಟು-ವ್ಯಾಕರಣ), 3)ಗೀತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ(250 ಗೀತೆಗಳು)(4) ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ (1841-ತುಳು ಬೈಬಲ್) (5)ತುಳು ಪತ್ಯ ಅಂಚೆನೆ (6)ಹಿತೋಪದೇಶ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಕೌನ್ಸಲಿಂಗ್. ಆಂಡ ಇನಿಕ್ಕಲಾ ಏತ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪರಂಪರೆದ ಗುರ್ತ ಉಂಡು? ಫೊಟೋಗ್ರಾಫಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಬತ್ತ್‌ನವು ಮಿಶನರಿದಕ್ಲೆಡ್ದ್. ಇನಿತ ಜ್ಯೋತಿ ಸರ್ಕಲ್‌ಡ್ದ್ ಬಲ್ಮಟ ಸರ್ಕಲ್ ಮುಟ್ಟ ಬಲತ ಮೆಯಿಕ್ ಉಪ್ಪು ಗೇನೊ ಬರವು ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರ, ಆರ್ಕೈವ್ಸ್ ಕೋಡಿಲೆ ಗುರ್ತ ಪರಿಚಯು ಅಧ್ಯಯನಾತ್ಮಕವಾದ್, ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾದ್ ಎಚ್ಚಿಗೆ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್ಂದ್ ಪನೊಡು. ಆ ಬಗೆಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಅಲರ್ಜಿ, ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಜಿದ್ ಪೋವೊಡು. ಅಧ್ಯಯನ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಈ ಮಜಲ್‌ಡ್ ನಡಪೊಡು.

ಸಹಸ್ರಾರ್ದ ತುಳು ಗಾದೆಲು –1874

ಸಹಸ್ರಾರ್ದ ತುಳು ಗಾದೆಲು ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕೃತಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್‌ಡ್ 1874 ಟ್ ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಂದುವೇ ಕೃತಿ 'ತೌಳವಗಾಥಾ ಮಂಜರಿ' ಅಂದ್‌ಂಡ ಸಾರ ತುಳು ಗಾದೆಲು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ಡ್ 1896 ಟ್ಟ್ ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. 1872 ಟ್ಟ್ ಬ್ರಿಗೆಲ್ ಜೆ.ಜೆ. ಆರ್ ಬರೆಯಿ ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ ಬೂಕುಡು 50 ತುಳುಗಾದೆ, ಅಯಿತೊಟ್ಟುಗು ಅಯಿತ ಆಂಗ್ಲ ತರ್ಜುಮೆ ಅಯಿತ ಅರ್ತೊಲೆ ವಿವರೊಲೆನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅಂಚ ತೂಂಡ ಸುರುಟು ಇಂದೆಟ್ಟ್ ಗಾದೆಲು ಪ್ರಕಟವಾಯಿನವು. ' ತೌಳವ ಗಾಥಾ ಮಂಜರಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಸಾರ ತುಳು ಗಾದೆಲು' ಕೃತಿತ್ತ ಮಗ್ತಚ್ಚಿ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊ-2009 ಟ್ಟ್ ಎನ್ನ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕತ್ವದ 51 ಬೂಕುಲೆ ಮಾಲೆಡ್ ರಡ್ಡನೆ ಬೂಕು ಆದ್ ಪ್ರಕಟ ಆತ್‌ಂಡ್.

ತುಳು ಪತ್ಯ ಪುಸ್ತಕ–1898

ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ್ ಬಳಕೆಗ್ ಕೊನತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಪತ್ಯ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಜಿಲ್ಲೆಡ್

ಪೋಪೆ ಪೋಪೆ ಪನ್ಪಲಾಲ್ ಲಂಗ ರವಕೆ ಪಾಡ್ವಲಾಲ್
ಕಮಲಾ ಪೋಪುಜನದೇ ಬಲ್ಮಠ ಶಾಲೆಗ್
ಪೋಪೆ ಪೋಪೆ ಪನ್ಪಲಾಲ್ ಬೂಕು ಸ್ಲೇಟ್ ನಾಡ್ವಲಾಲ್

ತುಳುವೆರೆ ಜೋಕುಳೆಗ್ ಸುರುಟು ಬೂಕು ಸ್ಲೇಟ್ ಗುರ್ತ ಕೊರಿನಕುಲೇ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ದಕುಲು. ಲೋಕೊ ಓದುಗನಮ ಬೂಕು ಪನ್ಪಿ ಪದಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಪುಟ್ಟುಂಡ್. ಈ ಕರೆನಾಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಲೆ ತುಳು ಸೇವೆನ್ ಪಂಡೊಂಡಿನ ಬಾಯ್ಪಾತೆರೊಡೆ ಒರಿದ್ ಪೋತಿನ ಏತೊ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಉಂಡು. ಅವೆತ ಸಂಗ್ರಹ ಬೊಕ್ಕ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಶೋಧನೆ ಆವೊಡು. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ಉಪ್ಪು ಮಿಶನರಿಲು ತುಳು ಸಂಗೀತ ಕಲ್ಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ದೇಶೀಯೆರ್‌ಲಾ ತುಳು ಗೀತೆಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪದ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಜೋಕುಳೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿನೆತ್ತ ಸಂಗ್ರಹ ನನಲಾ ಆತ್‌ಜಿ.

ಮೂಲ್ಕಿಡ್ ಇತ್ತಿನ ಬ್ರಿಗಿಲ್ ಪನ್ಪಿನಾರೆ ಮಿತ್ತ್ ಕಟ್ಟಿನ ಪದ ಸಂಗೀತದ ಸಾಲ್‌ಲು ಇಂಚ ಉಂಡು

'ಓಡೆಗ್ ಪೋಪರ್ ಬ್ರಿಗಿಲ್ಲಾಯ
ಕುಡಲಗ್ ಪೋಪೆ ಜೋಕುಲೆ
ಎಂಕುಲ್ಲ ಬರೊಡೆ ಬ್ರಿಗಿಲ್ಲಾಯ
ಸಾದಿಡ್ ಕಷ್ಟಾವು ಜೋಕುಲೆ
ತಿನ್ಯೆರೆ ಕನಪರ ಬ್ರಿಗಿಲ್ಲಾಯ
ಎನಡ ಕಾಸಿಜ್ಜಿ ಜೋಕುಲೆ'

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಬೊಕ್ಕ ಜೆಸುವಿತ ಸಂಸ್ಥೆದಕುಳೆ ತುಳು ಪ್ರಕಟಣೆಳು

1. ಸತ್ಯವೇದ

1. ಮೋಸೆನವು ರಡ್ಡನೆ ಪುಸ್ತಕ ಹೊರಡೋಣವು 1909
2. ಮೋಸೆನವು ದುಂಬುದ ಪುಸ್ತಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ 1905
3. ಯೋನ ಪುಸ್ತಕ 1900
4. ನೀತಿ ವಚನೊಳು 1890
5. ಕೀರ್ತನೆಳು 1863
6. ದಾನಿಯೇಲ್ ಪ್ರವಾದಿ ಪುಸ್ತಕ 1872
7. ಪೊಸತ್ ಒಡಂಬಡಿಕೆ 1847 (27 ಬೂಕುಲು ಉಂಡು)

2. ಸತ್ಯವೇದ ಆಧಾರಿತ

8. ಯೇಸು ಕ್ರಿಸ್ತ ಶ್ರಮಳೆ ವರ್ತಮಾನ 1896
9. ರಕ್ಷಣೆದ ಕ್ರಮತ್ತ ಪ್ರಕಾರ ಜತ್ತ್‌ದ್ ದೆತ್ತಿ ವಚನೊಳು 1897

10. ಯೇಸು ಮಳ್ತಿ ಪರ್ವತ ಪ್ರಸಂಗ 1900
11. ದೇವೆರೆ ವಾಕ್ಯದ ಬೋಧನೆದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ 1885
12. ಕ್ರೈಸ್ತೆರೆ ಜೋಕುಳು ಕಲ್ಪೊಡಾಯಿ ವಚನಲಾ ಗೀತೆಲಾ 1901
13. ಪರಪೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆದ ಕಥೆಲು 1862
14. ದೇವೆರೆ ವಾಕ್ಯದ ಎಲ್ಯ ಕಥೆಳು 1879
15. ದೇವೆರೆ ರಾಜ್ಯದ ಮುತ್ತುಳು 1934

3. ಕ್ರೈಸ್ತ ಆರಾಧನೆ, ಸಂಸ್ಕಾರ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಕಟ್ಟಳೆ ಇಂಚಮಾತ

16. ಪರಲೋಕ ಮಹಿಮೆಡ್ ಸೇರಿ ಯೇಸು ಕ್ರಿಸ್ತೆ ತನ ಸಬೆಟ್ಟ್ ನಡಪುಡು ಕೆಲಸದ ವಿಷ್ಯೊಡು 1901
17. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ಗ್ ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನೊಡುಪ್ಪು ಸೌಹಾರ್ದಿಕ ಸಬೆತ್ತ ಕಟ್ಟ್ 1903
18. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನೊಡುಲಾ ಆಫ್ರಿಕೊಡುಲಾ ಇಪ್ಪಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಸುವಾರ್ತಾ ಸಬೆಳೆ ಕಟ್ಟ್.
19. ಕರ್ತವ ಸೇವಕೆರೆ ಮಾನಸಾಂತರಲಾ ಅಕುಳೆ ಸೇವೆಲಾ 1901
20. ಕ್ರೈಸ್ತಗ್ ರಕ್ಷಣೆ ಆಂಡ್ ಇನ್ನಿ ನಿಶ್ಚಯ ಆಯಗ್ ಆಪಿನಿ ಎಂಚ 1899
21. ದೇವಾರಾಧನೆದ ಕ್ರಮ 1859
22. ದೇವಾರಾಧನೆದ ಕ್ರಮ (ಉತ್ತರ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ) 1946
23. ದೃಢೀಕರಣ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ 1885
24. ದೃಢೀಕರಣದ ವಿಷಯೊಡು 1897
25. ದಿನ ದಿನತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಳು 1869
26. ಪರಿಶುದ್ಧ ಸ್ನಾನ ಕೊರ್ಪಿ ದುಂಬು ಕಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಶಾಸ್ತ್ರ (ಜೆ)
27. ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಳೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವೊಡಾಯಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾನ್ ಶಾಸ್ತ್ರ 1901 (ಜೆ)
28. ದೇವೆರೆ ಚಾಕ್ರಿ ಮಳ್ಪೆರೆ ಮನಸ್ ಇತ್ತಿನಾಕ್‌ಳೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವೊಡಾಯಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಭಾಗ 1 ಬೊಕ್ಕ 2 1918 (ಜೆ)
29. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾನ್ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪುಸ್ತಕ 1925 (ಜೆ)

4. ಸಂಗೀತೊಳು

30. ತುಳು ಗೀತೊಳು 1874
31. ಜೋಕುಳು ಗೀತೊಳು 1828
32. ಸೇಂಕಿ ಗೀತೊಳು
33. ನಮ ರಾಗೊಳು 1848
34. ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಗೀತೆಳೆಗ್ ತಕ್ಕ ರಾಗೊಳು.

5. ನೀತಿ ಬೋಧೆ

35. ಎಂಕ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಉಂಡು 1877

36. ಅರಸು ಮಗ ಉಂಗಿಲದ ಸಾಮ್ಯ 1889
37. ಕಳುವೆ ವೀರಪ್ಪನ ಮಾನಸಾಂತರ 1909
38. ಕೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ ಸೈತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ದುಃಖ 1873
39. ಕ್ರೈಸ್ತೆರ್ ಕಲಿಗಂಗಸರ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಮಾರುನವು ಸಮಾದುಂಡಾ? 1878
40. ಗುಡ್ಡೆನ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ಪಾಡುನ ವಿಶ್ವಾಸ 1907
41. ದೆತ್ತೊನುನೆಡ್ದ್ ಕೊರ್ಪಿನವೇ ಎಡ್ಡೆ 1909
42. ಯಾನ್ ಅಳೆಗ್ ಪಗೆ ಬೂಟಂದೆ ಕುಳ್ಳಯೆ 1909
43. ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬಿನಾಯಗ್ ಇಂಬು ನಂಬಂದಿನಾಯಗ್ ಅಂಬು 1903

6. ಭಾಷಾಂತರ :

44. ಪ್ಲಟಿಕ್ ದೊರೆ ಬರೆದ್ ಕೊರಿ ಸಂಸಾರದ ಕ್ರಮೊಳು 1902
45. ಸ್ವರ್ಗ ಯಾತ್ರೆ 1901

7. ಭಾಷೆ–ವ್ಯಾಕರಣ–ನಿಘಂಟು

46. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತುಳು ಶಬ್ಧ ಕೋಶ 1888
47. ತುಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ಧಕೋಶ 1886
48. ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ 1872
49. ಕನ್ನಡ –ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ತುಳು ಭಾಷಾ ಮಂಜರಿ 1905

8. ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ

50. ತುಳು ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆ 1890
51. ತುಳು ಪಾಠಾಳೆ ರಡ್ಡನೆ ಪುಸ್ತಕ 1862

9. ಭೂತಾರಾಧನೆ, ಗಾದೆಲು, ಇಂಚಮಾತ

52. ತುಳುವೆರೆಡ್ ನಡಪು ಭೂತಸೇವೆ 1891
53. ಪಾಡ್ದನೊಳು 1886
54. ಭೂತ ವಿದ್ಯೆಯು (ಕನ್ನಡ)1867
55. ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ 1857
56. ತೌಳವ ಗಾಥಾ ಮಂಜರಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಸಾರ ತುಳು ಗಾದೆಲು 1896
57. ಸಹಸ್ರಾರ್ಧ ತುಳು ಗಾದೆಲು 1874

ಆಧಾರ: ಬೆನೆಟ್ ಜಿ ಅಮ್ಮನ್ನ 2007, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ (ಪ್ರಸಾರಾಂಗ: ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ.)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು :ಡಾ.ಬಿ.ಎ ವಿವೇಕ್ ರೈ

ಲೇಖನೊ

ತುಳುನಾಡ್ದ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಎದುರಾತಿನ ಕಂಟಕೊಲು

ಪೊಳಲಿ ಮಹೇಶ್ ಹೆಗ್ಡೆ

ವಿಷ್ಣುನ ಅವತಾರ ಆಯಿನ ಪರಶುರಾಮೆ ತನ್ನ ಕೊಡಲಿನ್‌ದಕ್‌ದ್ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ್ ಆಜದ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಈ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್. ಜಾತಿ ಮತದ ಕಟ್ಟಕಟ್ಟಳೆ ಇಜ್ಜಂದೆ ತುಳುಭಾಷೆನ್ ಪಾತೆರುನ ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಜೋಕುಲು ಒಟ್ಟುಗು ನೆಲೆ ಉಂತುದಿನ ಈ ಜಾಗೆ ತುಳುನಾಡ್. ಪಡ್ಡಯಿಡ್ದ್ ನೀರ್‌ದ ರಾಶಿ ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರ ಮುಡಯಿಡ್ ಆಕಾಶೊಗ್ ಮುಟ್ಟುನ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ. ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೆದ ಜನಕುಲೆಗ್ ಬಾಜೆಲೆನ್ ಆರಾವೂಂದು ದುಂಬು ದುಂಬು ಪರಪುನ ನೇತ್ರಾವತಿ, ಕುಮಾರಧಾರ, ಪಲ್ಗುಣಿ, ಶಾಂಭವಿ, ನಂದಿನಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ನದಿಕುಲು. ಒಲ್ಪ ತೂಂಡಲ್ಪ ತಾರೆ, ಕಂಗ್, ಬಾರೆದ್ ಪೊರ್ಲುಲು. ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರೆ ಕಾಂಡೆ ಉದಿಪುನಗ ಪಸರಿಸಿದಿನ ಬಂಗಾರ್ದ ಕಿರಣೊಲು ಪಚ್ಚೆ ದೈಕುಲು. ಗುಡ್ಡೆ, ತುದೆತ ಮಿತ್ತ್ ಪಸರಿಸಿದಿನ ಪೊರ್ಲುನು ತೂನಗ ಕಲಾವಿದನ ಕುಂಚೊಡ್ದು ಭಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಅರಲ್‌ದ್ ಬೈದಿನ ಚಿತ್ರದಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಈ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್.

ತುಳುನಾಡ್, ಮುಲ್ಪದ ನಂಬಿನ ಭಕ್ತರೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರಿಯರ್ ನೆಲೆ ಉಂತಿದಿ ಕಾರ್ನಿಕದ ದೇವೆರ್ ಪುರಲ್‌ದ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ಅಪ್ಪೆ,

ಕಟೀಲ್ದ ಭ್ರಮರಾಂಬೆ, ಕುಕ್ಕೆದ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಮಂಜುನಾಥ, ಮಂಗಳಾದೇವಿದ ಅಪ್ಪೆ ಮೊಕುಲೆನ ಆಶೀರ್ವಾದ ನಿತ್ಯ ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು. ಕತ್ತಲೆದ ಸಾದಿಡ್ ನಡಪುನ ಜನಕುಲೆಗ್ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾವುನ ಶಾಲೆಲು ಮೂಲುಲ್ಲ. ಉಸರ್ ಇಜ್ಜಂದಿ, ಬದುಕುನ ಆಸೆ ಬುಡಿನ ಜನಕುಲೆನ್ ಬದ್‌ಕವುನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಲಾ ಮೂಲು ಉಂಡು. ಉಳಿತಾಯದ ಬೀಜ ಮಂತ್ರೊವು ಉಚ್ಚಾರಿಸೊಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಲೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರಿನ ಹಿರಿಮೆಲ ಈ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸೇರ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಭಾರಿ ಉಸಾರ್‌ದಕುಲು ಪಂಡ್ದ್ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊಡ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಜನಕುಲು ನಮ.

ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಅಲುವ, ವಿಜಯನಗರದ ರಾಯೆರ್, ಕೆಳದಿದ ನಾಯಕೆರ್, ಮೈಸೂರುದ ಸುಲ್ತಾನೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಪೂರೆರ್ಲ ಆಳಿಯೆರ್. ಅಕ್‌ಲೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕಂಪುನು ಪಸರಿಸಿಯೆರ್ ಆಂಡಲ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಭಾಷೆನ್ ಒಂತೆಲಾ ಕುಂದು ಬರಂದಿಲೆಕ ನಮ ಒರಿಪಾವೊಂದು, ಬುಲೆಪಾವೊಂದು ಬೈದಿತ್ತ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆ ಶ್ರೀಮಂತವಾಯಿನ ತುಳು ನುಡಿ ಉಂದ್ ನಂಕ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರೆನಕುಲು ಕೊರ್ತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಬಳುವಳಿ ಆಂಡ ದುಂಬುಡ್ದು ನಡತೊಂದು ಬೈದಿನ ಈ ಪೊರ್ಲುದ ಕಂಟ್‌ದ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪಾದ್ ಬುಲೆಪವುನ ಕೆಲಸ ನಮ ಮಲ್ತೊಂದಿಜ್ಜ. ಇತ್ತೆದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿನ್ ತೂನಗ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ, ದುಂಬೊಂಜಿದಿನ ತೋಜರೆ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಮಾಯಿಕ ಆಪಿನ ದಿನ ದೂರ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯಿಕ್ಕಾದ್ ಅವೆಕ್ಕಾ ಎದುರಾಯಿನ ಕಂಟಕೊಲು ದಾದ, ಒರಿಪುನ ರೀತಿ ಒವು ಉಂದು ಮಾತ ನಮ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ತೋಜೊಂದುಂಡು.

ಪೊಸ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿದ ಗಂಧಗಾಳಿ ಇಜ್ಜಂದಿ ಕಾಲ ದಿನ ಇಡೀ ಕಂಡ ಕೈಕಂಜಿದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಕಲ್ಮಶ ಇಜ್ಜಂದಿ ಉಣಸ್ ತಿನ್‌ಸನ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬೊಡು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೊರ್ಲುದ ಸಂಸಾರ, ನೆಮ್ಮದಿದ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದಿನಲಾ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಡಿಪುನಗ, ಜೂವದ ಆಯಾಸ ದೂರ ಮಲ್ಪುನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮನಸ್‌ದ ಸಂತೋಷ ಕೊರಿಯೆರೆ ಆಟ, ಕೂಟಲೆನ್ ನಡಪೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಆವಡ್, ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟ, ಎರು ಗಿಡಪುನ ಕಂಬುಲ, ಮಾರ್ನೆಮಿದ ವೇಷ. ಸಂಸಾರದ ಮಾತೆರ್ಲ ಸೇರ್‌ದ್ ಬಂಧು ಬಾಂಧವೆರೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಸುನ ಪರ್ಬಲೆ ಆಚರಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದಿ ಶಕ್ತಿಲೆನ್ ಭೂತ, ದೈವ, ದೇವೆರ್, ನಾಗೆ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ಆರಾಧಿಸುನ ಪದ್ಧತಿಲು ನಡತೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆದ ವಿಷಯನೆ ಬೇತೆ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕುಲು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾತೆರ್, ಆಂಡ ಬುದ್ಧಿವಂತೆರಾತ್‌ಜೆರ್. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕುಲು ತೋಜದಿನ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗ್ ಮೂಡನಂಬಿಕೆದ ಹಣೆ ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಗ್ಲೋಬಲೈಸೇಷನ್, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲೈಸೇಜನ್, ಪೊಸ ಪೊಸ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಉಂದು ಮಾತೆತ್ತ ನಡುಟ್ಟು ನಮ ತಿಕ್ಕೊಂದು ಬೂರುದ.

ನುಗ ನಾಯರ್ ಮೂಲೆ ಸೇರ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಕಂಡ ಪಾಡರಿ ಬೂರ್ದುಂಡು ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿ ತೂಯರೆ ತಿಕ್ಕೊಂದಿಜ್ಜಿ, ಪಾರ್ದನ, ಒರಲ್ ಕೇನ್‌ದಿನ ನೆನೆಪಿಜ್ಜಿ. ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲಡ್ ಕೂಲಿ

ತಾಲ್‌ದಿನ ಕುಜಲ್ ಪಂದ್‌ರ್‌ದಿನ ಪರಬೆರ್ ಮಾತ್ರ ಉಲ್ಲೆರ್. ಸಾಗೊಳಿ ಏರೆಗುಲ ಬೊಡ್ಚಾತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಕ್ ಕಲ್ಪೆರೆ ಪಿದಾಡ್‌ದೆರ್. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಆಯಿನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಅತ್ತ್ ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆನ್ ಮರಪರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪುರುಬಾಲೆನ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಶಾಲೆಗ್ ಸೇರ್‌ಸಾದ್, ನಾಲ್ ಜನಕುಲೆನ ಎದುರು ಮಮ್ಮಿ ಡ್ಯಾಡಿ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡ ಸ್ವರ್ಗೊಗ್ ಮೂಜೆ ಗೇಣ್. ಶಾಲೆಡ್ ಫಸ್ಟ್ ಬರೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಆಸೆನ್ ಈಡೇರಿಸಯರೆ ಬಾಲೆ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಯಿನ ಆಟ, ಕೂಟೊಲೆನ್ ಬುಡ್‌ದ್ ಓದರೆ ಶುರು ಮಲ್ಪೊಡಾಪಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಈ ಪುಸ್ತಕೊದ ನಡುಟ್ಟ್ ಕಳೆಪಿನ ಈ ಬಾಲೆಗ್ ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೂಯರೆ ಪೊರ್ತುಂ ಆಂಡಲ ಓಲು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಓದು ಮುಗಿದ್ ಕೆಲಸ ನಾಡೊಂದು ಪರ ಊರುಗು ಪೋದು ಅಲ್ಪನೆ ಸಂಸಾರ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ. ಅಲ್ಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆದ ಒಟ್ಟು ಬುಲೆಪಿನ ಜೋಕುಲು, ಅಂಚೆನೆ ಬೇಲೆಗಾದ್ ಬೇತೆ ಉರುದಕುಲು ನಮ್ಮ ಊರುಗು ಬತ್‌ದ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಅಕ್‌ಲೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ನಡುಟು ಬುಲೆಯಿನ ನಮ್ಮ ಊರುದ ಜೋಕುಲು, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಮದಪೆರೆ ಕಾರಣ ಆಪುಂಡು. ಉಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ್ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೆಳವಣೆಗೆಗೆ ಮಾರಕ ಆಪುಂಡು.

ಇತ್ತೆದ ವಿಜ್ಞಾನ ಯುಗ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹಕ್ಕ್ ಪೋತ, ಚಂದ್ರನ್ ಮುಟ್ಟ್‌ದ ಆಂಡ ನಂಕ್ ನೆರೆಕೆರೆತ್ತ ಚಂದ್ರಣ್ಣನ ಪರಿಚಯಿ ಇಜ್ಜಿ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಆವಿಷ್ಕಾರೊಡ್ ಪಕ್ಕಿಡ್ದ್ ಜೋರು ಗಾಲಿಡ್ ರಾಪ ನಮ, ಮೀನ್‌ಡ್ದ್ ನಾಚಿಸುನ ಹಡಗುಲೆನ್ ನಾಡ್‌ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕುದುರೆನ್ ಮೀರಾದ್ ಬಲಿಪುನ, ಮಾತಲ ಆತ. ಆಂಡ ಮಾನವೀಯತೆದ ಸಾಕಾರವಾಯಿನ ನರಮಾನಿ ಆತ್‌ಜ. ಕೂಡು ಕುಟುಂಬ ತೂಯರೆ ತಿಕ್ಕೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜೆರೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಬುಲೆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಜೋಕುಲೆಗ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲೆನ್ ತೂದು ತೆರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ತನಗಾದ್ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ ತೂದು ಕಲ್ಪರೆ ಹಿರಿಯೆರ್ ಇಜ್ಜಿ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಜನಕುಲೆನ ಅತಿ ಆಯಿನ ಮೋಕೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಕಂಟಕ. ಅಕುಲು ನಮ್ಮ ರೀತಿ ನೀತಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಪುಗರೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಆಂಡಲ ನಮ ಅಕ್‌ಲೆನ್ ನೀತಿ ನಿಯಮಲೆನ್ ಬುಡ್‌ದ್, ಕುರ್ತೆಲ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪಿರ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲ. ಪೂರ ಜವನೆರ್ ಮೊಬೈಲ್, ಟಿವಿ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ದ ದಾಸೆರಾತೆರ್. ದುಂಬು ಅಪ್ಪೆನ ಕಾರ್ ಪತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಡುನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡಿತ್ತೆ ಮೊಬೈಲ್ ಚಾರ್ಜ್ ಫುಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಿದಡೊಂದುಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರ್ ಸುಖ ಕಷ್ಟ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಇತ್ತಿ ಬತ್ತಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಚಾರ್ಜರ್ ಉಂಡಾಂದ್ ಕೇನುನ ಕಾಲ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಇಯರ್ ಫೋನ್ ತಾಗದ್ ರ‍್ಯಾಪ್ ಪಾಪ್ ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಕೇನೊಂದು ಪೋಪಿನ ಪೊರ್ತ್ ಬೇತೆ. ಚೆನ್ನೆದ ಮಣೆ ತೂದುಪ್ಪಂದ್ ಪೂರ ಪೊರ್ತು ಮೊಬೈಲ್‌ದೆ ಗೊಬ್ಬುಂದುಲ್ಲ. ಟಿವಿಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಧಾರಾವಾಹಿಲು, ಸಿನಿಮಾ ನಂಕ್ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚ್ ಪುರುಬಾಲೆಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಾರ್ಟೂನ್‌ಲೆನ್ ತೋಜಯರೆ ಶುರು

ಮಲ್ಪುವ. ದುಡ್ಡುದೆತೊಂದು ನಟನೆ ಮಲ್ಪುನ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಪಾಲನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ನಂಕ್ ಇತ್ತೆ ಪುಸೊರ್ತು ಇಜ್ಜಿ. ದುಡ್ಡು ಮಲ್ಪುನ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ಟ್ ಜೋಕುಲೆನ್ ಕೆಲಸದಕಲೆನ ಕೈಟ್ಟ್ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲ. ಪಿದಯಿ ಊರುಡ್ದ್ ಬೈದಿನ ಬೇಲೆದಕುಲೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಬುಲೆಯಿನ ಜೋಕುಲು ಅಕ್ಲೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಉಂದು ಕುಡೊಂಜಿ ಮಾರಿ. ಉಂದೆತ್ತ ಸದುಪಯೋಗ ಮಲ್ಪಂದೆ ಹಾಳ್ ಗುಣನ್ ಪಡೆಯೊಂದುಲ್ಲ. ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷೊಡೆ ಒಳ್ಪ ಒಳ್ಪದ ವಿಷಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ತೂದು ಪರಾಮರ್ಶೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ.

ನಡು ಸಾದಿಡ್ ಬಿಸಾತ್ತಿ ಪಾಡ್‌ದ್ ನಿರಪರಾದಿಲೆನ್ ಕೆರಿಯೆರೆಡಲ ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ, ಭಯೋತ್ಪಾದಕೆರ್ ಬತ್‌ದ್ ಗುಂಡ್ ಪಾರರೆಯಡ್ಡಲ ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ, ಎರುಕ್ಕು ಹಾಕೆರೆ ಬುಡಯೆರ್, ಕಂಬುಲ ಮಲ್ಪರೆ ಬುಡಯೆರ್, ಕೋರಿಕಟ್ಟರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಉಂದು ಪ್ರಾಣಿ ದಯ ಸಂಘದಕಲೆನ ಕತೆ. ಬಂಜಿಗ್ ತಿನಿಯರೆ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಸಮಸ್ಯೆನ್ ಬುಡ್‌ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮಡೆಸ್ನಾನದ ವಿರೋಧ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಹಿರಿಯಕುಲು ತೆರಿದ್ ಮಲ್ತಿನ ಕಟ್ಟಕಟ್ಟಳೆಗ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ಪರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ.

ಇತ್ತೆ ಆಳುನ ರಾಜಕಾರಣಿಲೆನ ಕತೆ ಬೇತೆನೆ. ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬುಲೆಪಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಬರಯೆರ್. ತುಳುಭಾಷೆ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಮುಂದುವರಿಸಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಬರ್ಪಿನ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಗ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ತುಳುವಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲೆನ ಮನಸ್ಸ್ ಮನಸ್ಸ್, ಹೃದಯ ಹೃದಯನ್ ಮೋಕೆಡ್ ಜೋಡಿಸುನ ಬದಲ್ ಹೇಮಾವತಿಗ್, ನೇತ್ರಾವತಿಗ್ ಜೋಡಿಸಯರೆ ಪಿದಡ್‌ದೆರ್. ತುಳುಭಾಷೆಗ್ ಎನ್ಮನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಡ್ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಶೆ ಬರಿ ಕನಸಾದ್ ಒರಿದ್‌ಂಡ್.

ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಳೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದುಡ್ಡುದ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತುದುಂಡು. ದುಂಬುದ ಭೂತದ ಕೋಲ, ಆಟ, ನಾಗದೇವೆರೆನ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಉಂದು ಪೂರ ದುಡ್ಡು ಮಲ್ಪುನ ಸಾಧನ ಬೊಕ್ಕ ಘನತೆ ಗೌರವದ ಪ್ರತೀಕ ಆದುಂಡು.

ಇಂಚ ಇತ್ತೆದಕ್ಲೆನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆಡ್ ನಮ್ಮ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಅವನತಿದ ಸಾದಿಗ್ ಕೊನೊತುಂಡು. ಕೋಗಿಲೆದ ತೆತ್ತಿಗ್ ಕಕ್ಕೆ ಕಾವು ಕೊರುಂಡಲ ಪುಟಿನ ಕಿನ್ನಿ ಕೋಗಿಲೆದಲೆಕ ಉಪ್ಪುಂಡು ಅಂಚೆನೆ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬುಡಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪೂರ ವಿಷಯಾನೊಲ ತೆರಿಗ ಆಂಡ ನಂಕ್ ಬೋಡಾತಿನ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಜೀವನೊಡ್ ಅಳವಡಿಸಗ. ಹಂಸ ನೀರ್ ಪೇರ್‌ಡ್ದ್ ಬರೀ ಪೇರಿ ಪರಿಲೆಕ ನಮಲ ಎಂಡೆಂತಿನೆನ್ ಆರಿಸಗ. ಅಂಧಾನುಕರಣೆ ಬುಡ್‌ಕ ದಾಯೆ ಪಂಡ "ಜೆರಾಕ್ಸ್ ಏಪಲ ಒರಿಜಿನಲ್ ಆಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ನಮ್ಮ ಒರಿಜಿನಲ್ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ಉಳಿಸಿದ್ ಬುಲೆಪಗ" ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಪೊರ್ತು ಕರಿವುನ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿದ್ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪುನ, ಬುಲೆಪುನ ಕಾರ್ಯ ಮಲ್ಪುಗ.

ಜೈ ತುಳುನಾಡ್

ಲೇಖನೊ

ಮರಿಯಾಲೊಡೊಂತೆ ಜಾಗ್ರ್ತೆ

ಸದಾನಂದ ನಾರಾವಿ

ಅರೆಗಾಲೊದ ಸೆಕೆಟ್ಟ್ ಬೈತ್‌ದ್ ದೊಂಬುಗು ಕರಿಂಚಿದ್ ಪೋಯಿನ ಜನೊಕ್ಲು ಏಪ ಒರ ಮರಿಯಾಲ ಬತ್ತಿಜಿ ಪನೊಂದು ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕನೇ ಮರಿಯಾಲ ಬತ್ತ್‌ದಾಂಡ್. ಮಾಯಿದ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಮರಿಯಾಲ ಪಂಡ್‌ದೇ ದುಂಬುದಕ್ಲೆನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ. ಇತ್ತೆ ಆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಪೂರಾ ದುಂಬು ಪಿರ ಆವೊಂದುಂಡು. ಬೇಸ ಕರಿದ್ ಕಾರ್ತೆಲ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬರ್ಸ ಬರಾಂದಿನಲಾ ಉಂಡು. ಅಂತೂ ಈ ಸರ್ತಿ ಮಿತಿಮೀರಿನ ಸೆಕೆತ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ಚಂಡಮಾರುತದ ಪ್ರಭಾವೊದ್ರಾತ್ರಲಾ ಬೇಗೊನೇ ಬರ್ಸ ಸುರು ಆಂಡ್. ಪೇಂಟೆಲೆಡ್ ಬರ್ಸ ಸುರು ಆಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ಮಲೆತ್ತ ಬರಿತ್ತ ಊರುಲೆಡ್ ಪೂರಾ ನೀರ್ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು.

ನಿಚ್ಚಯ, ಮದ್ಮೆ, ತೊಡಮನೆ, ಇಲ್ಲೊಕ್ಕೆಲ್, ಪೂಜೆ, ಆಟಿ, ಕೋಲ, ತಂಬಿಲ ಅಂಕ ಆಯನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುರ್ಸೊತ್ತು ದಾಂತೆ ಮರಿಯಾಲದ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗನೇ ಬರ್ಸ ಸುರು ಆಂಡ್. ದರಿಪ್ಪು ಆತಿಜಿ, ಕೊತ್ಲಾಯಿ – ಮಡಲ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀತಿಜಿ. ಕಿದೆಕ್ಕ್ ಪಾಡಿಯರೆ ಬೆಜಕ್ರೆದ ಮುಟ್ಟೆಲಾ ಆತಿಜಿಂದ್ ಕೆಲವೆರ್ ತುಲ್ಲರೊಂದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಬರ್ಸೊದ ಅರಲ್ ಬೀಜುನೆಕ್ಕ್ ಕಿದೆಕ್ಕ್ ಕೊಟ್ಯಗ್ ಪೂರಾ ಮಡಲ್ ಮುಡೆದ್ ದಡ್ಕೆ

ಕಟ್ಟೊಡು, ಮಾಡ್ ತೋರುನಲ್ಪ ಪೂರಾ ಸರಿ ಮಲ್ಪೊಡು. ಮರಿಯಾಲೊಗು ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಅರಿಸಾಮಾನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಪೊಡು ತಿನಿಯರೆ ಹಪ್ಪಳ, ಕುಮಾಂದ್ರ, ಕೆರೆಂಗ್‌ದ ಪೂಲು, ಪೆಲತ್ತರಿ, ಪುನ್ಕೆದ ಬಿತ್ತ್, ಪೆಜಕ್ಕಾಯಿದ ಬಿತ್ತ್ ನುಂಗಾದ್ ದೀವೊಡು, ಕುಕ್ಕು ಪೆಜಕ್ಕಾಯಿ ಅತ್ತಾಂದೆ ಪೆಲಕಾಯಿ ಅಜತ್ತ್‌ದ್ ಪಚ್ಚಿರ್ ಉಪ್ಪುಡು ಪಾಡ್ದ್ ದೀವೊಡು. ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪುನಕ್ಲೆಗಂತೂ ನನಲಾ ಕೆಲಸ ಜಾಸ್ತಿ. ಎರು–ಬಿತ್ತ್, ನುಗ–ನಾಯೆರ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತೊನೊಡು. ಕಂಡ ಹದ ಮಲ್ಪೊಡು ನೇಜಿ ಪಾಡೊಡು, ತೋಡು ಪಿರೆಸೊಡು, ಇಂಚ ನೀರ್ ಆವೊಡಂಡ ದುಂಬೇ ಪೂರಾ ಅಟ್ಟಣೆಲು ಆವೊಡಾಪುಂಡು. ಬಟ್ಟಿ, ಪುಡಾಯಿ, ಮುಟ್ಟಾಳೆ, ಕೊರಂಬುಲಾ ದೆತ್ತ್ ದೀವೊನೊಡು. ಇಂಚಿನ ಮಸ್ತ್ ಬೇಲೆಲುಲ್ಲ. ಇಂಚ ಮರಿಯಾಲ ಎದ್ರೊನಿಯರೆ ಬೋಡಾಯಿನ ಅಟ್ಟಣೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ. ಕೆಲವೆರ್ ಪಗ್ಗು ಬೇಸ ಬರೊಡಾಂಡ ದುಂಬೆ ಬೆಚ್ಚ ಇಜ್ಜಿ. ಪೇಂಟೆಲೆಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಪೂರಾ ಈ ತರೆಬೇನೆ ಇಜ್ಜಾಂಡಲಾ ಹಳ್ಳಿದ ಸಾಗೋಳಿದಕ್ಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆಂದ್‌ದ್ ತಿನ್ಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ಪೂರಾ ಮರಿಯಾಲದ ಅಟ್ಟಣೆ ಪನ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆನೇ ಆದುಂಡು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಮರಿಯಾಲ ಸುರು ಆನಗ ಭಾರೀ ತೆಡಿಲ್ ಮಿಂಚಿ ದಕ್ಕೊಂದೇ ಬರ್ಸ ಬಿರ್ದ್‌ಡೇ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮರಿಯಾಲ ಸುರೂಕ್ಕು ಬೊಕ್ಕ ಅಖೇರಿಗ್ ಬರ್ಪುನ ತೆಡಿಲ್‌ಮಿಂಚಿ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಜಾನುವಾರ್ಲೆನ್ ಬಲಿ ದೆತೊನುನವಂತೂ ಸತ್ಯ. ಅಂಚಾದ್ ಮಿಂಚಿ ದಕ್ಕುನ ಪೊರ್ತುಡು ನಮ ಆಯಿನಾತ್ ಜಾಗ್‌ರ್ತೆಡ್ ಇಪ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮೋಡೊಲು ಘರ್ಷಣೆ ಆನಗ ಆಪುನ ಶಬ್ದನೇ ತೆಡಿಲ್. ಅಪಗ ಪುಟ್ಟುನವು ಮಿಂಚಿ. ಶಬ್ದೊದ್ದುರ್ದು ಬೊಲ್ಪುದ ವೇಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿನೆರ್ದ್ ನಂಕ್ ಸುರೂಕ್ಕು ಮಿಂಚಿ ಹಾಕುನ ತೋಜುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ತೆಡಿಲ್ದ ಶಬ್ದ ಕೇನುಂಡು. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಮಲ್ಲ ತೆಡಿಲ್ದ ಶಬ್ದೊಗು ಕೆಬಿ ಪುಡಾವುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮಿಂಚಿ ಹಾಕ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ಜೀವೊನೇ ಪೋಪುಂಡು. ಗಾಳಿ, ಬರ್ಸೊದ್ದುರ್ದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನಾಹುತ ಈ ತೆಡಿಲ್ ಮಿಂಚಿ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಮಿಂಚಿ ದಕ್ಕೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಎತ್ತರೊದ ಜಾಗೆಡಿತ್ತ್‌ಂಡ ತಗ್ಗ್‌ದ ಜಾಗೆಗ್ ಬರೊಡು ಮರತ್ತ ಮುದೆಲ್ಡ್ ತೋಡು, ತುದೆ, ಕೆರೆತ್ತ ಕೈತಲ್ ಉಂತಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನೊಡು ಪೋಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ವಸ್ತುಲೆನ ಉಪಯೋಗಲಾ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆದ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ನಮ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಪೇಂಟೆಲೆಡ್ ಇತ್ತೆ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟೋಣೊಳೆಗ್ ಮಿಂಚು ನಿರೋಧಕ ಪಾಡ್ದ್ ತೆಡಿಲ್ ಮಿಂಚಿರ್ದ್ ಅನಾಹುತ ಆವಂದಿಲೆಕ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ, ಮಾತಾ ಕಡೆಟ್ಲಾ ಉಂದೆನ್ ಪಾಡಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಬೊಕ್ಕ ತೆಡಿಲ್ ಮಿಂಚಿನ್ ಉಂತಾವರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ನೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಒಂತೆ ಜಾಗ್‌ರ್ತೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಆಪುನ ಹಾನಿನ್ ಒಂತೆ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ನನ ಮರಿಯಾಲ ಸುರು ಆಯಿಬೊಕ್ಕಲಾ ನಮ ಮಸ್ತ್ ವಿಷಯೊಡು ಜಾಗ್‌ರ್ತೆ ಮಲ್ತೊನೊಡಾಪುಂಡು. ಬರ್ಸೊದ ನೀರ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬುನ ಪಂಡ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಭಾರೀ ಖುಷಿ. ನನೆವೊಂದೇ ಅಕ್ಲು ಗೊಬ್ಬುಂದಿಲೆಕ ಒಂತೆ ತೂವೊನೊಡು. ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ತಿನ ನೀರ್‌ನೇ ಪರಿಯರೆ

ಗಳಸೊಡು. ಮರಿಯಾಲೊದು ಸೀಕ್ ಸಂಕಟ ಏಪಲಾ ಜಾಸ್ತಿ. ಅವತ್ತಾಂದೆ ಇತ್ತೆ ಮಲೇರಿಯಾ, ಡೆಂಘೆ, ಕಾಯಿಲೆಲು ಒರ್ಮೆಲಾ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ನೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜಾಗ್‌ರ್ತೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲದ ಸುತ್ತಮುತ್ತದ ಪರಿಸರೊನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀವೊನೊಡು. ಕಲ್ಲ್‌ದ ಕೋರೆದ ಗುಂಡಿಲು ಮಸ್ತ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಜೀವ ದೆತೊನೊಂದುಂಡು. ನೆತ್ತ ಬರಿಯೆ ಪೋದು ಬರ್ಸನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಪುಟ್ಟಾವೊಡು. ಬೈಕ್‌ಡ್ ಪೋಪಿನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಜಾಗರ್ತೆ ಬೋಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗೊಲೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಗುಂಡಿಲು ಅಡ್ಡಪಾಡಿಯರೆ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲ. ಅಂಚಾದ್ ಒಂತೆ ನಿಧಾನೊಡು ಪೋವೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆರ್ ಚಂಡಿ ಆವೊಂದೇ ಪೋಪೆರ್ ಮಂಡೆಗ್ ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಏತ್ ಅಗತ್ಯನಾ ಅಂಚೆನೇ ಮರಿಯಾಲೊಡು ರೈನ್ ಕೋಟುಲಾ ಆತೇ ಅಗತ್ಯ. ಉದಾಸೀನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತರೆಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ಪುನತ್ತ್. ಮರಿಯಾಲೊಡು ಏತ್ ಜಾಗ್‌ರ್ತೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಜಾರ್ದ್ ಬೂರ್ದು ಕೈಕಾರ್ ಪೊಲ್ತುನಲಾ ಉಂಡು. ಉಂದೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಒಂತೆ ಗೇನ ದೀವೊನೊಡು. ಸುದೆಟ್ಟ್ ಬೊಲ್ಲೊಗು ಬರ್ಸನ ಕಣಕ್ಕ್, ಗೆಲ್ಲ್, ಮಡಲ್, ತಾರಾಯಿ ಇಂಚಿನೆನ್ ಪೂರಾ ಪತ್ತಿಯರೆ ಪೋನಗ ಬೊಕ್ಕ ರಾತ್ರೆ ಉಂಬೇರ್ ಕಡ್ಪರೆ ಪೋನಗಲಾ ಜಾಗ್‌ರ್ತೆಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆ.

ಬರ್ಸ ಇಜ್ಜಿಡ ಬದ್ಕ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಬರ್ಸೊಗು ನೆರಡೆ, ಪಿರಿ ಪಿರಿ ಪನಡೆ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆಗ್ ಜೀವಕಳೆ ದಿಂಜಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನವು ಈ ಬರ್ಸ. ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಂಡನೇ ಬುಳೆಸಲೆ. ಮರಿಯಾಲ ಇಡೀಕ ಬರ್ಸ ಬರಡ್. ಅರೆಗಾಲ ಇಡೀ ಪರಿಯರೆ ನೀರ್ ಕುಂದೇಲ್ ಆವಂದಿಲೆಕ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ಉಡಲ್‌ಡ್ ನೀರ್ ದಿಂಜಡ್.

ತೊಟ್ಟಿಲ್ ತೂಂಕು ಅಪ್ಪೆ

ತೊಟ್ಟಿಲ್ ತೂಂಕುವೆ ಜೊ... ಜೊ...
ಬಾಲೆ ಎನ್ನ ಜೆಪ್ಪು ಜೊ... ಜೊ...
ಪುತ್ತೊಲಿ ಬಂಗಾರ್ ಜೊ... ಜೊ...
ಮುಗುರು ತೆಲಿಕೆದ ಕಂಡು ಜೆಪ್ಪು ಜೊ... ಜೊ...

ಬಾನೊಡು ಪರಡ್ದ್‌ಂಡ್ ನಿನ್ನ ಬುಲಿಪು
ಕೇನ್ದ್ ಬರುವೆರ್ ಕೊಂಡಾಟ ಮಲ್ಪೆರೆ
ಒಯ್ಯಾರ ಗಾನೊಡು ಪದಪಂಡ್ದ್ ಮಾನಾಯೆರೆ
ಆರ್ ನಮ್ಮಾರ್ ದೂರದೂರುಡ್ದು ಬರುವೆರ್ ಜೊ... ಜೊ...

ಅತ್ತಾವರ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ

ತುಳು ಸರಿಯತ್ತ್ 'ತುಲು'

ಇರ್ವತ್ತೂರು ಗೋವಿಂದ ಭಂಡಾರಿ

ತುಳು ಪನ್ಪಿನ ಸಬ್ದ ತಪ್ಪು. 'ತುಲು' ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಬ್ದ. ಉಂದು ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಬಾವೊಡು ಮಲ್ತೊಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. 'ಳ' ಪನ್ಪಿನ ಅಚ್ಚರೊ ಕನ್ನಡ ಅತ್ತೆಡ ಸಂಸ್ಕೊತ್ರದವು. 'ತುಲು' ಪನ್ಪಿನನೇ ಸರಿಯಾಯಿನ ಪ್ರಯೋಗ. ಅವು ಸತ್ಯ. ಹಲ್ಲಿದ ಜನಕ್ಲೆಡ ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ನಿಜವಾಯಿನ ಪ್ರಯೋಗ ಒವುಪಂದ್ ತೆರಿಯುಂಡು.

ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲಾಯಿನ ತೆಲುಗು, ತಮಿಲು, ಮಲಯಾಲ ಬಾಸೆಲೆಡ್ 'ಲ' ಕಾರ ಪ್ರಯೋಗ ಉಂಡು. ತುಲುಟ್ಟು ದಾಯೆ 'ಳ' ಪ್ರಯೋಗ, ನಿಜವಾದ್ ಉಲಾಯಿ ಪೋದು ತೂಂಡ ತುಲು ಬಾಸೆಗ್ 'ಳ" ಕಾರ ಬೊಡ್ಚಿ. ತುಲು ಬಾಸೆಡ್ 'ಲ' ಕಾರನೇ ಹೆಚ್ಚಾದುಂಡು. ನಮೊ ತುಲು ಬುಲೆಚಿಲ್‌ದ ಬಗೆ ಸಂಸೋದನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬೂಕು ಬರೆನಗ, ಲಿಪಿ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಉಚ್ಚರದ ಮಿತ್ತ್ ಗೇನ ಕೊರ್ತುಜ. ಸಂಸೋದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬೂಕು ಬರೆವರೆ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಆಪುಜಿ. ಅಂಚಿನ ಮಂಡೆದಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರೊ ಸಾಧ್ಯ. ಆಂಡ ಅಕುಲು ಮಲ್ದಿನ ಕಿನ್ಯ ತಪ್ಪು. ಇತ್ತೆ ಅವು ಮಲ್ಲೆ ಆತ್‌ಂಡ್. 'ಳ' ಕಾರ ಪಾಡ್ದ್ ಏತೋ ತುಲು ಸಬ್ದೊಲು ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕುಜ. 'ತುಲು' ಪನ್ಪಿನ ಮೂಲ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಒರಿಪಾವಂದೆ 'ತುಳು' ಪಂಡೆರ್, ಇಂಚ ಆಂಡ ತುಲು ಬಾಸೆದ ಒರು ಬದಲಾದ್ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಕನ್ನಡಿಡ್ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ್ ತೂಪುನ, ಕಲ್ಪುನ, ಪಾತೆರುನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರು. ಅಂಚ ಆವರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಇತ್ತೆ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ತುಲು ಕ್ಲಾಸ್ ಸುರು ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಲುಟ್ಟು ಡಿಪ್ಲೊಮೊದ ಸುದ್ದಿ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ತುಲು ಬಾಸೆನ್ ಒರ್ಪಾವರೆ ಉಂದು ಅಗತ್ಯ. ಆಂಡ ತುಲು ಉಚ್ಚಾರ ತಪ್ಪು ಆವರೆ ಬಲ್ಲಿ. ತುಲು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ನಿಜವಾಯಿನ ಸಬ್ದ 'ತುಳು' ವಾ ಅತ್ತ್ 'ತುಲು' ವಾ ಪಂದ್ ನಿರ್ದಾರೊಗು ಬರೊಡು.

ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು 'ದ್ರಾವಿಡರ ಭಾಷೆ', ಪಾಟ ಮಲ್ಪುನಗ 'ಲ' ಕಾರ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ದಿನ ನೆನಪುಂಡು. ತುಲು ಪಾಡ್ದನ /ಸಂದಿ/ ಬೀರ ನೆಕ್ಲೆಡ್ 'ಲ' ಕಾರನೇ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ತುಲುಟ್ಟು ಅಚ್ಚಿ ಆತಿನ ಆನಿದ 'ತುಲುವಾಲ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ' ಬೂಕುದ ನೆಂಪು ಉಂಡು. ಆನಿ ಆಟಿದಕುಲು 'ತುಲುನಾಡ ಸಿರಿ' ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್‌ನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ದಿನವು ನನಲಾ ನೆಂಪು ಉಂಡು. ತುಲುನಾಡ್‌ದ ದಿಂಜ ಊರುಲೆನ ಪುದರ್ 'ಲ' ಕಾರೊಡು ಉಲ್ಲ. ಅವು ಕುಡ್ಲ ಬಂಟ್ವಾಲ, ಕಟೀಲ್ , ಮೂಲ್ಕಿ, ಮಲ್ಪೆ, ಅಲೆವೂರು, ಕಾರ್ಲ, ಜಾರ್ಲ, ಪರ್ಕಲ, ಪುರಲ್, ಬೊಲ್ವಾರ್, ಬೆಲ್ವಾಯಿ, ಬೊಲ್ತೇರ್. ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಉಂಡು. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಭಾವೊಡು ಕಲವು

ಕಡೆ 'ಳ' ಕಾರೊಗು ಬದಲಾತ್ಂಡ್.

ಮಾತ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಡ ಕಾರ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು ಕೇನುನುದಾನೆ ಪಂಡ 'ತುಳು' ಸಬ್ದೊನು ಬುಡ್ಲೆ. 'ತುಲು' ಸಬ್ದೊನು ಒರ್ಪಾಲೆ. ಅಂಚೆನೆ 'ಲ' ಕಾರದ ನಮ್ಮ ಬೂತೊಲಾಯಿನ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಕಲ್ಕುಡೆ, ಬಲಾಂಡಿ, ಮಲರಾಯೆ, ಸಾರಾಲ, ಜುಮಾದಿ ಇಂಚ ಮಾತೊ ದೈವಲೆಡ ತುಲು ಬಾಸೆದ ಅಚ್ಚರ / ಉಚ್ಚರ ಒರಿಯರೆ ನಟ್ಟುವೆ.

(ಸೂಚನೆ : ಈ ಬರವುಗ್ ಓದುನಕ್ಲೆನ ಇಚಾರೊನ್ ಬರೆದ್ ತೆರ್ಪಾವೊಲಿ.)

ತುಳು ತೇರ್ ತೂಲೆ

ತುಳು ತೇರ್ ತೂಲೇ ತುಳು ತೇರ್
ಜವನೇರ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಬೈಪುವೇರ್
ಪಿಂಗಾರೊದ ಸಿಂಗಾರೊಡು ಈ ತೇರ್‌ಡ್
ತುಳುಅಪ್ಪೆ ಐತಾದ್ ಕುಲ್ಲುದೇರ್
ಬೊಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ್ ಎಂಕ್ ಬೊಡ್ಚಿ
ಮಂತ್ರೊ ತಂತ್ರೊಲೆ ಮೈಮೆ ಬೊಡ್ಚಿ
ತುಳು ತೆರಿದಿ ಬಿರ್ಸೆ ಬಾಲೆಲೆನ
ಉಡಲ್‌ದ ಮೋಕೆ ಯಾವುಂನ್ಬೆರ್
ಪೂರ್ವ ಕಾಲೊದ ಮದಿಪುದ ಮಾಣಿಕ್ಯೊ
ಧರ್ಮದ ನುಡಿಕ್ಲೆನ್ ಮೀರಡೆನ್ಬೆರ್
ಆದಿದ ಕ್ರಮೊಕ್ಲೆನ್ ಅಳಪಂದೆ
ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ಕೋಲ ದೆತ್ತೊನುವೆರ್
ಅಪ್ಪೆ ಪಾತೆರೊದ ಒಪ್ಪ ತಪ್ಪಂದೆ
ಕಪ್ಪ ಕಾಣಿಕೆ ತುಳುವೆರ್ ಸಂದವೆರ್
ತೌಳವ ಐಸಿರಿನ್ ಲೋಕೊಡು ಮೆರೆಪರ
ತುಳುವೆರ್ ಜವನೇರ್ ಮೂಲು ಸೇರ್‌ದೆರ್
ಕುಡ್ಲದ 'ತುಳು ಭವನ'ದ ಗಡ್ಡ್‌ದ ಉದಿಪನೊಗು
ಬಿರ್ದ್‌ಡ್ ಜೋರುಡು ಬೈಪುಗ ತುಳುತೇರ್
ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು ಒಂಜಾದ್
ಬೈಪುಗ ತಿರ್ಲ್‌ದ ಪೊರ್ಲುದ ಈ ತುಳುತೇರ್

ಶುಭಚಂದ್ರ ಬೆದ್ರ

ಏನ್, ಅಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕ ಬದಿ

ಬ್ಯಾರಿ ಬಾಸೆಡ್:
ಬೇಗಮ್ ಶಂಸಾದ್ ಜಲೀಲ್

ತುಳುಕ್ಕು:
ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ

ಅಮ್ಮಾ ಈ ಒರ್ತಿ ಕಳುವೆದಿ
ಈ ಪನ್ಪಿನಿ ಮಾತ ಸುಳ್ಳತ್ತ. ಈ ಒರ್ತಿ ಕಳುವೆದಿ ಅತ್ತಾ !

ಮನಸ್ ದಿಂಜ ನೆತ್ತೆರ್ ದಿಂಜ್‌ದ್ ಬೇಜಾರ್ ದೀದ್‌ಲಾ
ಎಂಕ್ಲೆನ್ ತೆಲಿಪಾದ್ ಗೊಬ್ಬಾದ್ ತೆಲಿತೋಂದಿತ್ತಿನ ನಿಜ ಅತ್ತಾ ?

ಈ ಬಡಾದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಎಂಕ್ಲೆನ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾಯೆರೆಗಾದ್
ಗುಮ್ಮೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ಜೋಯಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆನೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡಿನ ನಿಜ ಅತ್ತಾ ?

ಅಮ್ಮೆರ್ ಕಾಸ್ ಕೊರಂದುಪ್ಪುನಗ
ಒಂಜಿ ಪೊರ್ತುಗುಲಾ ಒಣಸ್ ಇಜ್ಯಾಂದುಪ್ಪುನಗ
ನಿದ್ರೆ ಬುಡುದು, ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್
ಒಂಜಿ ಪಾವು ಅರಿತ ನುಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಒಣಸ್ ಪಾಡ್‌ದ್
ಈ ಬಂಜಿ ಬೇನೆಂದ್ ಪನೊಂದು ಉಣಾಂದಿತ್ತಿನ ನಿಜ ಅತ್ತಾ ?

ಕಾಸ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಗಲಾಟೆಡ್
ಅಮ್ಮೆರ್ ನಿಕ್ಕ್ ಏಪೊಲಾ
ಹಾಕ್‌ನಗ, ಕಿರುಕುಳ ಕೊರ್ನಗ
ಬುಲಿತ್ ಬುಲಿತ್‌ದ್
ಎಂಕ್ಲೆಡ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಜವು ಬೂರ್‌ಂಡ್ ಪಂಡಿನ ನಿಜ ಅತ್ತಾ ?

ಅಮ್ಮೆರ್ ಜೇತೆ ಮದಿಮೆ ಆದುಪ್ಪುನಗ
ಇಲ್ಲಾಡೆ ಬರಾಂದುಪ್ಪುನಗ
ಎಂಕ್ಲು ಕೇಂಡ್‌ಂಡ ಅಮ್ಮೆರ್ ದೂರ ಊರುಡು ಬೆಂದೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್
ಎಲ್ಲೆ ಬರ್ಪೆರ್ ಎಲ್ಲೆ ಬರ್ಪೆರ್ ಪಂಡಿನ ನಿಜ ಅತ್ತಾ ?
ಎನ್ನ ಮದ್ಮೆ ಆಯೆರೆಗಾದ್
ದಲ್ಲಾಳಿಲು ಪೊರ್ಲುಗು ಇಜ್ಯಾಲ್, ಉದ್ದ ಇಜ್ಯಾಲ್, ಜೊಲ್ಲು ಇಜ್ಯಾಲ್
ಪ್ರಾಯ ಎಚ್ಚ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡಲಾ
ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯದ ಪೊಣ್ಣುಂದು ಪಂಡಿನ ನಿಜ ಅತ್ತಾ ?

ಬದಿತ ಕಾಸ್ ಬರ್ತಿ ಮಲ್ಪೆರೆಗಾದ್
ಪ್ರತಿ ಮಲ್ಲಾಕ್ಲೆನಲಾ ಪಳ್ಳಿ ಪಳ್ಳಿಗ್‌ಲಾ ಪೋದು
ಶಾಲ್ ಒಡ್ಡಾದ್ ನಟ್ಟ್‌ದ್
ಇಲ್ಲಾಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಪೋದು ಬತ್ತೇಂದ್ ಪಂಡಿನ ನಿಜ ಅತ್ತಾ ?

ಬದಿ ಕೇಂಡಿನ ರಕ್ಕಸೆರೆಗ್
ಎನ್ನ ಕೈನ್ ಪತ್ತೊಂದು
ಉಲಾಯಿ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಣ್ಣು ಜಪ್‌ಡಾದ್ ಕೊರ್ನಗ
ಗ್ಯಾಸ್ ಮುಗಿಂಡಲಾ ಚಿಮಿಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಪಾಡ್‌ದ್
ಕತ್ತಲೆಡ್ ಜೊಲ್ಲು ಪೊತ್ತಾದ್
ನಿಕ್ಕ್ ಎಡ್ಡೆನೇ ಆವು ಬಾಲೇಂದ್ ಪಂಡಿನ ನಿಜ ಅತ್ತಾ ?

ಅಮ್ಮಾ ಈ ಒರ್ತಿ ಕಳುವೆದಿ
ಈ ಪಂಡಿನ ಪೂರಾ ಸುಳ್ಳತ್ತಾ
ಈ ಒರ್ತಿ ಕಳುವೆದಿ ಅತ್ತಾ!

'ಮಣ್ಣ್ - ಮಾಯೆ'

ಬೈಲು, ಮಜಲ್, ಬೊಟ್ಟ್
ಬೊಕ್ಕ ಬಾನೊ!
ಬಂಜಿದ ಬಟ್ಟಲ್‌ಲೆಕ್ಕೊ
ಬದ್‌ಕೆರೆ ಬೋಡಾದ್
ಕ್ರಮೊತ್ತ ನಡೆ, ನಿಲತ್ತೊಟ್ಟ್‌ಗ್,
ಕಳೆಪುನೆ, ಕೂಡ್ಲೊವುನ್,
ಒರಿಂಡ ಒರಿವು...

ಕಾಲೊ ಚಕ್ರದೊಟ್ಟುಗ್
ಕರ್ಮಯೋಗ ಸಿದ್ಧಿ!
ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಾಯೆಗ್
ತರೆ ಬಗ್ಗಾದ್ ಮೈ ಮನಸ್ಸ್ ಕೊರ್ದು
ಮಂಡೆ ಮರ್ಲ್‌ದಾಂತೆ
ಮೂಲೊದೊಟ್ಟ್‌ಗ್ ಮುರ್ಕುನು...
ಅವೇ ಆಪಿನಿ, ಅಯ್‌ತಾತೆಕೆ ಆಪಿನಿ
ಮುಲ್ತು ಬತ್ತ್‌ಂಡ, ಓಲೊ ಪೋಪಿನಿ
ಒಲ್ತೋ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲ್ ಸೇರುನಿ

ಪೊರ್ಕಡೆ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ
ನಮ್ಮ ನೆಮ್ಮದಿಗ್!
ಅಯೆ, ಇಂಬ್ಯೆ, ಆಲ್, ಮೋಲ್, ಆರ್, ಮೇರ್
ಮೋನೆ ಗುರ್ತೊಗ್ ಪುದರ್ ದೀಪುನು...
ನಮ್ಮ ನಮ್ಮೊ ಕುಟುಂಬೊದ ಚೌಕಿ, ಜಾಲ್, ಬೇಲಿ!
ಆಂಡ ಮಲ್ಲ ಜಾಲ್ ಒಂಜೇ!!!

ರಾಜೇಂದ್ರ ಕೇದಿಗೆ

ಜೋಗಿ ಪದೊ

ಪಿ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ

ಸೋಣೊದ ಓ ಜೋಗಿ ತಾನ ತಂದನ ನಲ್ತ್ ।
ದಾನೆ ಕಾಂಡೆನೆ ಬೈದ ಒಲ್ತು ... ? ॥
ಗೇಣೊಡೆ ಯಾನಿತ್ತೆ ಬೋನಿಗ್ ಬರುವಂದ್ ।
ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್ ಮಣಿ ಕೈತಾ... ॥ ೧ ॥

ಉರುವಾಪಿ ಮರಿಯಾಲೊ ಮನಸ್‌ಡ್ದ್ ಮಾಜಾದ್ ।
ತೊರತ್ ದೆಪ್ಪುಲ ಮಾರಿ – ಬೀರಿ ॥
ಎರುಕು ಇಲ್ಲದ ಮಾನಿ – ಮಂದಿಗೆ ಸುಕೊ ಕೊರ್ದು ।
ಪೊರ್ತು ಕರಿಪಾವು ಜೋಕುಲೆನಾ... ॥ ೨ ॥

ಆಟಿದ ಕಳೆಂಜಣ್ಣೆ ಕಡಪಾ ರಾಜ್ಯೊಗು ಪೋತೆ ।
ಕೋಟಿ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ಕೊನೊಡೂ ॥
ಬೇಟಿಯಾವೊಡಿಗೀಲ ಒರಿದಿ ಮಾರಿನ್ ಕೊನೊಪೋ ।
ಸಾಟಿ ಏರುಲ್ಲೆರೀರ್ವೆರೆಗ್... ॥ ೩ ॥

ದಾನ ಧರ್ಮೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಸೋಣಾ ತಿಂಗೊಲುಂದು ।
ಆನಿ ಪನೆರೇರೋ ಜೋಗಿ ॥
ಗೋಣೆದ ಸಾಂತನಿ ಪಣವು ಕಾಣಿಗೆ ನಿಕ್ಕ್ ।
ದಾನ ಅರಿ ತಾರಾಯಿಗೆಂದೋ... ॥ ೪ ॥

ದುಂಬಾಗ್ ಬರುವಂದ್ ನಂಬೂದೆ ಕಾಪುವೆ ।
ತೆಂಬರೆ ಮಣಿಗೆಜ್ಜೆ ಸೊರೊಕೂ ॥
ದೊಂಬುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ನಲಿಪಾಡ ದೈರೊಡೂ ।
ದುಂಬೂದ ಲೆಕ್ಕತ್ತ್ ಬರ್ಸಾ ... ॥ ೫॥

ತುಳುನಾಡ್ ಒರ್ಮೆಲಾ ತಿರುಗುನ ಓ ಜೋಗಿ
ತುಳುವೆರೆ ಮನಸೆಂಚ ಪನ್ಲ ...? ॥
'ಬೊಳ್ಕರಿ ಕಾಯುನ ಸೋಣಾ ತಿಂಗೊಲು'ಂದು ।
ನಲಿತ್ ಪಂಡಳೊ ಜೋಗಿ ಪಿನ್ಲಾ... ॥ ೬ ॥

ಎಂಚ ಕರಿಯೊಡು ಕಟ್ಟ್

ಶಂಕರ ಕುಂಜತ್ತೂರು

ಇರ್ಲ್‌ದ ಪನಿ
ಪಗೆಲ್‌ದ ದೊಂಬುಂದು ಎಣ್ಯಂದೆ
ಏನಿದ ಕಾಲೊಗು
ಮನ್ತಿ ಕಟ್ಟ್
ಸತ್ಯನೇ ಗತಿ
ಧರ್ಮನೇ ಜಯಂದ್
ಕರೀಂಡ್ ಕೋಡೆಗ್
ಇನಿಕಾನಗ
ಮೂಜಿ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಗಳಿಗೆದ
ಪಾರಿ ತತ್ತೊಂದುಂಡು
ಶುದ್ದ ಕಲಶನ್
ಬ್ರಹ್ಮ ಕಲಶ ಮನ್ತ್‌ದ್
ನಲಿಕೆನ್ ಮಂಡಲ – ಮಂತ್ರದುಲಯಿ
ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡ್ದ್
ಜೀಟಿಗೆದ ಬೊಲ್ಪು ಮಯಮಯ ಆದ್
ಚೆಂಡೆದ ಮಲ್ಲ ಸ್ವರ
ತೆಂಬರೆದ ಎಲ್ಯ ಸ್ವರನ್ ನಿಂಗ್‌ಂಡ್
ಇರೆತ ಕೊಡಿ ಒಂಜಿ ಪಾಡೊಡು
ಆವಾರ ಎಂಚ
ಒವ್ವು ಒಲ್ಪದ ದೈವ
ತೆರಿಯಂದೆ

ಪದಿನಾಜಿ ಕಲೆ ದಿಂಜಿಯೆ
ಗಗ್ಗರ ಪಂದಾದ್
ಅಣಿ ದರ್ತೆ
ಮೊಗ ಏರಿಯೆ
ಕಡ್ತಲೆ ತೊಜಾಯೆ
ಕೋಲು ಕಾರ್‌ಗ್
ಮದೆ ಮನ್ತಿ ನಕ್ಲು
ಪುಗೆಲ್‌ದ ಶಾಲ್
ಬಿರೆಲ್‌ದ ಉಂಗಿಲ
ರೈಸುಂಡು ಎನ್ನಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ
ಪೊಟೊಕು ದೇಕಿ ಕೊರ್ಪುನಕ್ಲು
ಮೂಜಿ ಪನವು
ಮುನ್ನೂದು ಪನವಾದ್
ಭಕ್ತಿ ದಿಂಜಿದಾ
ಶಕ್ತಿ ದಿಂಜಿದಾ
ಪತ್ತ್ ಬಿರೆಲ್ ಒಟ್ಟಾವು
ಎಂಚ ಕೊರಡ್ ಮದಿಪು
ಎಂಚ ಕರಿಯೊಡು ಕಟ್ಟ್
ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರೆ ರಿತ್ತಿ
ಕಾಲ ಮುಟ್ಟ

ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊರ್ಲುರ್ಲು

ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್

ಅಲ ಅಲ್ಪ ತೋಜುಂಡಾವು
ನೇಜಿ ನಡ್ತಿ ಕಂಡೋದ ಬರಿಟ್
ಎಕ್ಕೆಮೆದ ಪೂ ಅರಲ್‌ದಿ ಕೇರಿದಲ್ಪ
ಯನ್ನ ಇಲ್ಲ್, ಅವು ಯನ್ನಾವು
ಅಲ್ಪ ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್‌ಗ್ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜಿ
ತೂ, ತುಡರ್ ಪೊತ್ತೊಂದುಂಡು
ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರದ ಹೋಮ, ನೇಮ ನಡತೊದುಂಡು
ನಾಗನ ಬನ ಅಂಚೆನೆ ಉಂಡು
ತನು, ತಂಬಿಲ ತತ್ತೊಂದಿಜ್ಜಿ ಅಲ್ಪ
ಯನ್ನ ಇಲ್ಲ್, ಅವು ಯನ್ನಾವು
ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಚೆಂಡೆ ಕೇನೊಂದುಪ್ಪು
ಕಾರ ಗೆಜ್ಜೆ ಉಲಿಯೊಂದುಪ್ಪು
ತಾಳೊ ಮದ್ದಲೆ ನಡತೊಂದುಪ್ಪು
ಪೆತ್ತೊ ಕಂಜಿದ ಸ್ವರೋ ನಿತ್ಯೋ ಉಂಡು
ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟೋ ಮುಗಿಯರಿಜ್ಜಿ ಅಲ್ಪ
ಯನ್ನ ಇಲ್ಲ್ ಅವು ಯನ್ನಾವು
ಸುದೆ, ಕೆರೆ, ತೋಡು, ತೋಕೆ ಪರತೊಂದುಂಡು
ಮುಗುಡು, ಮಡೆಂಜಿ, ಪಯ್ಯೆ, ಎಟ್ಟಿ ಪತ್ತುನ
ಗೌಜಿ ತೂಯ್ಯೆರೆ ಮುದ ಕೊರ್ಪುಂಡು
ಕಟ್ಟದ ಕೋರಿ ಕೆಲೆಪುನ ಕೇನೊದುಂಡು
ಕಂಬ್ಳದ ಎರುತ ಅರಬಾಯಿ ಮುಗಿಯರಿಜ್ಜಿ
ಅಲ್ಪ ಯನ್ನ ಇಲ್ಲ್ ಅವು ಯನ್ನಾವು
ತಾರೆ, ಕಂಗ್, ಮರ ಮಟ್ಟ್‌ಲೆ ಪೊರ್ಲು ತೂಯ್ಯೊರುಂಡು
ಅರಿ, ಬಾರ್, ನೇಜಿದ ಕಂಡೋ ಎಂಚ ಉಂಡು
ಕಡಲಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲು ಮೀನು ಪತ್ತು
ಪೊರ್ಲು ಆ ಅರಬಾಯಿ ಕೊರ್ಪಿ
ಕಡಲ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪು ತಂಕ ಬಿರ್ದ್‌ನ್ ತೂಪಿ
ಕಣ್ಣ್‌ಗೇ ಇಸ್ಮಯ ಕೊರ್ಪುಂಡು
ಅಲ್ಪ ಯನ್ನ ಇಲ್ಲ್ ಅವು ಯನ್ನಾವು
ಮರಕೋತಿ, ಜಿಬಿಲಿ, ಟೊಂಕ, ಕಬಡಿ
ಗೊಬ್ಬುದ ಪೊರ್ಲು, ಪಾರ್ದ್, ಓಡುದು
ಪತ್ತುನ ಪೊರ್ಲು ಅಲ್ಪ ಯನ್ನ ಇಲ್ಲ್
ಅವು ಯನ್ನಾವು, ತುಳುನಾಡ್ ಪೊರ್ಲು
ತುಳು ಮನಸ್ಸ್ ಪೊರ್ಲು ತುಳುವೆ ಪೊರ್ಲು

ಬೆನ್ನಿದಾಯನ ಬುಲಿಪು

ಯಶವಂತ್ ಡಿ.ಯಸ್

ತೆಡಿಲ್ದ ಸಬ್ದೊಗು
ಭೂಮಿ ಆಕಾಶೊನೆ
ಬಾಯಿ ಅಂಗಾವೊಂದು
ಕಪ್ಪು ಮುಗಲುಲು
ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಬರ್ಸೊನು
ದೊರ್ತೊಂದು
ನೀರ್ ಭೂಮಿಡೆ
ಪರತೊಂದು !

ಕಂಡೊಡು ಬೆನ್ಪಿ ಬೆನ್ನಿದಾಯನ
ದುನ್ನವಾಯಿ ಪಜ್ಜೆ
ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಂತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ
ಬರ್ಸದ ನೀರ್‌ಗ್
ದೆಕ್ಕೆರೆ ಆಯಿಜಿ !

ನಾಲಾಯಿ ನೀರ್ದ ಬೊಟ್ಟೊಗು
ಬಾಯಿ ಅಂಗಾವೊಂದು
ಕಿನ್ನಿನಾಲಾಯಿ ಉಲಯಿಡ್ದ್
ಉಲಯಿ ಬುಲ್ತೊಂದು
ತಿಗಲೆ, ಬಂಜಿ, ಕಣ್ಣ್

ಎಲುತುಲಯಿ ಸೇರೊಂದು
ಕೈ ಬಿರೆಲ್ ಬಾಯಿ
ಬಲ ಕಳೆಯೊಂದು
ಆಂಡಲಾ ನಾಯೆರ್ ಪುಗೆಲ್‌ಡ್
ಎರ್ಲೆನ್ ದೇರೊಂದು
ಕಂಡ ದಂಬಿ !

ಬುಳೆ ಬುಳೆಪಾಯೆರೆಲ
ಸಾಲ
ಬುಳೆತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ
ಕೊನಾಯೆರೆ ಸಾಲದಾಕುಲು
ಸಾಲ ಸಾಲ ಬೆನ್ನಿದಾಯಗ್
ಲಾಭ ಕಾಸ್ ಬಡ್ಡಿದಾಯಗ್ !

ಪರಪುನ ಗಾಳಿ ಮೆಲ್ಲನೆ
ಶರೀರೊಗು ಸಂಪು ಕೊರ್ನಗ
ಕಣ್ಣ ದಿಟ್ಟಿ ಮಂದ ಆವೊಂದು
ಕಣ್ಣ್‌ಲೆನ್ ಮೂಜೊಂದು
ಪಜ್ಜೆನ್ ಪಾಡ್ಯೆ !

ಪರಕೆದ ಕೋಲ

ಎಚ್.ಎಸ್. ಬೊಲ್ಮಾಡಿ

"ಎನನ್ ಲೆತ್ತರೇ ಉಲ್ಲಾಯ?" ಅಮಸರಮಸರಡ್ ಬತ್ತಿನ ತನಿಯೆ ಮುಂಡೊಡು ಜತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಬೆಗರ್‌ನ್ ಕೊಂಬೆರೆಲ್‌ಡ್ ಸೀಂಟೊಂದು ತರೆಕ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಮುಂಡಾಸ್ ಗಿರ್ತ್‌ದ್ ದತ್ತ ಕೈಟ್ ಪತೊಂದು, ಬೆರಿ ಬಗ್ಗಾದ್ ತರೆ ತಗ್ಗಾದ್ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಉಂತೊಂದು ದನಿಕುಲೆಡ ಕೇಂಡೆ. ಚಾವಡಿಡು ಕುಲ್ಲೊಂದು, ತಂಚಿಡಿತ್ತಿನ ಬಚ್ಚಿರೆ ಪೂಲು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪಾಡೊಂದಿನ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಬೈದಿನ ತನಿಯನ್ ತೂದುಲಾ ತೂವಂದಿಲೆಕ ಮಂತ್‌ದ್ ಪೇಪರ್ ಓದುನ ಅರೆನ ಬೇಲೆನ್ ದುಂಬರಿಸಾಯೆರ್. 'ಉಲ್ಲಾಯೆರೆಗ್ ಎನಡ ದಾದನೋ ಕೋಪ ಇಪ್ಪೊಡು. ಇಜ್ಜಿಂಡ ಮೋನೆ ತಿರುಗಾವೆರ್ ದಾಯೆಗ್? ಅರೆಗ್ ಕೋಪ ಬರ್ಪುನಂಚಿನ ಬೇಲೆ ಯಾನ್ ದಾದ ಮಂತ್‌ದೆ?' ತನಿಯಗ್ ಸಂಕಲಾಪು ಆಂಡ್, 'ಅತ್ತ್, ಉಲ್ಲಾಯೆರ್ ಎನನ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪಂಡರ್‌ಗೆ?"

"ಓ ತನಿಯಾ? ಈ ಏಪ ಬತ್ತಿನಿಂಬೇ?" ಬಾಯಿಡಿತ್ತಿನ ಬಚ್ಚಿರೆನ್ ಕಂಚಿದ ಪಡ್ಯೊಗು ಉಬ್ಬಿನ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಗತ್ತ್‌ದ ತೆಲಿಕೆ ತೆಲಿತೊಂದು ಕೇಂಡೆರ್,

"ಅತ್ತ್‌ಂಬೇ, ಈ ಬತ್ತಂದ್ ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರೊ ತೆರಿಪಾಯೆರೆ ಇಜ್ಜಂಬೇ?"

"ಈರ್ ದಾದನೋ ಜಂಬರಡ್ ಇತ್ತರ್ ಉಲ್ಲಾಯ, ಅಂಚ ಇರೆಗ್ ಉಪದ್ರ ಕೊರ್ಪುನ ಬೊರ್ಚಿಂದ್ ಮನಿಪಂದೆ ಉಂತೋನ್ನಿ.." ತನಿಯೆ ಜಾಕೀನೊಡು ಪಂಡೆ.

"ಚಾ ಮಿನಿ ಪರ್‌ಪನಂಬೇ ತನಿಯ?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡಿನೇ, "ಇಂದಾಯ, ಓಲು ಉಲ್ಲಾ? ತನಿಯೆ ಬೈದೆ. ಒಂಜಿ ಲೋಟೆ ಚಾ ಕೊನಲ", ಪಂಡ್‌ದ್ ಗಟ್ಟಿಡ್ ಸೀತಕ್ಕಗ್ ಒಂಜಿ ಲೆಪ್ಪು ಕೊರಿಯೆರ್. ಲೋಟೆಡ್ ಚಾಪತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಸೀತಕ್ಕ, "ದಾನೆಂಬೇ ತನಿಯಾ? ನಾಲ್ ದಿನರ್ದಿಂಚ ಈ ತೂಯೆರೆನೇ ಇಜ್ಜ? ಅಲ್ಪ ಕೊಟ್ಯದಲ್ಪ ಲೋಟೆ ಇಪ್ಪೊಡು ಕೊನಲ" ಪಂಡೆರ್. ತನಿಯೆ ಕಿದೆ ಬರಿತ್ತ ಕೊಟ್ಯದಲ್ಪ ಬೂರುದಿತ್ತಿನ ಎಲಿಮಿನಿದ ಲೋಟೆನ್ ನಲ್ಲಿದ ನೀರ್‌ಡ್ ದೆಕ್ಕೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್, "ಎಂಕ್ ಒಂತೆ ಉಸಾರ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್ ಅಕ್ಕೆರೆ. ಅಂಚ ಇಲ್ಲಲೇ ಇತ್ತೆ. ಎಲ್ಲೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇಲೆಗ್ ಬರ್ಪೆಂದ್" ಪನೊಂದು ಸೀತಕ್ಕನ ಎದುರು ಲೋಟೆನ್ ಒಡ್ಡಾಯೆ. ಸ್ಟೀಲ್‌ದ ಲೋಟೆ ತನಿಯನ ಕೈಟಿತ್ತಿನ ಎಲಿಮಿನಿದ ಲೋಟೆಗ್ ತಾಗಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಮೆಲ್ಲ ಚಾ ಮಯಿತ್‌ದ್ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೆರ್ ಸೀತಕ್ಕ.

ತನಿಯೆ ಜಗಲಿಡ್ ಕುಕ್ಕರ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಚಾ ಪರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಂತೆ. ಆಂಡಲಾ ಉಲ್ಲಾಯೆರ್ ತನನ್ ಇಡೆಗ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪಂತಿನಿ ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯಗ್ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ. "ಅಂದಬೇ ತನಿಯಾ, ಈ ನಿನ್ನ ಮಗನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್‌ಸಾವೊಂದು ಉಲ್ಲಗೆ ಅಂದಾ?" ದನಿಕುಲು ಬಾಯಿಡಿತ್ತಿನ ಬಚ್ಚಿರೆನ್ ಪಡ್ಯೊಗು ಉಬ್ಬಿದ್ ಬೊಲ್ದು ಬೈರಾಸ್‌ಡ್ ಬಿಂಬೊನು ಒಚ್ಚೊಂದು ಮೀಸೆದಡಿಟ್ಟೇ ಒಂಜಿ ಮಕ್ಕ್ ತೆಲಿಕೆ ತೆಲಿತೊಂದು ಕೇನ್ನಗ ತನನ್ ಚಾವಡಿಗ್ ಲೈದಿನಿ ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತನಿಯಗ್ ಒಂತೆ ಒಂತೆ ಅಂದಾಜಿ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್.

"ಅತ್ತ್ಂಬೇ ನಿಕ್‌ಲೆಗ್ ಮಾತ ದಾಯೆಗ್ ಸಾಲೆಂಬೇ? ಈ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲಲ್ ನಿಕ್‌ಲೆಗ್ ದಾದ ಕಮ್ಮಿಯಾತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಯಾನ್ ಕೇನುನಿ? ಬೆನ್ಪುನಾತ್ ಬೇಲೆ, ಬಂಜಿ ನಿಲಿಕೆ ವಣಸ್ ತೆಣಸ್, ಕೈನಿಲಿಕೆ ಕಾಸ್ ಬೊಕ ದಾದ ಬೋಡುಂಬೆ ನಿಕ್‌ಲೆಗ್? ನಿಕ್ಲೆನ ಮಂಡೆಗ್ ಈ ಬೊರ್ಚಾಂದಿನ ಇಸಯೊನು ಪೂರಾ ಏರ್ ದಿಂಜಾವೆರ್‌ಂದೆ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿಂಬೇ" ಕಣ್ಣ್ ಕೆಂಪು ಮಂತೊಂದು ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಗತ್ತ್‌ಡ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಆರೆನ ಪಾತೆರ ಕೇನ್ನಗ ಅರೆನ ಇಲ್ಲದ ಬೇಲೆದಕುಲು ಪೂರ ಕಾಸ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದುಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ಏರ್‌ಲಾ ಎನ್ನೊಡು ಅಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

"ಅಂಚತ್ತ್ ಉಲ್ಲಾಯ, ಮಲ್ಲ ಸಾಲೆದ ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟ್ರ ಮುರಾನಿ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಲೆಕ್ಕ ದೆತೊಂದು ಪೋತೆರ್, ವಾ ಕಾರಣಗ್‌ಲಾ ಬಾಲೆನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡಂದೆ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಜೋರು ಮಂತ್‌ದ್ ಪಂತೆರ್, ದಾದ ಮನ್ಪುನ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್ ತೆರಿಯುಜಿ ಉಲ್ಲಾಯ..", ತನಿಯೆ ದೈನೊಡು ಪಂಡೆ.

"ಆ ಮಾಸ್ಟ್ರನಕ್ಲೆಗ್ ದಾಲ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಿಂಬೆ ತನಿಯಾ, ಗೋರ್ಮೆಂಟ್‌ದಕುಲು ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಎಡೇನ ಸಂಬಲ ಕೊರ್ಪೆರ್, ತಿಂದಿನೇನ್ ಕರಪೊಡತ್ತಾ ಅಂಚ ಊರೂರು ತಿರ್ಗುವೆರ್. ಅಕುಲು ಪಂಡಿನೈನ್ ಪೂರಾ ಕೇನೊಂದು ಕುಲ್ಲುಂಡ ಆವಾ? ನಿಕ್‌ಲೆಗಾಂಡಲಾ ಒಂಚೂರು

ಅಕಲ್ ಬೊರ್ಚಂಬೇ ತನಿಯಾ?"

"ಯಾನ್‌ಲಾ ಅಂಚೆನೆ ಪಂಡೆ ಉಲ್ಲಾಯ, ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್‌ಲಾ ಕಲ್ತೀಜೆರ್, ಯಾನ್‌ಲಾ ಕಲ್ತಿದಿಜಿ, ಎನ್ನ ಅಜ್ಜ ಪಿಜ್ಜನಕುಲಂತೂ ಬರವು–ಸರವು ಕಲ್ತಿನಕುಲೇ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ಎಂಕುಲು ದಾಲಾ ಸೈತ್ ಪೋತಿಜಿ, ನನ ಎಂಕಲೆನ ಜೋಕುಲು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ದಾದ ಆವೊಡುಂದು? ಆಂಡ ಆರ್ ಕೇಂಡಿನೇ ಇಜ್ಜೆರ್, ಬಾಲೆನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡುಜಿಂಡ ಪೋಲಿಸ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊರ್ಪೆ ಪಂಡೆರ್. ಆರ್ ಪನ್ಪುನ ಕೇನ್ನಗ ಎಂಕ್ ಪೋಡಿಗೆ ಆಂಡ್. ಅಂಚ ಸೇರ್‌ಸಾವೆಂದ್ ಅರೆಡ ಒತ್ತೊನ್‌ನಿ ಉಲ್ಲಾಯ.." ತನಿಯೆ ಮೆಲ್ಲ ಸೊರೊಟ್ಟ್ ಪಂಡೆ.

"ಅಪಗಾಂಡ ನಿನ್ನ ಮಗನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್‌ಸಾವುನಿ ನಿಗಂಟ್‌ಂದ್ ಆಂಡ್ ಅತ್ತಾ?", ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಕೋಪೊಡ್ ಕೇಂಡೆರ್.

ತನಿಯೆ ಜವಾಬು ಕೊರಿಜೆ. ತರೆ ತಗ್ಗಾದ್ ನೆಲ ತೂವೊಂದು ಕುಲ್ಲೊಂಡೆ.

"ಅತ್ತ್‌ಂಬೇ, ಇನಿ ಆಯನ್ ಈ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರಾವೆಂದ್ ಪನೊಂದುಲ್ಲ. ಸರಿ... ಎಲ್ಲೆ ಪೇಂಟೆಡ್ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋಪೆಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಅಪಗ ದಾದ ಮನ್ಪುವ? ಕಡಪುಡುವನಾ? ಇಂಬೇ ಆಬೇಲೆ ಈ ಬೇಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಊರೂರು ತಿರ್ಗ್‌ರೆ ಸುರು ಮಂತೆಂಡ ನಮ್ಮ ಊರುದ ಬೂತ ಜಮಾದಿಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಿ ಏರ್‌ಂಬೆ? ಅವು ಎಚ್ಚಿ–ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ ಎಂಕ್ –ನಿಕ್ಕ್ ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಇಡೀ ಊರುಗು ದೋಸ ಬರು. ಇಡೀ ಊರುಗು ಊರೇ ನಿರ್‌ಸಂತಾನ ಆದ್ ಪೋವು. ಗೊತ್ತುಂಡಾ ನಿಕ್ಕ್?" ಶಂಕರನ ಸೊರ ಜೋರು ಜೋರಾವೊಂದೇ ಪೋಂಡು.

ಶಂಕರಣ್ಣನ ಪಿಸ್‌ರ್ ತೂದು ತನಿಯೆ ಗಡಗಡ ಕುಂಬರಿಯೆ. ಅರೆಗ್ ಎಂಚ ಸಮಾದಾನ ಮನ್ಪುನಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯಗ್ ತೆರಿಯಿಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಧೈರ್ಯ ದೆತೊಂದು ನಡುಗುನ ಸೊರೊಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲ ಪಂಡೆ. "ಅವೆಕ್ ಈರ್ ಪೊಡ್ಯೊರ್ಚಿ ಉಲ್ಲಾಯ, ಅವು ಎಂಕ್ಲೆನ ಅಜ್ಜೆ ಪಿಜ್ಜೆರೆನ ಕಾಲಡ್ದ್ ನಡತೊಂದು ಬೈದಿನ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆದ ಕಿರಮ, ಅವೆನ್ ವಾ ಕಾರಣಗ್‌ಲಾ ಎಂಕುಲು ಬುಡ್ದು ಪಾಡಯ... ಎನ್ನ ಕೈ ಕಾರ್‌ಡ್ ಸಕ್ತಿ ಇತ್ತಿನೇಟ ಯಾನ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುವೆ. ಆಯೆ ಕಲ್ತ್‌ಂಡ ಏತ್ ಕಲ್ಪೆ. ಒಂಜಿ ನಾಲನೆ ಐನನೇ ಕಿಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ ಪೋವೆ. ಐರ್ದೊಕ್ಕ ಆಯೆ ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಕಿರಮನ್ ದುಂಬರಿಸಾವೆ ಉಲ್ಲಾಯ.. ನೆಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಉಲ್ಲೆ.."

"ನಿನ್ನ ವಾ ಸಾಕ್ಷಿಂಬೇ? ಈ ಸೈತಿನೇಟ್ಟ ಈ ಉಲ್ಲ, ಈ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಕಲ್ತಿನ ಜೋಕ್ಲೆಡ ಏರ್ ಪಾತೆರುನಿಂಬೇ. ನಾಲ್ ಬರವು ಕಲ್ಪುಂದೆನೇ ಕಾನೂನು ಸಾವು ಸುಡುಗಾಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಎದುರು ಪಾತೆರುನಡೆ ಮುಟ್ಟ ಎತ್ತ್‌ದರ್ ನಿಕುಲು. ನನ ಕಲ್‌ತ್‌ಂಡ ಬುಡುವರಾ? ಮೂರಾ ಸೇರೊಂದು ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೇ ಬರುವೆರ್!" ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಬಂಜಿಡಿತ್ತಿನ ವಿಷೊನು ಕಕ್ಕ್‌ದೇ ಬುಡಿಯೆರ್, " ಇಂದಾ ತನಿಯ ಒಂಜಿ ಪನ್ಪೆ, ನಿನ್ನ ಮಗೆ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಯಾನ್ ಪನ್‌ಪುನ್ನೈನ್ ಪಂಡೆ. ಬೊಕ್ಕಲಾ ಇಚ್ಚನ್‌ಸರ ಮಂತ್‌ದ್ ಕಡಪಡುವೆನೇಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಅವು ನಿಕ್ಲೆನ ಇಷ್ಟ." ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಮುಗೆಲ್‌ದ ಬೈರಾಸ್‌ನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕುಡ್ತುದ್

ಕುಡ ಮುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದು ದರದರಾಂದ್ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೆರ್. ತನಿಯೆ ಕಲ್ಲಾದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ದಾದ ಮನ್ಪುನಿಂದ್ ತೋಜಿಜಿ. 'ಜುಮಾದಿ ಅಪ್ಪೆ ನನ ಎನನ್ ಈರ್ಯೇ ಕಾಪೊಡು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಸ್‌ನ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಂತೊಂದು, ಚಾ ಪರಿನ ಲೋಟೆನ್ ತೊರಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊಟ್ಯದಲ್ಪ ದೀದ್ ತನಿಯೆ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ನಡತ್ತೆ.

ಶಂಕರಣ್ಣಗ್ ಆ ರೀತಿ ಪಿಸ್‌ರ್ ಏರಿಯೆರೆ ಕಾರಣೊ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಅತ್ತ್. ತನಿಯೆ ಪಂಡ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದಾಯೆ. ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಾಯೆ. ಗುತ್ತುದನೇ ಇಲ್ಲಗ್ ಸೇರ್ದಿನ ಮೂಜಿ ಸೆಂಟ್ಸ್ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಆಯಗೊಂಜಿ ಮುಲಿತ್ತ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟದ್ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಅತ್ತ್, ಅರೆನ ಅಜ್ಜೆ ದೂಮಪ್ಪಣ್ಣೆ. ಆವೆರ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ಗುತ್ತುದ ಏರ್‌ಲಾ ಕಣ್ಣ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ತೂತೆರಾ ಇಜ್ಜೆರಾಂದ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗೋಡೆದ ಮುಲಿತ ಇಲ್ಲಲ್ ಇಪ್ಪುನಿ ನಾಲ್ ಜನ. ತನಿಯನ ಅಪ್ಪೆ ಮಾಚು, ಬುಡೆದಿ ಲಚಿಮಿ, ತನಿಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಗೆ ಬಾಬು, ಸುರೂಕು ತನಿಯೆ ಮಗಕ್ ಭಾಸ್ಕರ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ದೀದಿತ್ತೆ. ಐನ್ ಕೇನ್‌ದ್ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಧಿಡ್ಕ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತೆರ್. "ವಾ ಕಾಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂಬೇ ತನಿಯ. ನಿನ್ನ ಮಗಕ್ ಎಂಚಿನ ಪುದರ್ ದೀತ? ಬಾಸ್ಕರ..? ಎಂಚಿನ ಅಂಚ ಪಂಡ? ದಾನೆಂಬೇ ತುಕ್ರ, ಚೋಮ, ಮುದರ, ಐತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರೆ ನಾಚಿಕೆ ಆಪುಂಡುಂಬೇ ನಿಕ್ಲೆಗ್? ನಮ್ಮ ಪಿರಾಕ್‌ದ್ ಪರಪೋಕುನು ಮರೆಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂಬೇ. ನಮ್ಮ ಪುದರ್ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೋಜಾವೊಡುಂಬೇ. ಆ ಪೇಶನ್‌ದ ಪುದರ್ ದಾಯೆಗ್ ನಿಕ್‌ಲೆಗ್ ?" ಕೋಂಗಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬುದ್ದಿ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಮಗನ್ ಬಾಬು ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಂತೆ ತನಿಯೆ. ತನಿಯೆ ದಾದ ಮನ್ಪೆರೆ ಪೋಂಡಲಾ ಶಂಕಣ್ಣನ ಕಣ್ಣ್ ಆಯನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಾಲೆದ ಒಂಜನೇ ವರ್ಸೊದ ಪುಟ್ಟಿದಿನ ಮನ್ಪುನಗ, ಬಾಲೆ ಕೇಂಡೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೇಂಟೆರ್ದ್ ಜೇನ್ಸ್, ಚಡ್ಡಿ, ಅಂಗಿ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ನಗ, ತಾನ್ ಬೆಗರ್ ಜಪ್ಪಾದ್ ಬೆಂತಿನ ಕಾಸ್‌ನ್ ಒರಿತ್‌ದ್ ಬಾಲೆಗ್ ಮೂಜಿ ಚಕ್ರೊದ ಸೈಕಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ನಗ ಇಂಚ ಪಜ್ಜೆ ಪಜ್ಜೆಗ್‌ಲಾ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ತನಿಯನ್ ಹಂಗಿಸಾವೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ತನಿಯೆಂದ್ ಅತ್ತ್, ತಿರ್ತ ಜಾತಿದ ಏರ್ ಪೊಸ ಕಿರಮೊನು ಮನ್ಪುನಗಲಾ 'ಅವು ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಪಂತಿನ ಅತ್ತ್, ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ' ಪನ್ಪುನ ದನಿ ಅರೆನ ಪಾತೆರೊಡು ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತನಿಯಗ್ ಇತ್ತೆ ಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್ ವರ್ಸೊ ಪ್ರಾಯ, ಶಂಕರಣ್ಣಗ್ ಪ್ರಾಯೊ ನಲ್ಪತ್ತೇಳ್. ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಪದಿನಾಜಿ ವರ್ಸೊರ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಪುಟ್ಟಿನ ಮಗೆ ಶಿವರಾಜಗ್ ಆಜಿ ವರ್ಸೊ. ಶಂಕರಣ್ಣನ ಎತೆಕ್ ಕಾರಣಲಾ ಅವ್ವೇ. ತನಿಯೆ ಮಗನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡುಂಡ ಆಯೆಲಾ, ಅರೆನ ಮಗೆ ಶಿವರಾಜೆಲಾ ಒಂಜೇ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಡು, ಒಂಜೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲೊಡು, ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನ ತನಿಯನ ಮಗನೊಟ್ಟುಗು ಕುಲ್ಲೊಂದು ತನ್ನ ಮಗೆ ಕಲ್ಪುನಿ ಪಂಡ ದಾದ ಅರ್ಥ. ಆಂಡ ದುಂಬುದ ಲೆಕೊ ಇತ್ತೆ ಅವೆನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮನ್ಪೆರೆ ಆಪುಂಡಾ? ಅಂಚ ಜುಮಾದಿನ್ ದುಂಬು ದೀದ್ ಮಗನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡೊರ್ಚಿಂದ್ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ತನಿಯಗ್ ಜೋರು ಮಂತ್‌ದಿನಿ. ತನ್ನ ಅಗತ್ಯೊಗ್ ಜುಮಾದಿನ್ ದುಂಬು ದೀವೊಂದು ಪಾತೆರುನ ಶಂಕರಣ್ಣೆ

ಜುಮಾದಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕೋಲನ್ ವರ್ಸೊಗ್ಲಾ ಕೊರೊಂದಿಜ್ಜೆರ್. ಅರೆನ ಅಜ್ಜೆ ದೂಮಪ್ಪಣ್ಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಮ್ಮೆರ್ ಪಕೀರಣ್ಣನ ಕಾಲೊಡು ಜುಮಾದಿಗ್ ವರ್ಸೊಗೊಂಜಿ ಕೋಲ, ಒಂಜಿ ಪರ್ವ, ತಿಂಗೊಲು ತಿಂಗೊಲು ಸಂಕ್ರಾಂತಿದ ಸೇವೆನ್ ತಪ್ಪಂದೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದೇಸೊದ ಕಾನೂನು ಪೂರಾ ಬದಲಾದ್ ಗುತ್ತುದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ನೂದು ನೂತ್ತೈವ ಎಕರೆ ಜಾಗ್ ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋದು ಒರಿನಿ ಪತ್ತ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಎಕರೆ ಜಾಗೆ. ಆಜಾಗೆನ್ ಪತೊಂದು ಗುತ್ತುದ ಗತ್ತ್‌ನ್ ತೋಜಾವೊಂದುಪ್ಪುನ ಶಂಕರಣ್ಣಗ್ ಪನ್ಪುನಂಚಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಜುಮಾದಿಗ್ ವರ್ಸೊಗೊರ ಸಂಕ್ರಾಂದಿ ಕರಿತ್‌ದ್ ಸೇವೆ ಸಂದಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಏರೆನಾಂಡಲಾ ಪರಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ಜುಮಾದಿಗ್ ಕೋಲ. ಇಜ್ಜಂಡ ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಊರುದ ಪತ್ತ್ ಸಮಸ್ತೆರೆಗ್ ಸೇರ್ದಿನ ಸಾನ. ಊರುದಕುಲು ಸೇರ್ದ್ ಒಂಜಿ ಕಮಿಟಿ ಮನ್ಪುಗ, ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಸೇರ್ದ್ ವರ್ಸೊರ್ಸ ಜುಮಾದಿಗ್ ಸೇವೆ ಕೊರ್ಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಊರುದ ಹಿರಿಯೆರ್ ನಾಲ್ ಜನ ಪನ್ನಗಲಾ ಊರುದ ಸಾನೊನ್ ಊರುದಕ್ಲೆಗ್ ಬುಡುದು ಕೊರಿಯೆರೆ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಮನಸ್ ಮಂತಿಜೆರ್. ಶಿವರಾಜೆ ಪುಟ್ಟುದು ವರ್ಸ ಕರಿಯುನ ದುಂಬು ಜುಮಾದಿಗ್ ಕೋಲ ಕೊರ್ದು ಪಂಡಿನ ಪರಕೆ ಸಂದಾದಿತ್ತೆರ್ ಶಂಕರಣ್ಣೆ. ಅವ್ವಾದ್ ಇತ್ತೆ ಐನ್ ವರ್ಸ ಆಂಡ್. ಜುಮಾದಿನ್ ಕೇನುನ ಗತಿ ಇಜ್ಜಿ.

ಉಲ್ಲಾಯನ್ ಎದುರು ಪಾಡ್‌ದ್ ಊರುಡು ಬದುಕುನಿಯಾಂಡಲಾ ಎಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿನ ತನಿಯೆ ಮಗನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡುನ ಬೊರ್ಚಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಿರ್ದಾರ ಮಂತೆ. ಶಂಕರಣ್ಣನ ಮಗೆ ಶಿವರಾಜೆ ಯುನಿಫಾರ್ಮ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಸುರು ಮಂತೆಂಡ ತನಿಯೆ ಮಗನ್ ತನ್ನೊಟ್ಟಿಗ್ ಗುತ್ತುದ ಚಾಕಿರಿಗ್ ಲೆತೊಂದು ಬರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಂತೆ. ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಮೀಸೆದಡಿಟ್ಟೇ ಗೆಂದಿನ ತೆಲಿಕೆ ತೆಲಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆ ತೆಲಿಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ದಿನ ಒರಿಯಿಜಿ. ನಾಲ್ ದಿನ ತನಿಯನೊಟ್ಟು ಬೇಲೆಗ್ ಬತ್ತಿನ ಮಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತೀಜೆ. ಓಲೆಂದ್ ಕೇಂಡ್‌ಂಡ ಮಾಸ್ಟ್ರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಲೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆ ತನಿಯೆ. ಶಂಕರಣ್ಣಗ್ ಪಿಸ್‌ರ್ ತರೆಕ್ಕ್ ಏರ್‌ಂಡ್. ಆಯನ್ ಪತ್ತ್ ದೀದ್ ಕೆಬಿತ್ತಂಡೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಎನ್ನಿಯೆರ್. ಆಂಡ ಧೈರ್ಯ ಬತ್ತಿಜಿ. ಕಾನೂನು ತೆರಿಯಂದಿನಾರ್ ದಾಲಾ ಅತ್ತ್ ಶಂಕರಣ್ಣೆ. ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಎಲ್ಲೆ ದಾದ ಅವಸ್ಥೆ ಆವುಂದು ಅರೆಗ್ ಎಡೇನ ತೆರಿಯು.

"ಯಾನ್ ಪಂಡಿ ಲೆಕೋನೆ ನಿನ್ನ ಇಚ್ಚೆದಲೆಕ ಈ ಮಂತತ್ತಾ? ಎಲ್ಲೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ನ ಗುತ್ತುದಿಲ್ಲದ ಜಾಲ್ ಬರ್ತ್‌ಂಡ ಜಾಗ್ರತೆ. ಕೇಂಡತ್ತಾ? ನನ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲಲ್ ನಿಕ್ಕ್ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಿ", ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೆತ್ತೆರ್‌ದಾಂತಿನ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಕಡ್ಡಿ ತುಂಡು ಮಂತಿಲೆಕ ಪಂಡೆರ್. ತನಿಯನ ಮಂಡೆಗ್ ತೆಡಿಲ್ ಆಕಿಲೆಕ ಆಂಡ್.

"ಅಂಚಿನ ತಪ್ಪು ಯಾನ್ ದಾದ ಮಂತೆ ಉಲ್ಲಾಯಾ?" ತನಿಯೆ ಕಣನೀರ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ದೈನೊಡು ಕೇಂಡೆ.

"ನನ ದಾದ ಆವೊಡುಂಬೇ? ಯಾನ್ ಅತ್ ಬಾಮಿದ್ ಪಂಡೆ. ಎನ್ನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡನಾ

ಈ? ಸೇರ್ಸಾಯಿಜನ ನಿನ್ನ ಮಗನ್ ಸಾಲೆಗ್? ನನ ನಿನ್ನ ಸಾದಿ ಈ ತೂಲ. ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಎನ್ನ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಇಲ್ಲ್‌ನ್ಲಾ ಈ ಬುಡುದು ಪೋವೊಡಾವು ಗೊತ್ತಾಂಡತ್ತಾ?" ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಗರ್ವೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಇಲ್ಲ್ ಬುಡುಪಾಯೆರೆ ಆತ್ ಸುಲಬ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಶಂಕರಣ್ಣಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆಂಡಲಾ ತನಿಯನ್ ಪೋಡಿಪಾಯೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್ ದಕ್ಕಿನಿ ಶಂಕರಣ್ಣೆ.

ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಚದಿ ಪತ್ತಿನ ತೂದು ತನಿಯಗ್‌ಲಾ ಚದಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಬೆರೆನ ಬೇಲೆ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಕುಡೊರಿಯನ. ನನ ಕುಡು ಉರುಂಟು ಆವಡ್ ಅತ್ತ್ ಉರ್ದು ಚಟ್ಟೆ ಆವಡ್ ಎನ್ನ ಮಗನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಕಡಪುಡುನಿಯೇ. ತನಿಯೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಧೈರ್ಯ ದೆತೊಂಡೆ. ಊರುಡು ಕೂಲಿ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಸುರು ಮಂತೆ. ಬಂಜಿ ದಿಂಜೆರೆ ದಾಲಾ ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಪರ್ಬೊ ಕರಿ ಬೊಕ್ಕ ತಿಂಗೊಲುಗು ನಾಲೈನ್ ಕೋಲ ಎಂಚಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡೇ. ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನೈಟ್ ತನಿಯಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ದುರಾಭ್ಯಾಸ ದಾಲಾ ಆಯಗ್ ಇಜ್ಜಿ . ಪೈಸೆ ಪೈಸೆ ಸೇರ್ಸಾಯೆರೆ ಸುರು ಮಂತೆ. ಕೋಲ ಕಟ್ಟರೆ ಪೋನಗ ಬುಡೆದಿನ್‌ಲಾ ಮಗನ್‌ಲಾ ಲೆತೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ ತನಿಯೆ. ಅಂಚಾದ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನ ಕಿರಮ, ಸಂಧಿ–ಪಾಡ್ದನ ಪುರಾ ಬಾಸ್ಕರೆ ಒಂತೊಂತೆನೇ ಕಲ್ತೆ.

ಭಾಸ್ಕರೆ ಕಲ್ಪುನೈಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಉಶಾರಿತ್ತೆ. ಶಂಕರಣ್ಣನ ಶಿವರಾಜೆ ಮಸ್ತ್ ದಡ್ಡೆ, ಆಂಡ ಭಾಸ್ಕರನ ಮಲ್ಲ ಜೋಸ್ತಿ. ಮೆಗ್ಗಿ ಪಲಯ ಲೆಕ ಇಪ್ಪೆದೆರ್ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲುಲಾ. ಉಂದೇನ್ ತೂದು ಶಂಕರಣ್ಣಗ್ ತಡೆಯೆರೆ ಆಯಿಜಿ. ಅರೆಗ್ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಬೂರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಸುರುಕು ಮಗಟ್ಟ ಬಾಮಿದ ಪಂಡೆರ್, ಏರೆನೊಟ್ಟುಗಾಂಡಲಾ ಸೇರ್‌ಲ, ಆಂಡ ತನಿಯನ ಮಗನೊಟ್ಟುಗು ಮಾತ್ರ ವಾ ಕಾರಣೊಗುಲಾ ಸೇರೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್. ಆವುಂದು ಪಂಡಿನ ಶಿವರಾಜೆ ಭಾಸ್ಕರನ ಜೋಸ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಬುಡುಜೆ. ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಟ್‌ದ್ ತೂಯೆರ್ ಆಯೆ ಬಗ್ಗಿಜೆ. ಜನ ಕಡಪುಡುದು ತನಿಯನ್‌ಲಾ ಭಾಸ್ಕರನ್ಲಾ ಪೋಡಿಪಾಯೆರ್. ಹೂಂ ಹ್ಞೂಂ.. ದಾಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಯಿಜಿ. ನನ ದಾದ ಬೋಡಾಂಡಲಾ ಸೈಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಆಕ್‌ಲೆನ ಸುದ್ದಿನೇ ಬುಡ್ದು ಬುಡಿಯೆರ್.

ಭಾಸ್ಕರೆ ಎಡ್ಡೆ ಮಾರ್ಕ್‌ಡ್ ಏಳ್‌ನೇ ಪಾಸಾಯೆ, ಶಿವರಾಜೆ ಬಂಜಡ್ ಪಾಸಾಯೆ. ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಮಗನ್ ಕುಡ್ಲ ಪೇಂಟೆದ ಮಲ್ಲ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ಸಾಯೆರ್. ತನಿಯೆ ನನ ಯಾವುಂದು ಮಗನ್ ಇಲ್ಲಲೇ ಕುಲ್ಲಾಯೆರೆ ತೂಯೆ. ಆಂಡ ಶಿವರಾಜೆ ಬುಡ್‌ಜೆ. ತನಿಯನ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಂತ್‌ದ್ ಭಾಸ್ಕರನ್ಲಾ ಅವ್ವೇ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ಸಾವುಲೆಕ ಮಂತೆ. ಅಕ್ಲೆನ ಜೋಸ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಸಾಲೆಡ್‌ಲಾ ದುಂಬರಿಂಡ್. ದಿನೊಲ ಒಂಜೇ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಪೋಪೆದೆರ್, ಒಟ್ಟಿಗೇ ಬರ್ಪೆದೆರ್. ದಿನ ಪೋಯಿ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಭಾಸ್ಕರನಲಾ ಶಿವರಾಜನಲಾ ಜೋಸ್ತಿ ಗಟ್ಟಿ ಆವೊಂದೇ ಪೋಡತ್ತಂದೆ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿಜಿ. ಅವು ದಾದಂದೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ, ಭಾಸ್ಕರಡ್ದ್‌ಲಾ ಶಿವರಾಜಗೇ ಭಾಸ್ಕರಡ ಒಂತೆ ಮೋಕೆ ಜಾಸ್ತಿ. ಭಾಸ್ಕರಗ್ ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ ತನಿಯೆ ಖರ್ಚಿ ಮಂತಿನೈದ್ ಜಾಸ್ತಿ ಶಿವರಾಜೆ ಮಂತೊಂದಿತ್ತೆ.

ಶಿವರಾಜಗ್ ಬರವು-ಸರವು ತರೆಕ್ಕ್ ಪತ್ತಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯನ ಕಲ್ಪುನ ಪತ್ತನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗೇ ಉಂತುಂಡು. ಎಡ್ಡೆ ಕಲ್ತಿನ ಭಾಸ್ಕರೆ ಬಿ.ಎ ಮಂತ್‌ದ್ ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ ಮಂತೆ. ನಾಲ್ ವರ್ಷ ಮಲ್ಲ ವಕೀಲೆರ್‌ನೊಟ್ಟುಗು ವಕಾಲತ್ತ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಂತಿನ ಭಾಸ್ಕರೆ, ಬೊಕ್ಕ ಸ್ವಂತ ವಕಾಲತ್ತ್ ಮಂತೊಂದು ಎಡ್ಡೆ ವಕೀಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಾಲೂರುಡು ಪುದರ್ ಪಡೆಯೆ. ಕಾನೂನುದ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪೂರಾ ಆಯನ ನಾಲಾಯಿದ ಕೊಡಿಟ್ಟೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಭಾಸ್ಕರಣ್ಣೆ ಕೇಸ್ ದೆತೊನುಂಡ ಆರ್ ಸೋಪುನ ಪಾತೆರೆನೇ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪತ್ತ್ ಜನ ಪನಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಂತೆರ್. ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಕೋರ್ಟುಡ್ದು ಹೈಕೋರ್ಟು ಮುಟ್ಟ ವಾದ ಮತ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಕೈಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಕಾಸ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಊರುಡು ಮುಲಿತ್ತ ಇಲ್ಲ್ ಜರ್ತ್‌ದ್ ಬಂಗುಲೆದಂಚಿನ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಿಯೆ. ಪೊಸ ಮಾರುತಿ ಕಾರ್ ದೆತೊಂಡೆ. ತನಿಯನ ಮಗೆ ಭಾಸ್ಕರೆ ಊರುದಕ್ಲೆಗ್ ಭಾಸ್ಕರಣ್ಣೆ ಆಯೆ. ಒಂಜಿ ಕೋಡಿರ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಆವೊಂದು ಬನ್ನಗ ಕುಡೊಂಜಿ ಕೋಡಿರ್ದ್ ದುಕ್ಕೊದ ಘಟನೆಲಾ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ತಾರಾಯಿ ದೆಪ್ಪೆರೆಂದ್ ತಾರೆಗ್ ಬರ್ತಿನ ತನಿಯೆ ತಾರೆರ್ದ್ ಬೂರುದು ತೀರ್‌ದ್ ಪೋಯೆ. ಕೋಲ ಕಟ್ಟೊಡಾಯಿನ ಮಗನ್ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರ್‌ಸಾಯಿನ್ಯೆರ್ದಾವರ ಜುಮಾದಿಯೇ ಆಯಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರಿಯಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಊರೂರು ಪನೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ನಂಬಿಯೆರ್, ಬಾಕಿದಕುಲು ನಂಬಿಜೆರ್.

ಶಂಕರಣ್ಣನ ಬಂಜಿದ ಉರಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆವೊಂದೇ ಪೋಂಡು. ತನ್ನ ಇಲ್ಲಲ್ ಚಾಕಿರಿ ಮಂತೊಂದಿತ್ತಿನ ತನಿಯನ ಮಗೆ ಬಾಬುನು ಊರುದ ಜನ ಭಾಸ್ಕರಣ್ಣೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮರಿಯಾದಿ ಕೊರ್ದು ಲೆಪ್ಪುನಗ, ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಾಯೆಂದ್ಲಾ ತೂವಂದೆ ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿ ಲೆತ್ ಕುಲ್ಲನಗ , ಜನಕುಲು ನ್ಯಾಯ ಕೇನೆರೆ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಬದಲ್ ಭಾಸ್ಕರನ ಚಾವಡಿಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಸುರು ಮನ್ಪುನಗ ಶಂಕರಣ್ಣನ ಬಂಜಿದುಲಾಯಿ ಮುಂಚಿ ನುರ್ತಿಲೆಕ ಆವೊಂದಿತ್‌ಂಡ್. ಆತೇ ಆತುಂಡ ಮಲ್ಲೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್, ಬೇಲೆದಾಂತೆ ತಿರ್‌ಗೊಂದಿತ್ತಿನ ಮಗೆ ಶಿವರಾಜೆ ಭಾಸ್ಕರಡ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಆಯನ ಆಫೀಸ್‌ಡೇ ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರಿಯೆ. ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಆಯಗ್ ನೆರಿಯೆರ್, ಗಲಾಟೆ ಮಂತೆರ್, ಇಲ್ಲಲ್‌ದ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡುವೆ ಪಂಡೆರ್. ಶಿವರಾಜೆ ಕೇಂಡಿಜೆ. 'ಎಂಕ್ ಎಂಚಿ ಮಗೆ ಪುಟ್ಟಿಯೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಣ್ಣನೀರ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಶಿವರಾಜೆ ಕರಗಿಜೆ. ಬೇಲೆಡ್ ಆಯೆ ನಿಯತ್ತ್‌ದ ನರಮಾನಿ. ಶಿವರಾಜೆ ಭಾಸ್ಕರಗ್ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ದು ಪಾತೆರ್ನಗ, ತಗ್ಗ್‌ದ್ ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ನಡಪುನಗ, ಸಾರ್ ಸಾರ್‌ಂದ್ ಪನೊಂದು ಭಾಸ್ಕರೆ ಪೋಯಿನಡೆಗೆ ಪೂರಾ ಆಯನ ಬೆರಿಯೆ ಫೈಲ್ ಪತೊಂದು ತಿರ್‌ಗ್‌ನಗ ಶಂಕರಣ್ಣಗ್ ಬಂಜಿಗ್ ಸುರಿಯ ಕುತ್ತಿಲೆಕ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶಂಕರಣ್ಣಗ್ ಭಾಸ್ಕರನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪಗೆ ಎಚ್ಚಾವೊಂದೇ ಪೋಂಡು. ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಆಯಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಾವೆ, ಆಯನ ಯೋಗ್ಯತೆ ದಾದಂದ್ ತೋಜಿಪಾವೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಸಪಥ ಮಂತೊಂದು ಸರಿಯಾಯಿನ ಪೊರ್ತುಗು ಕಾತೊಂದು ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್.

ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಚಾವಡಿಡ್ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಪಂಚಾತಿಗೆ ಲೆತ್ತೆರ್. ಊರುದ ಪತ್ತ್ ಸಮಸ್ತೆರ್

ಸೇರ್‌ಯೆರ್. ವಿಷಯ ದಾದಂದು ತೆರಿಯಂದೆ ಸೇರ್ದಿನಕುಲು ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೂವೋಂದು ದಾದ ಕತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಂತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಪಂಡೆರ್, "ಎನ್ನ ಲೆಪ್ಪುಗು ಓ ಕೊರ್ದುರ್ ಊರುದ ಹಿರಿಯಾಕುಲು-ಕಿರಿಯಾಕುಲು ಮಾತಾ ಇನಿ ಮೂಲು ಸೇರ್ದೆರ್. ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತಾ ಎನ್ನ ಸೊಲ್‌ಮೆಲು. ಯಾನ್ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಇಡೆಗ್ ಲೆತ್ತಿನಿ ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಕೆಲವು ಸಮಯರ್ದಿಂಚ ನಮ್ಮ ಊರುಡು ಬೊರ್ಚಾಂದಿನ ಪೂರಾ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ಇಲ್ಲದ ಮೀನನ ಮಗೆ ನೀರ್‌ಗ್ ಬೂರುದು ಸೈತೆ, ನಾರಾಯಣನ ಮಗಲ್ ಚಿಮಿನಿದ ಎಣ್ಣೆ ಮೈತ್‌ದ್ ಸೂ ಕೊರೊಂದು ಸೈತೊಲು, ಜುಮಾದಿಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತಿನ ತನಿಯೆ ತಾರೆರ್ದ್ ಬೂರುದು ಸೈತೆ, ಸೀನಪ್ಪನ ಮಗೆ ಏಕ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ಡ್ ಕಾರ್ ಕಲೆವೊಂಡೆ. ಇಂದೇನ್ ಪೂರಾ ತೂನಗ ನಮ್ಮ ಊರುಗು ದಾದನೋ ದೋಸ ಬೈದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಎಂಕಾಪುಂಡು. ಊರುದ ಜುಮಾದಿಗ್ ಕೋಲ ಕೊರಂದೆ ವರ್ಷ ಪದಿನ್ಯೈನ್ ಕರಿಂಡಾಂದ್. ಅಂಚಾದ್ ಕೇರಲೊರ್ದು ಬಲ್ಯಾಯನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೀಪದ್ ದುಂಬರಿಯೊಡುಂದು ಎನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಿಕುಲು ದಾದ ಪನ್ಪರ್?"

ತಾರೆ ತೋಟದ ಶೇಕರೆ ಪಂಡೆ, "ಅವು ಅಂದ್ ದನಿ. ಯಾನ್‌ಲಾ ಏಪೊಲಾ ಐತ ಬಗ್ಗೆನೇ ಯೋಚನೆ ಮಂತೊಂದಿತ್ತೆ. ಈ ವಿಸಯೊಡು ನಮ ದುಂಬರಿಯುನ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಆಪುಂಡು."

ತಿರ್ತ ಇಲ್ಲದ ದಿವಾಕರೆ ಅಂಚಿಂಚಿ ತೂವೊಂದು ಪಂಡೆ. "ನಿಕುಲು ಪನ್ಪುನ ಮಾತಾ ಸರಿ.. ಇಂಚಿನ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆಗ್ ಪೂರಾ ಜಪ್ಪುನಗ ಒಂತೆ ಕಲ್ತಿನಕುಲುಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ. ಭಾಸ್ಕರಣ್ಣೆಲಾ ಪಂಚಾತಿಗೆಗ್ ಬೈದುಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಏರ್‌ಲಾ ಅರೆಗ್ ಪಂತಿಜರಾ?"

ಶಂಕರಣ್ಣನ ಕಣ್ಣ್ ಕೋಪಡ್ ಕೆಂಪು ಆಂಡ್. ಆಂಡ ಊರುದ ಜನಕ್ಲೆನೆದುರು ಅವೆನ್ ತೋಜಾವುಲೆಕ ಇಜ್ಜಿ. ಅರೆಗ್ ಆರೆ ಸಮಾದಾನೊ ಮಂತೊಂದು ಪಂಡೆರ್, "ಆಯನ್‌ಲಾ ಲೆಪ್ಪುಗ ಮಾರಾಯ. ಆಯೆ ಇತ್ತೆ ಏತ್ ಬಿಜ್ಜಿ ಇಪ್ಪುವೆ. ಈ ಎಲ್ಯೆಲ್ಲ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗ್ ಪೂರಾ ಆಯನ್ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡ ಆವಾ? ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ ದಾದ ಪನ್ಪೆರ್ ತೂಕ. ಮಲ್ಲ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮನ್ಪುನಗ ಆಯನ್‌ಲಾ ಲೆಪ್ಪುಗ." ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ಅವ್ವೇ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಇರುವತ್ತೊಂಜಿ ತಾರೀಕ್‌ಗ್ ಬಲ್ಯಾಯೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೀಪುನಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಿಗಂಟ್ ಆಂಡ್. ನಾಲ್ ಜನ ಪೋದು ಬಲ್ಯಾಯೆರೆಡ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಬತ್ತೆರ್. ಪ್ರಶ್ನೇ ದೀಯೆರೆ ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಉಂಡುಂದಾನಗ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಾವಂದಿ ಲೆಕ ಒರಿಯೇ ಗುಟ್ಟುಡು ಪೋದು ಬಲ್ಯಾಯಡ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಬತ್ತೆರ್. ಅರೆನ ಮೀಸೆದಡಿಟ್ಟ್ ತೆಲಿಕೆ ಮೂಡುಂಡ್.

ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಕಲ ಪಾಡ್‌ದ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೀಯೆರ್. ಅಂಜನ ತೂಯೆರ್. ಕವಡೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಮಂತೆರ್. ಜುಮಾದಿನ ಕೋಪ ಊರುದ ಜನಮಾನಿಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ದುಂಡುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಕೋಲ ಕೊರಂದೆ ಪದಿನೇಲ್ ವರ್ಷೊ ಆಂಡ್, ಕೋಲ ಕಟ್ಟೊಡಯಿನಾಯೆ ತನ್ನ ಸಾದಿ ತೂವೊಂದು ಪೋತೆ, ಅಂಚಾದೆ ಆಯನ ಅಮ್ಮನ್ ಜುಮಾದಿ ತಾರೆದ ಮಿತ್ತ್‌ರ್ದ್ ನೂಕುದು ಪಾಡಿಯೊಲು. ಜುಮಾದಿ ಶಾಂತ ಆವೊಡಾಂಡ

ಊರುದಕುಲು ಮಾತಾ ಸೇರ್‌ದ್ ಜುಮಾದಿಗ್ ಪರಕೆ ಪನೊಡು. ತಿಂಗೊಲು ರಡ್ಡ್ ಕರಿಯುನ ದುಂಬು ಗೌಜಿದ ಕೋಲ ಕೊರೊಡು. ಜುಮಾದಿನ ಸಾನದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಆವೊಡು. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಟ್ಟ್-ಕಟ್ಟೊಳೆದ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ದುಂಬು ಕೋಲ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತಿನಕ್ಲೆನ ಸಂತಾನೊದಾಯೆನೇ ಕೋಲ ಕಟ್ಟೊಡು, ಇಜ್ಜಿಂಡ ಇಡೀ ಊರುಗು ಊರೇ ನಿರ್ಸಂತಾನ ಪೋವು'ಂದು ಪಂಡೆರ್ . ಜನಕುಲು ನಂಬಿಯೆರ್. ಶಂಕರಣ್ಣನ ಬಂಜಿದ ಉರಿ ಒಂತೆ ಸಂಪು ಆಂಡ್. ಪೂರಾ ಆರ್ ಎನ್ನಿಲೆಕೊನೇ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಮಲ್ಲ ವಕೀಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೆರೆಯೊಂದುಪ್ಪುನ ಭಾಸ್ಕರಡ ಕೋಲ ಕಟ್ಟಾವೊಡು. ಆಯನ ಯೋಗ್ಯತೆ ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯಗ್ ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್ ಇಡೀ ಊರುಗೇ ತೋಜಾವೊಡು. ಆತೇ ಅರೆನ ಮನಸ್‌ಡಿತ್ತಿನಿ.

ಕೋಲ ಸೇವೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ಶಂಕರಣ್ಣನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಕಮಿಟಿ ಆಂಡ್. ನಾಲ್ ಜನ ಪೋದು ಭಾಸ್ಕರನ್ನಡ ನರ್ಗೊಂದೇ ಪಾತೆರಿಯೆರ್. ಈ ಕೋಲಡ್ ಶಂಕರಣ್ಣನ ದಾದಾಂಡಲಾ ಸೀಂತ್ರಿ ಉಂಡೇ ಉಂಡುಂದು ಭಾಸ್ಕರಗಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಅಂಚಾದ್ ಆಯಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟರೆಗ್ ದಾಲಾ ಮನಸ್ಸಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಂಡ ಅಮ್ಮೆರ್ ಏಪೊಲಾ ಪನ್ಪೆದಿನ ಪಾತೆರ ಭಾಸ್ಕರನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಾಡ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್, 'ಯಾನ್ ಬಾಸೆ ಕೊರ್ತೆ ಮಗಾ, ನಿನ್ನ ಪೆದ್ದಿ ಅಪ್ಪೆನ್ ಬಾಮಿದ್ ತೂಯಿ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಜುಮಾದಿ ಅಪ್ಪೆನ್‌ಲಾ ತೂವೊಡು. ಅಲೆನ ಸೇವೆ ಮನ್ಪುನ ಅವಕಾಸೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ವಾ ಕಾರಣೊಗುಲಾ ಪಿರ ಜಾರೆರೆ ಬಲ್ಲಿ' ಭಾಸ್ಕರೆ ತನಿಯನ ಪಾತೆರ ಒರಿಪಾಯೆರೆ ತಯಾರಾಯೆ.

ಕೋಲದ ದಿನ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಭಾಸ್ಕರೆ ಸುದ್ದೊಡು ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ಜುಮಾದಿನ ಸಾನದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಬಲ್ಲೆ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಪಂತಿ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ಸೊಚ್ಚ ಆಂಡ್. ಅಂಗಣೊಡು ದೊಂಪ ಏರ್‌ಂಡ್. ನಾಲ್ ಸುತ್ತೊಲಾ ಟ್ಯೂಬುಲೈಟ್ ಪೊತ್ತುಂಡ್, ಮಿನಿಚರ್ ಬೊಲ್ಪುಲು ಮಿಣ್ಕ್‌ಂಡ್. ಊರುದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಪೂರಾ ವಣಸ್‌ದ ಅಟ್ಟಣೆ ಅಂಡ್. ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲಲ್ಡ್ ಭಂಡಾರ ಏರ್‌ಂಡ್. ತಾಸೆ-ಬ್ಯಾಂಡ್-ವಾದ್ಯೊದ ಸೊರ ಕೇನ್‌ಂಡ್. ಗೋಪಾಲೆ ಗರ್ನಾಲ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಊರುದಕ್ಲೆನ್ ಲಕ್ಕಾಯೆ. ಪದಿನಾಜಿ ವರ್ಸೊರ್ದು ಬೊಕ್ಕ ನಡತ್ತೊಂದುಪ್ಪಿನ ಕೋಲ ಇಡೀ ಊರುನೇ ಒಂಜಿ ಮಂತ್‌ಂಡ್.

ಬಯ್ಯ ಆಜಿ ಗಂಟೆದ ಪೊರ್ತುಗ್ ಭಾಸ್ಕರೆ ತನ್ನ ಕಾರ್‌ಡೇ ಸಾನದಡೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಆಯನೇ ನಿಲ್‌ಕ್‌ದ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೋರ್ಟುಡು ವಕಾಲತ್ತ್ ಮನ್ಪುನ ಭಾಸ್ಕರನ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುಲೆಕ ದನಿಕುಲು ಮಂತೆರತ್ತಾ ಪಂಡ್ದ್ ಆಯಗ್ ಆವಂದಿನಕುಲು ಉಲಯಿದುರ್ಲಾಯಿ ಚೀಪೆ ನಕ್ಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಮಲ್ಲ ಗತ್ತ್‌ಡ್ ಸಾನಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಪೂಜಾರಿಯಣ್ಣೆ ಭಾಸ್ಕರಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಭಾಸ್ಕರೆ ಗೂವೆಲ್ದಡೆ ಪೋದು ತರೆಕ್ಕ-ಮೈಕಾ ಮೀದ್ ಸುದ್ದ ಆದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್, ತೆಂಬೆರೆ ಬೊಟ್ಟೊಂದು ಸಾನದೆದುರುಡು ಉಂತುದು ಗುತ್ತುದರೆಡ ಎಣ್ಣೆ-ಬೂಲ್ಯ ದೆತೊಂದು ಅರದಲ ಪಾಡೆರೆ ಸಾನದ ಪಿರುವುಗು ಪೋಯೆ.

ಸುತ್ತ ಮುತ್ತದ ನಾಲ್ ಗುತ್ತುದಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಶಂಕರಣ್ಣನೊಟ್ಟುಗು ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ಅಕ್‌ಲೆಡ ಪಾತೆರೊಂದೇ ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಶಿವರಾಜಗಾತ್ರ ಅಂಚಿಂಚಿ ನಾಡಿಯೆರ್. ಆಯೆ ತೋಜಿಜೆ.

ಭಾಸ್ಕರಡ ಕೋಲ ಕಟ್ಟವುನೆಂದ್ ತೀರ್ಮಾನ ಆಯಿನಾನಿಯೇ ಆಯೆ ಅಮ್ಮೆರೆಡ ಎಡೇನ ಗಲಾಟೆ ಮಂತಿತ್ತ್. 'ನೆಕ್ಕ್ ಪೂರಾ ಈರೇ ಕಾರಣ, ಈರ್ ಆರೆನ ಮರಿಯಾದಿ ದೆಪ್ಪೆರೆ ತೂವೊಂದುಲ್ಲರ್ಂದ್' ಗಲಾಟೆ ಮಂತೆ. ಶಂಕರಣ್ಣೇ ಮೀಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕೈ ತಿರ್ಗಾದ್ 'ಅಂದ್‌ಬೇ, ಯಾನ್ ಆಯನ ಮರ್ಯಾದಿ ದೆಪ್ಪೆರೆಂದೇ ಇಂದೇನ್ ಪೂರಾ ಮನ್ಪುನಿಂದ್' ತೆಲಿತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಇನಿ ಇಡೆಗ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರೆನ ಎದುರುಡೇ ಗಲಾಟೆ ಮಂತೆಂಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎತೆ ಆಂಡ್. ಅಂಚ ದಾಲಾ ಆಯಿಜಿಂಡ ಯಾರುಂದು ಜುಮಾದಿಡ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ನಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಕೋಲ ತೂಯೆರೆ ಜನಕುಲು ಒರ್ಯೊರಿಯೇ ಬರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಂತೆರ್.

ಕೋಲ ನೇಮ ಪಂಡ ಮಸ್ತ್ ಕುಸಿ ಜೋಕುಲೆಗ್. ಜೋಕುಲು ಸಾನದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಪಾರೊಂದು ಪತ್ತೊಂದು ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅರದಲ ಪಾಡುನ, ಅಣಿ ಕಟ್ಟುನ ಪೂರಾ ತೂಯೆರೆ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಬಾರೀ ಆಸೆ. 'ಅವಯಾ ಭಾಸ್ಕರಣ್ಣೆ, ಅರದಲ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್ಂದ್' ಅಪಗಪಗ ಪೋದು ತೂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಡ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಅರದಲ ಪಾಡುನೈನ್ ತೂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜೋಕುಲು ಜೋರು ಜೋರುಡು ತೆಲಿಪುನಗ ಶಂಕರಣ್ಣಗ್ ಉಲಾಯಿದುರ್ಲಲಯೇ ದಾದನಾ ಕುಸಿ. ಆಯಿನಾತ್ ಜನ ಆಯನ ಅವಸ್ತೆನ್ ತೂವೊಡುಂದು ಅರೆಗ್ ಆಸೆ. ಆಂಡ ಪೋದು ತೂಲೇಂದ್ ಪನಿಯರೆ ಆಪುಂಡಾ? ಜೋಕುಲೆನ ತೆಲಿಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಂಡ್. ಜೋಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಅವುಲು ಸೇರ್ದಿನ ಬಾಕಿ ಜನಕುಲುಲಾ ಅರದಲ ಪಾಡುನಡೆ ಪೋಪೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್ ತೆಲಿಪುವೆರ್. ಪೋದು ತೂಯಿನಕುಲು ಮಾತ ಅರೆನೇ ತೂದು ತೆಲಿಪುನಗ ಅರೆಗ್ ಕಸಿವಿಸಿ ಆಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಭಾಸ್ಕರೆ ಬೇತೆ ಏರೆಡಾಂಡಲಾ ಕೋಲ ಕಟ್ಟದ್ ಡೋಂಗಿ ಮಂತೊದುಲ್ಲೆನಾಂದ್ ಸಂಕಲಪು ಆಂಡ್. ಅಂಚ ಮಿನಿ ಮಂತಂಡ ಇಡೀ ಊರುದ ಜನಕ್ಲೆನ ಎದುರು ಆಯಗೊಂಜಿ ಗತಿ ತೋಜಾವಂದೆ ಬುಡಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೈಟತ್ತಿನ ಬೈರಾಸ್‌ನ್ ಮುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಅರದಲ ಪಾಡುನ ಕಲತ್ತಡೆಗ್ ಬೀಸ–ಬೀಸ ಪೋಯೆರ್. ಅವುಲು ಎದುರುಡಿತ್ತಿನ ದೃಶ್ಯ ತೂದು ಅರೆನ ಕಣ್ಣ್‌ನ್ ಅರೆಗೇ ನಂಬೆರೆ ಆಯಿಜಿ. ಆರ್ ಬುಡಿನ ಪಗರಿ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಅರೆಗೇ ಕಂತಿಲೆಕ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಕಲ್ಲಾದ್ ಪೋದಿತ್ತೆರ್. ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನ ಭಾಸ್ಕರೆ ಮೋನಿ ನಿಲಿಕೆ ಅರದಲ ಪಾಡ್‌ದ್ ಬಜ್ಜೆಲ್ ಕರಿಪೆರೆ ತರೆತಡಿಕ್ ಒಂಜಿ ಬಾರೆದ ಬಂಬೆ ದೀದ್ ಜೆತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ. ಆಯನ್ ಕೈತಲ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಶಂಕರಣ್ಣನ ಮಗೆ ಶಿವರಾಜೆ ಆಯಗ್ ಪಾಲೆಡ್ ಗಾಳಿ ಬೀಜೊಂದಿತ್ತೆ. ಜುಮಾದಿನ ಪರಕೆದ ಕೋಲಗ್ ತನ್ನ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯ ಮಂತೊಂದಿತ್ತೆ.

ಕುಸಲ್ದ ಬರವು

ಪೊಸ ವರ್ಸೊಗು ಪರ ವನಸ್‌ದ ನೆಂಪು

ರಾಂ ಎಲ್ಲಂಗಳ

ಪೊಸ ವರ್ಸೊದ ತಡ್ಯೊಡುಂತುನಗ ಪರ ನೆಂಪುಲೆನ್ ಪೆಪ್ಪರ್‌ಮೆಂಟ್‌ದಲೆಕೊ ಚಪ್ಪರುನು ಸಹಜ. ಇತ್ತೆ ಎನ್ನ ನೆಂಪುದ ಬಾನೊಡು ನೆಗೆಪುನು ಪೋಯಿ ವರ್ಸೊದ ಆರಂಭೊಡು ಎಂಕ್ ದಕ್ಕಿನ ಪುಕ್ಕಟೆ ವನಸ್‌ದ ನೆಂಪು ಆ ಪುಕ್ಕಟೆ ವನಸ್ ಎಂಕ್ ದಕ್ಕ್‌ದಿನಿ ಇಂಚ.

ಬೆಂಗಳೂರುಡ್ದು ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಯೆ ಸಂಸಾರ ಸಮೇತ ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ. ಯಾನ್ ವಾರ್ಷಿಕ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶನೊಗು ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಯನ ಸಂಸಾರೊನ್ಲಾ ಎನ್ನ ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವನ್ಲಾ ಕಟ್ಟೊಂದು ಪರವೂರ ಒಂಜಿ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಯಾತ್ರೆಗ್ ಪೋದಿತ್ತೆ. ಅವುಲೇ ಮದ್ಯಾನೊದ ವನಸ್ ಪೂರ್ಯೆಸ್‌ದ್ ಪ್ರಸಾದ ಭೋಜನೊಡು ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕ ಮಲ್ಪೊನುನ ಯೋಜನೆ ಪಾಡೊಂಡೆ. ಅಯ್ತ ಪ್ರಕಾರೊನೇ ಡಬ್ಬೊಗು ನಾಲಾಣೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಪಾಡ್ದ್ ಗುಡಿಕ್ ನಾಲ್ ಸುತ್ತು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಪಾಡ್ದ್ ಪ್ರಸಾದ ಭೋಜನ ಶಾಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಪರಿವಾರೊನು ಸೇರಾವೊಡು ಎನ್ನ್‌ದಿತ್ತೆ. ಆತಾನಗ ಎನ್ನ ಊರ್ದ ಪರದೋಸ್ತಿ ನಾರಾಯಣಯ್ಯೆರ್ ತುಯೆರ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ 'ಮದ್ಮೆಗ್ ಬೈದರಾ?' ಪಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. 'ಇಜ್ಜಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು' ಪಂದ್ ಚುಟುಕಾದ್ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ದು ಭೋಜನ ಶಾಲೆಗ್ ಪೊಗಿಯೊಡಾಂಡ ಭೋಜನಶಾಲೆ ದಿಂಜಿದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಎಂಕ್ ನಿರಾಸೆ ಆಂಡ್. ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಪಿ ಯೋಚನೆ ಬೈದ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಪೊರ್ತತ್ತಂದಿ ಪೊರ್ತುಡು ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಪರಿವಾರೊ ಕಟೊಂದು ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯೆಡ ಇಲ್ಲದಾಲೆಗ್ ಬಿ. ಪಿ ಪರ್ದ್ ಆಪಿಂಚಿ ಅನಾಪುತೊನು ಎನ್ನ್‌ನಗ ಮೈ ಕುಂಬರ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಪಿಜಿರುನ ವಿಚಾರೊ ಬುಡುದು ಹಾಟೆಲ್ಗ್ ಪೊಗಿಂಡ ಸೈ ಎನ್ನಿಯೆ. ಹಾಟೆಲ್ ಹಾದಿಲಾ ಆತೊಂಜಿ ಸುಗಮ ಪಂದ್ ತೋಜಿಜಿ. ತರೆಕ್ ಐವ ಐವದಲೆಕೊ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತೆಡೆಲಾ ಆಪಿ ವೆಚ್ಚೊದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂತೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಪಾಡಿನ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಪರಿವಾರೊನು ಕುಡ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಭೋಜನೊ ಶಾಲೆದೆಡೆಕೇ ಸಾಗಾಯೆ. 'ಇನಿ ಪ್ರಸಾದ ಭೋಜನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಜ್ಜೇ?' ಪಂದ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರೆಡ ಕೇಂಡೆ. 'ಇನಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಗುಮಾಸ್ತನ ಮದ್ಮೆದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ವನಸ್‌ದ ಏರ್ಪಾಡುಂಡು' ಪಂಡೆರ್. 'ಬಿರಾಣೆರೆಗ್ ಮಿತ್ತ್ ಮಾಳಿಗೆಡ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆವುಂಡು. ಬಡಕಾಯಿ ಗೋಪುರೊಡು ಮಿಶ್ರ ಭೋಜನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಂಡು. ಪಂಡೆರ್ ಬಿರಾಣೆರೆ ಭೋಜನೊಡು ವಿಶೇಷ ಸ್ವೀಟ್ಸ್‌ದ ವನಸ್ಸ್‌ವುಪ್ಪು ಪನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊಡು ಯಾನ್ ಬಿರಾಣೆರೆ ಭೋಜನೊ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಪರಿವಾರೊನು ಮಿತ್ತ ಮಾಳಿಗೆಗ್ ಏರಾಯೆ. ಅವ್ವು

ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು 'ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ' ಆದ್ ವನಸ್ ಸುರಾತಿನೆನ್ ತೂದು ನಿರಾಸೆಯಾದ್ ಕುಡ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತ ಬಡಕಾಯಿ ಗೋಪುರದಂಚಿ ಪೋಯೆ. ಕ್ಯೂ ಉಂತುದು ಬಾಕಿಲ್ ಮುಟ್ಟ ಬರೊಡಾಂಡ ಬಿರಾಣೆರೆ ವನಸ್ಸ್‌ದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊ ಮಲ್ತಿನ ಆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರೆನ್ ಅವ್ವೇ ಬಾಕಿಲ್ಡ್ ತೂದು ಸಾಲ್‌ಡ್ದ್ ಮೆಲ್ಲ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತ ಪಿರ ಜಾರ್ಯೆ.

ಅಂಚಿಂಚಿ ಬಲಿತ್‌ದ್ ಸುಸ್ತಾದ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಕುಲ್ಲುನು ಎಡ್ಡೆ ಪಂದ್ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಡು ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪೊದ ಮೈಕ್ 'ಬಾರೆ ಬಾರೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಕೆ ಬಾ ಪಂದ್ ಅರೆಬಾಯಿ ಆಕುನು ಕೇಂಡ್. ಮಂಟಪದಂಚಿ ನಿಲ್ಕೆದ್ ತೂನಗ ಮಂಟಪೊದ ಸಭಾಂಗಣೊಡು ಕೆಲ ಕುರ್ಸಿಲು ಕಾಲಿ ಇತ್ತಿನೆನ್ ತೂದು ಮೆಲ್ಲ ಉಲಯಿ ಪೊಗ್ಗಿಯ.

ಉಲಯಿ ಪೊಗ್ಗಿ ಸಾತ್ ಎನ್ನ ಮಂಡೆ ಒಂತೆ ಕೆಲ್ಸ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಸೀಟ್ ಪತ್ತೆರೆ ಅನುಕೂಲ ಆವುಂದು ಪಂದೆನ್ನ್‌ದ್ ಚೀಲೊಡು ಪಾಡ್ದ್ ಪತೊಂದಿನ ತುಂಡು ಬೈರಾಸ್‌ನ್ ಪಿದಯಿ ದೆತ್‌ದ್ ಪುಗೆಲ್‌ಗೇರಾವೊಂಡೆ. ಯಾನೊರಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಆದುಪ್ಪೊಡು ಎನ್ನ್‌ದ್ ಅವುಲು ಇತ್ತಿನಕುಲು ಎಂಕೊಂತೊಂತೆ ಕೈಕಾರ್ ಆಡಾಯೆರೆ ಅನುವು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅವ್ವೇ ಅವಕಾಶೊನು ಪತೊಂದು ಯಾನ್ ಅವುಲು ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡಿ ಬೂರೊಂದಿತ್ತಿ ಕುರ್ಸಿಲೆನ್ ಗೋಡೆದ ಬರಿಕ್ ಸಾಲಾದ್ ದೀಯೆ. 'ನಿಕ್ಕ್ ದಾಯೆ ಈ ಉಸಾಬರಿ?' ಪಂದ್ ಮೆಗ್ಯೆ ಒಂತೆ ಕಣ್ಣ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತೆ. 'ಅವು ಮಾತಾ ಬೊಕ್ಕ ದುಂಬತ್ತ ಈ ಕುಲ್ಲ್‌ಗೆ' ಪಂದ್ ರಟ್ಟೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆ. ಆ ಮೇಟ್ ಈ ಮೇಟ್ ಆಯನ ಕುಟುಂಬೊ ಸದಸ್ಯೆರೆನ್ಲಾ ಕುಲ್ಲಾವೆರೆ ಪಂಡೆ. ಆಖೇರಿಗ್ ಎನ್ನ ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವಗ್ ಸೀಟ್ ತಿಕ್ಕಾಂದೆ ಆಯೆ ಕುಂಯಿ ಕುಂಯಿ ರಾಗ ಒಯ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗ ಎಂಕ್ಲೆ ಸಾಲ್‌ದ ಲಾಸ್ಟ್ ಇತ್ತಿನ ಕುರ್ಸಿಡ್ ಏರೋ ಸೀಟ್ ರಿಸರ್ವ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಾಡ್ದಿತ್ತಿನ ಬೈರಾಸ್‌ಸ್ ನೂಕುದು ಎನ್ನ ಮಗನ್ ಆ ಕುರ್ಸಿಡ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಲ್ತೆ. ಆ ಬೈರಾಸ್ ಪಾಡ್ದಿನಾಯೆ ಎನನೊರ ಮಲ್ಲ ಕಣ್ಣ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಲೆದ್ ತೂಯೆ. ಯಾನಪಗ ಅವು ಎಂಕತ್ತ್ ಆಯೆ ಕಣ್ಣ್ ಮಲೆದಿನಿ ಎನ್ನ್‌ದ್ ತರೆ ಕಂತಪಾಡ್ದ್ ಕುಲ್ಯೆ.

ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಯೆ ನನಲಾ ಎನ್ನೆಡೆಕ್ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರೋಂದಿತ್ತಿಲೆಕೊನೆ ಎಂಕ್ಲೆ ಎದ್‌ರ್ ಡೈನಿಂಗ್ ಟೇಬಲ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಂಡ್. ಅಯ್ತ ಬೆರಿಯೇ ವನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬಾರೆದಿರೆ ಬೈದಿಂಡ್, ಮೆಗ್ಯೆನ ಮೋನೆ ಅರಳ್ಂಡ್. ಎನ್ನ ದೂರಾಲೋಚನೆ ಆಯಗ್ ಅರ್ಥ ಆಂಡ್ ತೋಜುಂಡು. 'ಉಂದೇ ಬುದ್ಯಂತಿಕೆ ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗ ಈ ಕಲ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ತೋಜಾದುವಡ ಏತ್ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್' ಪಂದ್ ಎನ್ನ ಬೆರಿಬೊಟ್ಟಿಯೆ ಆಯೆ.

ವನಸ್‌ಗ್ ಸೀಟ್ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್ ಪನ್ನಗ ಎಂಕ್ ಸಿ.ಇ.ಟಿ.ಡ್ ಸೀಟ್ ತಿಕ್‌ದಿನ ಸಂಭ್ರಮ! ನನ ವನಸ್ಸ್. ಎಂಕ್ಲು ಲೆಪ್ಪಾಂದಿ ಬೈದಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಗೊರ್ತು ಪರಿಚಯದಾಂತಿ ಪಾರ್ಟಿದ ಮದ್ಮೆ. ಎಂಕ್ಲೆಗವು ಪುಕ್ಕಟೆ ವನಸ್, ದೋಸ್ತಿ ನಾರಾಯಣಯ್ಯೆರ್ ಕೇನ್ನಗ 'ಎಂಕ್ಲು ಮದ್ಮೆಗ್ ಬೈದಿನಕ್ಲು ಅತ್ತ್, ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಬೈದಿನಕ್ಲು ಪಂದಿತ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಎಂಕ್ಲು ವನಸ್ಸ್ ಮಲ್ಪುನು ಆರ್ ತೂಯೆರ್ದ್ ದಾದ ಗತಿ? ಪನ್ಪಿ ಆತಂಕೊಡು ತರೆ ತಗ್ಗಾದ್ ವನಸ್ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ ವಿಡಿಯೋ ಗ್ರಾಫರ್ ಅಂಚಿ ಬರೊಡಾ? ಪನ್ಪಿನಾತ್ ಫೋಟೋ ಜೆನಿಕ್ ಫೇಸ್ ಅತ್ತ್.

ಪಂದಾಂಡಲಾ ಕೂಲಿ ಬುಡ್ದು ಪೋಸ್ ಕೊರ್ದೇ ಅಬ್ಬೆಸ ಇತ್ತಿನ ಎಂಕ್ ಅಯನ ವೀಡಿಯೋ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ದ್ ತಪ್ಪಾವೊನೆರೆ ಬಾರೀ ಬಂಜ ಆಂಡ್. ಕೂಲಿ ಬೇನೆ ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆಲೆಕೊ ದತ್ತ ಕೆಪ್ಪೆಗ್ ಕೈ ಅಡ್ಡ ಪತೊಂದು ತರೆ ತಗ್ಗಾದ್ ಉಣೊಂದುಪ್ಪುನಗ ವನಸುಡುಪ್ಪಿನ ಶ್ರದ್ಧೆನ್ ಮೆಚ್ಚಿದೊ ದಾನ್ಯೊ ವಿಡಿಯೋ ಗ್ರಾಫರ್ ಅವುಲೇ ರಡ್ಡ್ ಮಿನಿಟ್ ಉಂತ್‌ದ್ ಎನನ್ ವೀಡಿಯೋಡು ಸೆರೆ ಪತ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಆತಂಕೊನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಲ್ತ್‌ದೇ.

ಅಂತೂ 'ಹರಹರ ಮಹಾದೇವ' ಪಂದ್ ಲಕ್‌ದ್ ಕೈದೆಕ್‌ದ್ ಪಿದಯಿ ಬರೊಡಾಂಡ ದೋಸ್ತಿ ನಾರಾಯಣಯ್ಯೆರ್ ಕುಡ ಎದ್‌ರಾವೊಡಾ? ಆ ಗಳಿಗೆಡ್ ಆರೆಂಕ್ ದೋಸ್ತಿಯಾದ್ ತೋಜಂದೆ ಶತ್ರುವಾದ್ ತೋಜಿದ್ ಬೈದೆರ್. ನನಾತ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಂಡೆರ್ಡ ಕಷ್ಟ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಹಾಂ ಹ್ಲೂಂ ಪಂದ್ ದಾದನೋ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ದು ಬಸ್ಟಾಂಡ್‌ಗ್ ಬಲಿಪೊಡಾಂಡಾ ಬಸ್ಸ್‌ಲಾ ಪೋದಾದ್‌ಂಡ್. ಕುಡೊಂಜಿ ಬಸ್ಸ್ ಬನ್ನೇಟ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಡೇ ಒರಿಯಡ ಕುಡ ನಾರ್ಯಾಣಯ್ಯೆರ್ ತಿಕ್ಕಿಯೆರಡಾ ಪಂದ್ ಗಾಬರಿ.

ದಾದ ಮಲ್ಪುನು? ಪಂದ್ ಅಂಚೆಂಚಿ ತೂನಗ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊದ ದುಂಬು ಯಾನ್ ಕಲ್ಪಾದಿನ ಒರಿ ಶಿಷ್ಯೆ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕಿಯೆ. 'ಇತ್ತೆ ಬಸ್ಸ್ ಇಜ್ಜಿ ಸಾರ್' ನಿಕುಲೊಂಜಿ ರಿಕ್ಷೊಡು ಪೋಲೆ' ಪಂದ್ ಒಂಜಿ ರಿಕ್ಷೊಡು ಮಿತೆರಾದ್ ರಿಕ್ಷಾ ಚಾರ್ಜ್ ಯಾನ್ ಕೊರ್ಪೆ. ನಿಕುಲು ಪೋಲೆ ಪಂದ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಕೊರಿಯೆ. ಎಂಕ್ಲು ಐನಾಜಿ ಜನ ಇತ್ತ. ಅವುಲಾ ಮದ್ಮೆ ಮಂಟಪೊಡು ಮೂಂಕು ಮುಟ್ಟ ಉಂಡ್‌ದಿತ್ತ. ಏರ್ ರಸ್ತೆಡ್ ರಿಕ್ಷಾ ಮಿತ್ತ್ ಪೋವೆರೆ ಕೇಂಡಿಜಿ. 'ಸಾರ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳಿದು ರಿಕ್ಷಾ ನೂಕುತ್ತೀರಾ?' ಪಂದ್ ರಿಕ್ಷದಾಯೆ ಕೂಲಿ ಬುಡಿಯೆ. ಈ ಮುಸುಂಟುನು ಓಲೋ ತೂದಿ ನೆಂಪು! ದಾದ ಮಲ್ಪೆರೆ? ಪ್ರಾರಬ್ಧೊ ಎನ್ನ್‌ಡ್ ಜತ್‌ದ್ ನೂಕೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. 'ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪಂಡೆ. ಉಂಡಿನವು ಆತೊರ್ತುಗು ಕರಾದಾಂಡ್. ರಿಕ್ಷಾ ಜಂಕ್ಷನ್‌ಗ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಇಳೀರಿ ಪಂಡೆ. ಮನೆ ತನ್ಕ ಬಿಡಪ್ಪಾ ಪಂಡೆ ಯಾನ್ ಇನ್ನೊ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊರ್ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಪಂಡೆ. ಆಗ್ಲಿ ಸರಿಯಪ್ಪಾ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡೊದು? ಪಂಡೆ ಯಾನ್ ಆಯೆ ಹಿ ಹ್ಹಿ ಹ್ಹಿ ಪಂದ್ ಕೂಲಿ ತೋಜಾದ್ ರಿಕ್ಷಾದ ಕೆಬಿ ಪೀಂಟಾಯೆ. ಡ್ರೂ ಡ್ರೂ ಪಂದ್ ಇಲ್ಲ ಮುಟ್ಟ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಇಳೀರಿ ಸಾರ್ ಪಂಡೆ ಜತ್‌ದ್ ಇರುವ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರಿಯೆ. ದೆತೊಂದು ಆಯೆ ಕೇಂದೆ. ಗುರ್ತ ಸಿಕ್ಲಿಲ್ವಾ ಸಾರ್ ನಾನು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ ಸಿದ್ಲಿಂಗು ಪಂದ್ ಕೂಲಿ ತೋಜಾಯೆ ಎಂಕ್ ಆಯನ ಗುರ್ತ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಓಹ್ ಸಿದ್ಲಿಂಗನಾ? ಪಂಡೆ ಎಂಬ್ಯೆಲ ಎನ್ನ ಶಿಷೆ. ಆಯೆಲಾ ಎನ್ನ ಶಿಷ್ಯೆ. ಆಯೆ ರಿಕ್ಷಾ ತರ್ಪುಡಾದ್ ರಿಕ್ಷಾ ಚಾರ್ಜ್ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಯೆ. ಇಂಬ್ಯೆ ಎನಡ ರಿಕ್ಷಾ ನೂಕಾದ್ ಅಯ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಇರ್ವ ರೂಪಾಯಿ ಪೀಂಕಾದೆ ಸೈಯಡ್ ಪಂದ್ ಇಲ್ಲದ ಗೇಟ್ ಓಪನ್ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ ಮುಟ್ಟದ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪೊಡ್ದುಲಾ 'ಬಾರೆ ಬಾರೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಕೆ ಬಾ' ಪಂದ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್' ಮೂಲೊರ ಪೊಗಿದ್ ಬರ್ಕನಾ ಕೇಂಡೆ ಮೆಗ್ಯೆ.'ಬೊಡ್ಯಪ್ಪಾ ಬೊಡ್ಚಿ ದಮ್ಮಯ' ಪಂಡೆ ಅಂದ್, ಪೋಯಿ ವರ್ಸಾರಂಬೊದ ಪುಕ್ಕಟೆ ವನಸ್‌ದ ನೆಂಪು ಏಪೊಗುಲಾ ಮದಪುನವತ್ತ್. ಇತ್ತೆ ಪೊಸ ವರ್ಸ್ ಬೈದಿಂಡ್. ಆ ಪುಕ್ಕಟೆ ವನಸ್‌ದ ನೆಂಪು ನೆಗೆತೊಂದುಂಡು. ಪರನೆಂಪುದ ಬುತ್ತಿ ಕಟೊಂದು ಪೊಸ ವರ್ಸೊದಂಚಿ ಪಜ್ಜೆ ದೀವೆ ಆವೆ?

ತುಳುನಾಡ್ದ ಜಾಗೆದ ಪುದರ್‌ಪು

ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಕನ್ನಡೊಡೊಂಜಿ ಗಾದೆ ಉಂಡು "ಹೆಸರು ಕ್ಷೀರ ಸಾಗರ ಭಟ್ಟ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜಿಗೆಗೆ ತತ್ವಾರ" ಪಂಡ್‌ದ್. ತನ್ನ ಮಗೆ ನೈಪೇರ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಪೊತ್ತುಡು ಬಳಪೊಡುಂ್ದು ಅಪ್ಪೆ– ಅಮ್ಮಗ್ ಆಸೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಂಚ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ಆಂಡ ದಾನೆ ಆಯನ ತರೆಟ್ ಅವು ಬರೆತಿಜಿ ಪುದರ್‌ಗ್ ತಕ್ಕ ಆಯನ ಬದ್ಕ್ ನಡತ್‌ಜಿ. ಗತಿಗೆಟ್ಟ್ ಬುಡ್‌ಜಿ.

ನರಮಾನ್ಯನ ಪುದರ್ ಪೂರ ಇಂಚನೆ. ಅವು ಗುರ್ತೊಗು ತಕ್ಕ ದೀಪುನ ಪುದರ್, ಅವು ಇಂಚಿನನೇ ಆವೊಡುಂದು ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಹಾಳ್‌ಲಾ ಆಪೆ. ಪೊಕ್ಕಡ್ತ್‌ನ ಪುದರ್ ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಎಡ್ಡೆಲಾ ಆಪೆ. ಪುರಾಣ ಕಾಲೊಡ್ಲಾ ಶೌನಕೆ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ದಾಯೆ ಮಲ್ಲ ಖುಷಿ, ಶುನಃ ಶೇಪೆ, ಶುನಃ ಪುಚ್ಛೆ ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಪುದರಿತ್ತಿನಕುಲು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಂಚಾದೆ "ನಾಮೋಲ್ಲೇಖಸ್ತುಂ ವ್ಯವಹಾರಹೇತುಃ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ಪಂಡಿತೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಪನ್ಪೆ. ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಶೌನಕೆ ಪಂಡ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತ್; ಅಯಿನೇ ತುಳುಟು ನಾಯಿದ ಮಗೆ ಪಂಡ ಎಂಚಾವು?

ನರಮಾನ್ಯಗ್ ದೀಪುನ ಪುದರುಲು ಪೂರ ವೈವಾಟ್‌ದ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಅವು ಅಂಕಿತನಾಮ. ಆಂಡ ಮಾತ ಪುದರ್ಲಾ ಅಂಚ ದೀಯೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಈ ಮಾಮಲ್ಲ ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ನರಮಾನಿ ಮಾತ ಅತ್ತ್, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜೂವಾದಿಲು ಉಲ್ಲ, ತರೊ ತರೊತ ಗುಡ್ಡೆ, ಕಾಡ್, ಪರ್ವತ, ಸುದೆ, ತೋಡು ಬೈಲ್‌ಲು ಉಲ್ಲ. ಭೂಮಿದ ಸುಪ್ರೊ ಒಂಜೇಲೆಕ ಇಜ್ಜಿ. ಉಂದು ಮಾತ ಇಂಚ ಇಜ್ಯಂಡ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಬದ್ಕೇ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಅವೆಕ್ಲಾ ಮಾತ ನರಮಾನಿ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡೇ ಪುದರ್ ದೀತೆರ್.

ವ್ಯಾಕರಣ ಪಂಡಿತೆರ್ನಕುಲು ಸುರುಕು ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಮೂಜಿ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೇಶೀರಾಜೆ ಅಯಿಕಿಂಚ ವಿವರಣೆ ಕೊರ್ತೆ. "ರೂಢನಾಮಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತರನಾಗಿರ್ಪುದು" ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಡ್ ಒಂಜಿ ಸೊತ್ತುನು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜೇ ಪುದರ್ಡ್ ಲೆತ್ತೆರ್‌ಂಡ ಅವು ರೂಢನಾಮ. ಗುಡ್ಡೆ, ಕಾಡ್, ಸುದೆ, ಕಡಲ್, ಮುಗ್ರೊ, ಪಕ್ಕಿ, ಪೆತ್ತ, ಏಡ್, ಕೋರಿ, ಕೊರ್‌ಂಗು ಇಂಚ, ಅನ್ವರ್ಥಕನಾಮಂ ಗುಣಕ್ಕನುಮರ್ಥಕಂ ಅನುರೂಪಮಾಗಿರ್ಪುದು". ತೂನಗ ಒರಿ ನರಮಾನಿ ಅತ್ತಂಡ ಸೊತ್ತು ಎಂಚ ತೋಜುಂಡೋ, ಅಯಿತ ಗುಣ ಎಂಚ ಉಪ್ಪುಂಡೋ ಅವು ಅನ್ವರ್ಥಕನಾಮ. ಕುರುಡೆ, ಕುಂಟೆ, ಬಾಗವತೆ , ಪುರೋಹಿತೆ ಇಂಚ, "ಅಂಕಿತನಾಮಂ ಪೆಸರ್ ನಿಡುವ ದಿಂದೆಂತಾನುಂ ಇರ್ಪುದು." ಅಂಕಿತನಾಮ ಪಂಡ ಲೆಪ್ಯರೆಗಾದ್ ದೀನ ಪುದರ್. ರಾಮೆ, ದೂಮೆ, ಸರಿತ, ರಶ್ಮಿ, ಕೀರ್ತಿ, ಇಸ್ಮಾಲ್ ಎಂಚಿನಲಾ ಆಪುಂಡು. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ, ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತೆರ್ನಕುಲು ಪುದರ್ಲೆನ್ ವರ್ಗಸೂಚಿ ಬೊಕ್ಕ

ಘಟಕ ಸೂಚಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಖ್ಯ ರಡ್ಡ್ ವಿಭಾಗ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ನರಮಾನಿ, ಸುದೆ, ಪರ್ವತೊ–ಇಂಚ ವರ್ಗೊಲೆನ್ ತೆರಿಪವುನ ಪುದರ್ ವರ್ಗಸೂಚಿ, ನರಮಾನಿ ವರ್ಗದ ರಾಮೆ, ಸುದೆ ವರ್ಗದ ಕುಮಾರ್ಧಾರೆ, ಪರ್ವತ ವರ್ಗೊದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ –ಉಂದು ಮಾತ ಘಟಕವಾಚಿ. ಘಟಕವಾಚಿಡ್ ಜಾಗೆದ ಪುದರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅವು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಇತ್ತೆದ ಪುದರುಲು ಮಾತ ಅಂಕಿತ ನಾಮ ಆದುಪ್ಪುವೊ.

ಜಾಗೆದ ಪುರಪು ಅತ್ತಂಡ, 'ಸ್ಥಳನಾಮ' ಒಂಜಿ ಅಧ್ಯಯನೊದ ವಿಷಯ ಆದುಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಟೊಪೋನಮಿ (Toponomy) ಪನ್ಪೆರ್. ಆವಾಸ ಇತ್ತಿ ಜಾಗೆದ ಪುದರ್ದ ಅಧ್ಯಯನೊಗು ಸ್ಟಡಿ ಆಫ್ ಪ್ಲೇಸ್ ನೇಮ್ಸ್, ವಾಸದಾಂತಿ ಜಾಗೆದ ಪುದರ್ದ ಅಧ್ಯಯನೊಗು ಮೈಕ್ರೊ ಟೊಪೋನಮಿ ಪನ್ಪೆರ್. ಕ್ರಿ.ಶ 1780ಡ್ ಗಾತ್‌ಫ್ರೀಡ್ ವಿಲ್ಹೆಲ್ಮ್ ಲೀಬ್ನಿಜ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಜಾಗೆದ ಪುರುಪುದ ಸೋದನೆಗ್ ಸುರುಮಲ್ತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಆಯನ್ ಜಾಗೆದ ಪುರುಪು ಶಾಸ್ತ್ರೊದ ಮೂಲ ಪುರುಸೆ ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ದ ಜಾಗೆದ ಪುದರ್ದ ಅಧ್ಯಯನೊನು ಡಾ.ಕೆಮ್ತೂರು ರಘುಪತಿ ಭಟ್ರ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೆಗ್ ಪುದರ್ ದೀಪುನ ಆ ಬಾಲೆದ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಅತ್ತಂಡ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆನ ಇಷ್ಟ. ಆಂಡ ಜಾಗೆದ ಪುದರ್ ಅಂಚತ್ತ್. ಅವು ಏತೋ ಸಾರೋ ವರ್ಸಡ್ದ್‌ಂಚಿ ಬತ್ತಿ ಪುದರ್. ನರಮಾನಿ ಆ ಜಾಗೆಡ್ ಆವಾಸ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತಿನಾನಿಯೇ ಆಡೆಗ್ ಪುದರ್ ದೀತೆ. ಅವು ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ತ್ ಜನೊತ ಬಾಯಿಡ್ ಸಮಷ್ಟಿ ಆದ್ ಪೋಂಡ್, ಅಂಚಾದ್ ಅವು ಪರಪೋಕು ಪಂಡ ಜಾನಪದ.

ದುಂಬುದಕುಲು ಒಂಜಿ ಜಾಗೆಗ್ ಕುಸಿ ಬತ್ತಿಲೆಕ ಪುದರ್ ದೀಪೆದ್‌ಜೆರ್. ಆ ಊರುಡು ಅಕುಲೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುನ ವಿಸೇಸ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ, ಸಾಸ್ವತ ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ತೂದು ಪುದರ್ ದೀಪೆದೆರ್. ಅತ್ತಂಡ ಆ ಜಾಗ್ಯೆದ ಭೂ ಸುರ್ಪೊ ಎಂಚ ಉಂಡಾ ಅಯಿಕ್ ಸರಿಯಾದ್ ದೀಪೆದೆರ್. ಅಲ್ಲ್ ದಾನೆ ಆಂಡಲಾ ವಿಸೇಸ ಘಟನೆ ನಡತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಘಟನೆಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನ ಪುದರ್‌ದೀಪೆದೆರ್. ಆ ಊರುನು ಕಟ್ಟಿನಾಯೆ, ಊರು ಒರಿಪ್ಯೆರೆ ಬೊಡಾದ್ ಬಲಿದಾನ ಆಯಿನಾಯೆ, ಕಾದಾಟ ಮಲ್ತಿನಾಯನ ಪುದರ್ ದೀಪೆದೆರ್. ಆ ಊರುಡು ವಾ ಜಾತಿ, ಕುಲೊತಕುಲು ಹೆಚ್ಚ ಉಲ್ಲೆರೋ ಅಕುಲೆ ಗುರಿಕಾರನ ಅತ್ತಂಡ ಆ ಕುಲೊತ ಪುದರ್ ದೀಪುನ ಪದ್ದತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ನಂಕ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುನೆ ಪಂಡ ಭೂ ಸ್ವರೂಪೊದ ಪುದರ್ಲು. ಆ ಊರುಡಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಪಾದೆಕಲ್ಲ್, ಕಾಡ್, ಗುಡ್ಡೆ, ಸುದೆ, ತೋಡು, ಬೈಲ್ ಇಂಚ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೌತ ವಸ್ತುಲೆನೇ ಆಧಾರ ದೀವೊಂದು ಪುದರ್ ದೀಪೆದೆರ್. ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ನಡತಿ ಘಟನೆಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನ ಅತ್ತಂಡ ಚರಿತ್ರೆಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನ ಪುದರ್ಲು ತಿಕ್ಯರೆಯಾವು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗೆದ ಪುದರುಲು ಪೂರ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮೂಲೊಡ್ದೇ ಬತ್ತಿನವು. ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ ಆ ಪುದರ್‌ಲೆನ ಅರ್ತೊ ತೆರಿಯಂದೆ ಕೆಲವೆರ್ ಪೊಸ ಪುದರ್ ದೀದುಪ್ಯರೆ ಯಾವು. ಕೆಲವು ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಗೋ,

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೋ, ಅತ್ತ್ಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತೊಗೋ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದುಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಪನ್ಪುಂಡ ಪೂಪಾಡಿ ಕಲ್ಲ್ ಒಂಜಿ ಊರುದ ಪುದರ್. ಅಯಿನ್ ಕನ್ನಡೊದ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಹೂ ಹಾಕುವ ಕಲ್ಲ್ಂದ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅವು ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಉದ್ದೊಂದು ತೋಜೆಂಡ್. ಅಡೆಗ್ ಎಚ್.ಎಚ್. ಕಲ್ಲ್ಂದ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ಪೂಪಾಡಿ ಕಲ್ಲ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಒಂಜಿ ಅರ್ತೊ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ, ಎಚ್.ಎಚ್.ಕಲ್ಲ್ಂದ್ ಅವು ಅನರ್ತ ಆದ್ ಪೋತುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತೊ ಬಾಸೆದ ಪುದರ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್, ಅವು ಇಂಚಿಪ ದೀನ ಪುದರ್‌ಂದ್ ಧಾರಾಳ ಪನೊಲಿ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಮುಲ್ಪದ ಮೂಲ ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅತ್ತ್. ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ ಬತ್ತಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಾಸೆನ್ ಕೆಲವೆರ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡಿತೆರಾದಿತ್ತೆರ್‌ಂಡಲಾ ಅಕುಲು ಜಾಗೆಗ್ ಪೊಸ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್‌ಂಡಲಾ ಅಯಿತ ಅರ್ತೊ ತೆರಿಯಂದಿ ಊರ್ದ ಜನೊಕುಲು ಅಯಿನ್ ಒತ್ತೊನ್ಯೆರೆ ತಯಾರಾಪುಜೆರ್. ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಮೂಸೆಂದ್ ಒರಿ ಜವ್ವನೆ ಇತ್ತೆಗೆ. ಆಯೆ ಬಜೀ ಪಾಪದಾಯೆ. ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್‌ಡೆ ಕಾಂಟ್ಯಡ್ ಕಟ್ಲೇರಿ ಸಾಮಾನ್ ದೀವೊಂದು ಪೋದು ಬೇರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಬೇರೊಡು ಉಸಾರಾಯೆ. ಮಿತ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ಪೋಯೆ. ಎಡ್ಡೆ ಕಾಸ್‌ದಾಯೆ ಆಯೆ. ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್‌ಕಟ್ಟಿಯೆ. ಮಕ್ಕಗ್ ಪೋದು ಹಜ್ ಯಾತ್ರೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಆತ್ ಮಾತ ಆನಗ ಆಯಗೊಂತೆ ಹಾಂಕಾರ ಬತ್ತ್ಂಡ್. "ಯಾನ್ ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಸಿರಿವಂತೆ ಆಂಡಲಾ ಎನನ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ದುಂಬುದಲೆಕ ಮೂಸೆಂದೇ ಲೆಪ್ಪೆರತ್ತಾ? ಆ ಪುದರ್ ಬಾರಿ ಎಲ್ಯವಾಂಡ್. ಎನ್ನ ಘನಸ್ತಿಕೆಗ್ ತಕ್ಕ ಮಲ್ಲ ಪುದರೊಂಜಿ ದೀವೊನೊಡು. ಅಯಿನ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಪದ್ ದುಂಬುಗ್ ಎನನ್ ಆ ಪುದರ್ಡೆ ಲೆಪ್ಪುಲೆಕ ಮಲ್ಪೊಡು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೆ. ಹಾಜಿ ಅಲ್ತಮಷ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಹುಸೇನ್ ಮೂಸಾಂದ್ ಒಂಜಿ ಉದ್ದೊದ ಪುದರ್ ದೀವೊಂಡೆ. ಪುದರ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಪಯರೆಗಾದ್ ಇಲ್ಲ ಎದ್ರ್ ಮಲ್ಲ ಬೋರ್ಡು ಪಾಡಯೆ. ಊರ್ದಕುಲೆನ್ ಮಾತ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಪುದರ್ ತೆರಿಪವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಸಮಾರಾಧನೆ ಮಲ್ಪಯೆ . ಇಲ್ಲ್‌ದ ನಾಲ್ ಪುಡೆಟ್ಲಾ ತನ್ನ ಪೊಸ ಪುದರ್ದ ಮಲ್ಲ ಬೋರ್ಡುಲೆನ್ ಬರೆಪದ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ಊರುದಕ್ಲೆನ್ ಪೂರ ಸಮಾರಾಧನೆಗ್ ಲೆತ್ತೆ. ಸಾರಗಟ್ಲೆಡ್ ಜನ ಬತ್ತೆರ್. ಉನಸ್‌ಗ್ ಕುಲ್ಲುನ ಪೊರ್ತುಗು ಆಯೆ ಕೈಮುಗಿದ್ "ಇನಿಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಎನ್ನ ಪುದರ್ ಮೂಸೆಂದತ್ತ್, ಈತ್‌ಮಲ್ಲ ಸಾಹುಕಾರಗ್ ಆ ಕಿನ್ಯ ಪುದರ್ ಎಡ್ಡೆ ತೋಜುಜಿ. ಅಂಚ ಯಾನೊಂಜಿ ಪೊಸ ಪುದರ್ ದೀವೊಂದೆ. ನನ ದುಂಬುಗು ಎನನ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಹಾಜಿ ಅಲ್ತಮಷ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಹುಸೇನ್ ಮೂಸಾಂದ್ ಲೆಪ್ಪೊಡುಂದು ಮಾತೆರೆಡಲಾ ಕೇಂಡೊಂಡೆ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ತಾಟಿ ಬೊಟ್ಟುದು ಆಯನ ಪಾತೆರೊನು ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ಪೊರ್ಲುಡು ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಉನಸ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಉನಸಾದ್ ಒರ್ಯೊರೇ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಪಿದಾಡ್ದ್ ಪೋನಗ ಮೂಸೆನ ಕೈ ಕುರ್ಕದ್ "ಉನಸ್ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಆತ್ಂಡ್ ಮೂಸೆ , ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಎಂಕ್ಲು ಬರ್ಪ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಮೂಸೆ ಉನಸ್ ಕೊರ್ಯರೆ ಮಲ್ತಿ ಸಾರಗಟ್ಲೆ ಕಾಸ್ ಉಪಯೋಗೊಗು ಬರಂದೆ ಪೋಂಡು. "ಸಾರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್

ಮೂಸೆಂದ್ ಪನ್ಪುವೊಂಡಿಲೆಕ" ಪಂಡ್‌ದೊಂಜಿ ಗಾದೆನೇ ಉಂಡಾಂಡ್.

ಜಾಗೆದ ಪುದರುಲು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಒಂಜಿ ಸಮಾಸ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಅಯಿಟ್ ರಡ್ಡ್ ಸಮಾಸ ಪದೊಕುಲಿಪ್ಪುವ. ಉದಾ : ನೀಲ್ಯಡ್ಕ, ಗುವೆದಪಡ್ಪು, ಬೋಳಿಕಾನ, ನಿಂತಿಕಲ್ಲ್– ಇಂಚ. ಸುರುತ ಶಬ್ದ ವಿಶೇಷಣ–ನೀಲ್ಯ, ಗುವೆದ, ಬೋಳ್ವು, ನಿಂತಿ– ಇಂಚ. ರಡ್ಡನೇ ಸಬ್ದೊ ಜಾಗೆದ ಸುಪೂರ್ಣದ ವಿವರಣೆ ಕೊರ್ಪಿ ನಾಮಪದ. ಅಡ್ಕ, ಪಡ್ಪು, ಕಾನ, ಕಲ್ಲ್– ಇಂಚ. ಭೂಸುಪೂರ್ಣದ ಲಕ್ಷಣೊನು ಪನ್ಪಿ ನಾಮಪದೊಕುಲು ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ತಿಕುಬೊ. ವ್ಯಾಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರೊಡು ಪನ್ಪುನೂಂದಾಂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುದರುಲು ಪೂರ ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸೊಲು.

1. **ಅಡ್ಕ** : ಭೂಸ್ವರೂಪದ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಂಡ ಬಾರಿ ಸಂಕೆಡ್ ತಿಕ್ಕುನವು ಅಡ್ಕಲು. ಅಡ್ಕ ಪಂಡ ಸಮತಟ್ಟಾಯಿನ ಜಾಗೆ. ಈ ಜಾಗೆಡ್ ಪಜಿರ್, ಪುದೆಲುಲುಪ್ಪುವ. ದೂರ ದೂರೊಡು ಮರಕುಲುಪ್ಪುವ. ಅಡ್ಕಲೆಡ್ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪಳ್ಳಲಿಪ್ಪುವ. ಅಂಚಿನ ಅಡ್ಕಗ್ ಪಲ್ಲತಡ್ಕುಂದೇ ಪುದರಿಪ್ಪುಂಡು. ಬಂಗಾರಡ್ಕ, ಬದಿಯಡ್ಕ, ಅಂಗಣತಡ್ಕ, ಅಂಕತಡ್ಕ, ಅಡ್ಕ ಸ್ಥಳೊ – ಇಂಚ.

2. **ಪದವು** : ಪದವು ಪಂಡ ಎತ್ತರೊಡುಪ್ಪಿ ಮೈದಾನ. ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಪದವುಡು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಮುಳಿ, ಪಜಿರ್‌ದಿಂಜ ಬುಳೆವುಂಡು. ಆಂಡ ಮರಕುಲುಪ್ಪುಜ. ಪುದೆಲ್, ಬಳ್ಳಿಲಾ ಕಮ್ಮಿ. ಆರ್ಲ ಪದವು, ಮಿಯಾಪದವು, ಕಂಚಿರ ಪದವು, ಕುರುಡ ಪದವು, ಸೂಳೆ ಪದವು, ಎಡಪದವು, ಬೆಂಜನ ಪದವು –ಇಂಚ.

3. **ಕಾನ**: ಅಡಿ ಸೊಚ್ಚ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್ ನಡ್ತಿ ಮರಕುಲೆಲೆಕ ಸಾಲ್ ಮರಕುಲಿತ್ತಿ ಸಮತಟ್ಟಾಯಿನ ನಿರೆಲ್ ಜಾಗೆ ನರಮನಿ ಮರನಡ್ದ್‌ಲಾ ಇಂಚಿನ ಕಾನಲೆನ್ ಉಟರ್ನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಉಂದು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದಿತ್ತಿನ ನೆಡುತೋಪು. ಉದಾ : ಬೋಳಿಕಾನ, ತೋಡಿಕಾನ, ಪಡುಕಾನ, ಬಳ್ಳಿಕಾನ, ಕೊಂದೆಲ್‌ಕಾನ.

4. **ಪಡ್ಪು** : ಪಡ್ಪು ಪಂಡ ತಗ್ಗ್ ಜಾಗೆಡಿತ್ತಿ ಸಮತಟ್ಟಾಯಿನ ಜಾಗೆ. ಉಂದು ಎಚ್ಚ ಪಜಿರ್ ಬುಲೆಪಿ ಜಾಗೆ. ಉದಾ: ಗುವೆದ ಪಡ್ಪು, ತಾರಿಪಡ್ಪು, ಮಂಜಲ್ಪಡ್ಪು, ಕಟ್ಟದಪಡ್ಪು, ಆನಡ್ಕ ಪಡ್ಪು.

5. **ಪಾಡಿ** : ಪಾಡಿ ಪಂಡ ಕನ್ನಡೊದ ಹಾಡಿ. ಕುಂದಾಪುರೊತ ಕಡೆ ಇಂಚಿನ ಹಾಡಿಲು ಎಚ್ಚ. ಕಾನಗ್ಲಾ ಪಾಡಿಗ್ಲಾ ಎತ್ಯಾಸ ಕಮ್ಮಿ. ತಗ್ಗ್ ಜಾಗೆಡಿತ್ತಿ ದೈ, ಮರಕುಲುಪ್ಪಿ ತಂಪು ಜಾಗೆ. ಉದಾ : ಬೊಟ್ಟಿಂಪಾಡಿ, ಪೆರ್ಲಂಪಾಡಿ, ಕೋಡಿಪಾಡಿ, ನೀರ್ಪಾಡಿ, ಅಗಲ್ಪಾಡಿ, ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ರೆಂಜಲಾಡಿ.

6. **ಕುಮೇರ್** : ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ಗುಡ್ಡೆದ ಜೇರೊ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಬಲ್ಲೆ ಪಿರೆದ್ ಸೂಕೊರ್ದ್ರ ಪೊತ್ತದ್ ಮಣ್ಣ್ ಕೊಚ್ಚಿದ್ ಅಲ್ಪ ಬಾರ್ ಬುಳೆಪವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿನ ಜೇರೊ ಜಾಗೆನ್ ಇತ್ತೆ ಕುಮೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉದಾ : ರಾಗಿಕುಮೇರ್, ಕಿರೆಂಗ್‌ದ ಕುಮೇರ್, ಎಡ ಕುಮೇರ್, ಕುದ್ರೆ ಕುಮೇರ್, ಸೂರಿಕುಮೇರ್.

7. **ಕಲ್ಲ್** : ನನ ಕೆಲವು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಲ್ಲ್, ಪಾದೆ, ಬಂಡೆಲಿತ್ತಿ ಜಾಗೆಗ್ ಆ ಕಲ್ಲ್‌ದನೇ

ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಉದಾ : ಜೋಡುಕಲ್ಲ್, ಪೂಪಾಡಿಕಲ್ಲ್, ಆನೆಕಲ್ಲ್, ಗಡಾಯಿ ಕಲ್ಲ್, ಶಿರಂಕಲ್ಲ್, ಪಾದೆಕಲ್ಲ್, ನಿಂತಿಕಲ್ಲ್.

8. ಕಾರ್ : ಕಾರ್ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದ ಬಳಕೆ ಆಯಿನ ಜಾಗೆದ ಪುದರ್ಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಸ್ಥಳನಾಮ ಸೋದಕೆರೆಗ್ ನನಲಾ ನಿಜವಾಯಿನ ಅರ್ತೊ ಎಂಚಿನಂದ್ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆತಿಜಿ. ಸಂಶೋಧಕೆ ಡಾ.ಆರ್.ಕೆ. ಮಣಿಪಾಲ್ ಉಂದು ಎತ್ತರೊದ ಜಾಗೆದ ಸಂಕೇತ ಆದುಪ್ಪೊಡುಂದು ಪನ್ತೆರ್. ಉದಾ: ಕಾರಿಂಜೆ, ನೆಲ್ಲಿಕಾರ್, ಕಾರ್ನಾಡ್, ಕಾರ್ಕಡ, ಕಾರೊಪಾಡಿ. ಕಾರ್ ಪಂಡ ತುಳುಟು ಬರ್ಸಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಬರ್ಸ ಪನ್ಪಿನವು ಸಂಸ್ಕೃತೊದ ವರ್ಷಾಡ್ದ್ ಉಟರ್ನೆ ಆಯಿನ ಸಬ್ದೊ. ಮೂಲ ತುಳು ಪದ ಅತ್ತ್. ಬರ್ಸಗ್ ತುಳುಟು ಕಾರ್ ಪಂಡ್‌ದೇ ಪುದರ್ ಆದಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ದು. ಅಂಚಾದೆ ಕಾರ್ ತಿಂಗೊಳು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬರ್ಯೆರೆ ಕಾರಣ ಆಂಡ್. ಬರ್ಸದ ನೀರ್ ಎರ್ಕ್ಯದುಂತಿನ ಜಾಗೆಲೆನ ಪುದರ್ 'ಕಾರ್' ಡ್ದ್ ಉಂಡಾದಿಪ್ಪೊಡು.

9. ಕೆದು : ದುಂಬುದ ಜನೊಕುಲು ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುನೆಗ್ ದುಂಬು ಅಲ್ಪ ನೀರ್‌ದ ಆಸರೆ ಉಂಡಾ ಇದ್ಯೋ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುರುಕು ತೂಪೆದೆರ್. ಅಕುಲೆಗ್ ಪರ್ಯೆರೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೇಸಾಯೊಗ್ಲಾ ನೀರ್ ಬೋಡು. ಅಂಚ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕೆದು, ತೋಡು, ಸುದೆಕುಲೆನ ಬರಿಟೇ ಜನ ವಸತಿ ಎಚ್ಚಾಂಡ್. ಆ ಜಾಗೆಗ್ಲಾ ಕೆದುತವೇ ಪುದರಾಂಡ್. ಉದಾ : ಐನಕೆದು, ಕೆದ್ದೊಟ್ಟೆ, ಬೋಗಾಯನಕೆರೆ, ಆನೆಕೆರೆ, ಕೆರೆಮೇಲ್ – ಇಂಚ.

10. ಅಜೆ/ಕಜೆ : ಅಜೆ ಪಂಡ ನೀರುಂತುನ ಅತ್ತಂಡ ನೀರ್ದ ಪಸೆ/ ತಂಪು ಉಪ್ಪಿನ. ಪಜಿರ್ ಬುಳೆವೊಂದುಪ್ಪುನ ತೋಡ ಬರಿತ ತಗ್ಗ್ ಜಾಗೆಲು. ಉದಾ : ಕೇನಾಜೆ, ಕಜೆ, ಪೆರಾಜೆ, ಏನಾಜೆ, ಪಾಣಾಜೆ, ಮೂರ್ಕಜೆ, ಬದನಾಜೆ, ಆನಾಜೆ– ಇಂಚ.

11. ನಂಜ/ಅಂಜ : ನಂಜ ಅತ್ತಂಡ ಅಂಜಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿ ಜಾಗೆಲುಲಾ ನೀರ್‌ದ ಆಸರೆ ಎಚ್ಚ ಇತ್ತಿ ಜಾಗೆಲು. ಉದಾ : ಬೇವಿಂಜೆ, ಮರ್ಕಂಜ, ಪಂಜ–ಇಂಚ.

12. ಕುಂಜ : ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಪುದೆಲ್‌ಲು, ಮುಳ್ಳು ದೈಕುಲು, ಮುಳಿ, ಕಳ್ಳಿ ಇಂಚಿನ ಕಾಟ್ ಜಾತಿದ ಮರಕುಲು ಇತ್ತಿ ಕಲ್ಲ್ ದಿಂಜಿ ಗುಡ್ಡೆ ಜಾಗೆಲೆಗ್ ಕುಂಜಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉದಾ : ಪಕಳ ಕುಂಜ, ರಾಮಕುಂಜ, ನೆಲ್ಲಿಕುಂಜ.

13. ಬೊಳ್ಳ : ಬೊಳ್ಳ ಪಂಡ ತುಳುಟು ಸುದೆ ತಮೆಲೊಂದು ಬಿರ್ಸ್‌ಡ್ ಬರ್ಪಿ ನೀರ್ (ಪ್ರವಾಹ) ಪಂಡ್‌ದರ್ತ. ಅವು ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಬೆಳ್ಳಲಾ ಆತ್‌ಂಡ್. ಸುದೆ ಬರಿತ ಊರುಲೆಗ್ ಈ ಪುದರ್ ಎಚ್ಚ ಬರ್ಪುಂಡು. ಉದಾ : ಬೋಳೇರ್, ಬುಳೇರಿ, ಬೆಳ್ಮ, ಬೆಳ್ಳೆ, ಬೊಳ್ಕಜೆ, ಬೆಳ್ವಾಯಿ, ಬೊಳಿಯಾಲ–ಇಂಚ.

14. ಆಲ : ಆಲ ಪಂಡ ನೀರ್. ದಾರಾಳ ನೀರಿತ್ತಿ ಜಾಗೆಲೆಗ್ ಆಲಂದ್ ಪುದರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಉದಾ : ಕೂರಿಯಾಲ, ಬೊಳಿಯಾಲ, ನೀರಾಲ, ಬೆದ್ರಾಳ, ಕನ್ಯಾಲ, ಕೊಡಿಯಾಲ ಆಲಂತಾಯ, ಆಲಂಗಾರು –ಇಂಚ.

15. ಮುಗೇರ್ : ನೀರ್‌ಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನ ನನೊಂಜಿ ಪುದರ್ ಪಂಡ ಮುಗೇರ್.

ನೆನ್ನ್ ಸುದೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿ ಪುದರ್‌ಂದ್ಲಾ ಪನೊಲಿ. ಸುದೆ ಅಗಲೊಡು ಪರಪಿ ಜಾಗೆಡ್ ದಂಡೆ ತಗ್ಗ್‌ಡುಪ್ಪುಂಡು. ಸುದೆಡ್ದ್ ನೀರ್ ಮುಗತ್‌ದ್ ದಂಡೆದ ಬರಿಟತ್ತಿ ಭೂಮಿಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ಪ್ಯರೆಗಾಪುಂಡು. ಇಂಚ ಓಲೋಲು ಮಾತ ಅವುಕಾಸ ಉಂಡೋ ಆಡೆ ಪೂರ ಮುಗೇರ್‌ಂದ್ ಪುದರ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಉದಾ : ಅಂಬ್ಲಮುಗೆರ್, ಕೊಡ್ಲಮುಗೆರ್, ನೆರಿ ಮುಗೆರ್, ಪೇರಮುಗೇರ್, ಜಪ್ಪುದ ಮುಗೇರ್ ಉಂದು ಮಾತ ಅಂಚಿನನೇ ಜಾಗೆಲು.

16. ಕಯ : ಸುದೆತ ನಡುಟು ಮಲ್ಲ ಕಯ ಪಂಡ ಮಲ್ಲ ಗುಂಡಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿನ್ ಕಯ ಪನ್ಪೆರ್. ಮಾತ ಸುದೆಟ್ಲಾ ಇಂಚಿನ ಕಯಕುಲುಲ್ಲ. ಬರಿತ ಜಾಗೆಗ್ ಅವ್ವೇ ಕಯತ ಪುದರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ನಾಕೂರು ಕಯ, ಕುದ್ರೆ ಕಯ ಉಂದು ಕುಮಾರಧಾರೆ ಸುದೆ ಬರಿತ ರಡ್ಡ್ ಕಯೊತ ಪುದರ್ದ ಜಾಗೆಲು.

17. ಕೂಟೇಲ್: ರಡ್ಡ್ ಸುದೆಕುಲು ಸಂಗಮ ಆಪಿ ಜಾಗೆಗ್ ಕೂಡಲ, ಕುಡ್ಲ, ಕೂಟೇಲ್, ಕೂಡೇಲು ಪನ್ಪೆರ್. ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆಕ್ ಫಲ್ಗುನಿ ಸುದೆ ಕೂಡುನ ಜಾಗೆನೇ ಕುಡ್ಲ (ಕುಡಲ). ಕೂಡ್ಲು, ಕೂಡ್ಲು ಮೊಗೆರ್ (ಕೊಡ್ಲ ಮುಗೆರ್) ಬೆರ್ಮೆರೆ ಕೂಟೇಲ್.

18. ಬೈಲ್ : ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಧಾರಾಳ ತಿಕ್ಕುನ ಜಾಗೆದ ಪುದರುಲು ಪಂಡ ಬೈಲುಲು. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಊರುಡ್ಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಬೈಲುಲುಲ್ಲ. ನಟ್ಟಿಬೈಲು, ಇರುವೈಲು, ಅರಿಬೈಲು, ಬಾಕ್ರಬೈಲು, ಕುಂಜತ್ತಬೈಲು, ಮೂಡಂಬೈಲು, ಪಣೊಲಿಬೈಲು– ಇಂಚ.

19. ಗುಡ್ಡೆ/ಬೆಟ್ಟು : ಬೈಲ್‌ಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ ಗುಡ್ಡೆಲು ಉಲ್ಲೊ. ಉದಾ : ಉದಾ ಏನಗುಡ್ಡೆ, ಪಡ್ಡಯಿಗುಡ್ಡೆ, ಮಣ್ಣಗುಡ್ಡೆ, ಶೇಡಿಗುಡ್ಡೆ, ಧರೆಗುಡ್ಡೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಕ್ ಬೆಟ್ಟುಂದ್ಲಾ ಪುದರುಂಡು. ಕುಂಜಿ ಬೆಟ್ಟು, ಕೊಂಬೆಟ್ಟು, ಕಾಬೆಟ್ಟು, ದೇಲಂತಬೆಟ್ಟು.

20. ಅಂಗಡಿ : ಅಂಗಡಿ ಇಂಚಿಪದ ಪುದರ್. ದುಂಬು ಆ ಜಾಗೆಗ್ ಬೇತೆ ಪುದರ್ ಇತ್ತುದು. ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿಗ್ ದುಂಬುದ ಪುದರ್ ಉಬಾರ್. ಪದವಿನಂಗಡಿ, ಗುಡ್ಡೆಯಂಗಡಿ, ಗೋಳಿಯಂಗಡಿ, ಪೊಸಂಗಡಿ–ಇಂಚ. ಈ ಜಾಗೆಲೆನ ದುಂಬುದ ಪುದರ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತ್‌ಂಡ ಅಲ್ಪದ ವಿಶೇಷತೆ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಇಂಚ ಅಂಗಡಿಲು, ಕೋಟೆಲು, ಕಟ್ಟೆಲು, ಉಕ್ಕಡೊಲು, ತೋಟೊಲು ತಿಕುಬೊ. ತಿಮಾರು, ಮಕ್ಕಿ ಪಂಡ ಕಂಡೊಲು ಒಂಜೇ ಸಬ್ದೊದ ಬೆಳ್ಮ, ಬೆಳ್ವೆ, ನಗ್ರಿ, ನಕ್ರೆ, ಪಡ್ರೆ, ಪುದು, ಇರ, ಮಜಿ, ಮಾಳ, ಮಾಣಿ, ನೀರೆ ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಸಾರಗಟ್ಲೆ ಪುದರುಲುಲ್ಲ. ಅಯಿಕ್ ಪೂರ ಅರ್ತೊ ಕಟ್ಬೊಡಾಂಡ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಯೋಜನನೇ ಪಾಡೊನೊಡಾವು.

ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಜಾಗೆದ ಪುದರ್‌ಲ್ ಪೂರ ಮುಲ್ಪದ ಮೂಲ ಬಾಸೆಯಾಯಿನ ತುಳುಡ್ದು ಪುಟ್ಟಿನವು. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಜಾಗೆದ ಪುರಪುದ ಅರ್ತೊ ತೆರಿಯೊಡಾಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪೊಡಾಪುಂಡು.

ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ತುಳು ಗೊತ್ತುದಾಂತಿನಕ್ಲು ಊರ್ದ ಪುದರ್‌ಗ್ ಅರ್ತ ಕಟ್ಯೆರೆ ಪೋಂಡ ಅರ್ತೊ ಅನರ್ತೊ ಆಪುನೆಂದ್ಲಾ ಉಂಡು. ಯಾನ್ ಕೆಯ್ಯೂರು ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ಟ್ರಾದಿತ್ತೆ. ಶಾಲೆಡ್ದ್ ಪ್ರತಿ ವರ್ಸೊಲಾ ಜೋಕುಲು ಪ್ರವಾಸೊಗು ಪೋಪೆದೆರ್. ಒಂಜಿ

ಸರ್ತಿ ಪೋಯಿನಪಗ ಎಂಕ್ಲೆ ಬಸ್ ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಶಾಲೆದೆದ್ರ್ ಉಂತದಿತ್ತ್. ಬಸ್‌ತ ಎದ್ರ್ ಕೆಯ್ಯೂರು ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಂದ್ ಮಲ್ಲ ಬೋರ್ಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್- ಆತಾನಗ ಸಾಲೆ ಬುಡುಂಡು. ಆ ಸಾಲೆದ ಜೋಕುಲು ಪೂರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಸ್ಸ್‌ಗ್ ಸುತ್ತು ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಬಸ್‌ದ ಎದ್ರ್ ಪಾಡ್ನ ಬೋರ್ಡ್ ತೂದು ಸಾಲೆದ ಜೋಕುಲು ಮಾತ ಜೋರುಡು ತೆಲಿಪ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಎಂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ತೂದೇ ತೆಲಿಪುವೆರ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಆಂಡ ಬಾರಿ ಆಚಿರ ಆಂಡ್. ಆತಾನಗ ಆ ಸಾಲೆದ ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಒರಿ ಎಂಕ್ಲೆ ಬಸ್‌ದ ಕೈತಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಎನಡ ವಾ ಊರುದಕ್ಲೆಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಯಾನ್ ಕೆಯ್ಯೂರು ಪನ್ನಗ ಆರ್ಲಾ ತೆಲಿತೆರ್. ಕೆಯ್ಯೂರು ಪಂಡ ತುಳುಟು ದಿಂಜ ಕೆಯಿ ಬುಳೆಪಿ ಕಂಡದ ಊರುಂದು ಅರ್ತ. ಆಂಡ ಅಕ್ಲೆ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಕನ್ನಡೊಡು ಕೆಯ್ ಪಂಡ ಅಶ್ಲೀಲ ಸಬ್ದೊ. ಅಕ್ಲೆ ಬಾಸೆಡ್ ಸಂಬೋಗೊಂದು ಅರ್ತಗೆ. ಎಂಕ್ಲಾ ನಾಚಿಗೆಯಾಂಡ್. ಯಾನ್ ಕೂಡ್ಲೆ ಬಸ್‌ಡ್ದ್ ಬೋರ್ಡ್ ಗಿದ್ಪಯೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕ್ಲು ಪ್ರವಾಸೊಗು ಪೋನಗ ಬಸ್‌ಗ್ ಮಾಡಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೋರ್ಡ್ ಬರೆಪ್ಪುದ್ ಪಾಡೆದ.

ಯಾನ್ ಇತ್ತಿ ಊರ್ದ ಪುದರ್ ನೆರಿಮುಗೆರ್‌ಂದ್. ಅವು ಇತ್ತೆ ಕನ್ನಡೊಡು ನರಿಮೊಗರುಂದಾತ್‌ಂಡ್. ಮುರಾನಿ ತುಮಕೂರುಡ್ದು ಬತ್ತಿನಾರೊರಿ ಎನಡ ಕೇಂಡೆರ್ “ನಿಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ನರಿಮೊಗರೆಂದೇಕೆ ಹೆಸರು, ನಿಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ನರಿಗಳಿದ್ದಾವೆಯೇ?” ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಯಾನ್ ಪಂಡೆ, ಕುದ್ಕೆರುಪ್ಯರೆ ಮೂಲು ಕಾಡೇ ಇಜ್ಜಿ, ಆಂಡ ಮಾತ ಊರುಡು ಇತ್ತಿಲೆಕ ಮೂಲ್ಲ ಊರ್ದ ಕುದ್ಕೆರುಲ್ಲೆರ್. ಆಂಡಲ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿಂದ್ ತಮಾಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪುದರ್ದ ಅರ್ತೊನೆ ಆರೆಗ್ ವಿವರವಾದ್ ಪಂಡೆ.

ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತೆರ್ನಕುಲು ಊರ್ದ ಪುದರ್‌ನ್ ಬಾರಿ ಅನರ್ತ ಮಲ್ತ್ ಪಾಡ್ಬೆರ್. ಕಾಣಿಯೂರುದ ಕೈತಲ್ ಚಾರ್ವಕ ಪಂಡ್‌ದೊಂಜಿ ಊರು ಉಂಡು. ಅಯಿಕ್ ಒರಿ ಪಂಡಿತೆರ್ ಅರ್ಥ ಕಟ್ಯೆರೆ ಪೋಯೆರ್. ಆ ಸಬ್ದೊನು ಚಾರು+ವಾಕ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಚಾರು ಪಂಡ ಪೊರ್ಲುದ, ವಾಕ್ ಪಂಡ ಪಾತೆರ. ಆ ಊರ್ದ ಜನೊಕುಲು ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಪಾತೆರ ಪಾತೆರ್ನಕುಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ವಿವರಣೆ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಅಂಚನೆ ಈ ಸ್ಥಳ ಪುರಾಣ ಬರೆಪುನಕುಲುಲಾ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಕತೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಅಷ್ಟಮಂಗಲೊಡು ಪಂಡಿಲೆಕ ಪನ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿನ್ ಯಕ್ಷಗಾನದಕುಲು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಾತ್ಮೆಂದ್ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆಪೆರ್. ಚಾರ್ವಕದ ಕತೆಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಆಂಡ್. ಚಾರ್ವಾಕ ಪನ್ಪಿ ಋಷಿ ಅಲ್ಪ ತಪಸ್ಸ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಯಡ ಕಾಣಿಯೂರು ಮಠೊಕು ಬತ್ತಿ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ವಾದ ಮಲ್ತ್ ಗೆಂದ್ಯೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಸ್ತಿಕೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಆಯೆ ದೈವಭಕ್ತೆ ಆಯೆಂದ್ ಕತೆ ಕಟ್ಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಯರೆ ಬಾಕಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ ಆ ಊರುಗು ಪೋದಿತ್ತೆ. ಅವು ಕುಮಾರಧಾರೆದ ಬರಿಟತ್ತಿ ಊರು. ಅಲ್ಪ ಸುದೆ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕೃತಿಡ್ ಪರಿತೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಸುದೆತ ಒಂಜಿ ಮೈಟ್ ಎತ್ತರೆತ್ತರೊಗು

ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಗುಡ್ಡೆಲಿತ್ತ. ಮಿತ್ತ ಗುಡ್ಡೆಡ್ದ್ ಸುದೆತಂಚಿ ತೂಂಡ ಚಾರೆ (slope) ತೋಜುಂಡು. ಜನ ಆಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗುಡ್ಡೆಲೆನ್ ಮಾತ ಸಮತಟ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಡುಟು ಇಲ್ಲ್, ತೋಟ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಚಾರೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಜಾಗೆದ ವೊಕ್ಕಡ್ (ವೊಕ್ಕ ಪಂಡ ನಡುಂದರ್ಥ) ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನ ಮಲ್ತಿನೆಡ್ದಾದ್ ಆಡೆಗ್ ಚಾರುವೊಕ್ಕಂದ್ ಪುದರಾಂಡ್. ಕ್ರಮೇಣ ಚಾರುವೊಕ್ಕ ಪೋದು ಚಾರ್ವಾಕ ಪಂಡ್‌ದಾಂಡ್. ಚಾರ್ವಾಕ ಪನ್ಪಿ ಋಷಿ ಒರಿ ಇತ್ತೆ. ಆಯೆ ಮಲ್ಲ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆ, ಆಂಡ ನಾಸ್ತಿಕೆ. ಆಯೆ ಈಡೆಗ್ ಬರ್ಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ಲಾ ಕಾಣಿಯೂರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಜೆರ್‌ಂದ್ ಯಾನ್ ಅಧಿಕೃತವಾದ್ ಪಿಂದೆ.

ಇತ್ತೆ ಸ್ಥಳ ಪುರಾಣ ಬರೆಪಿನಕುಲು ಕಂಡಾಬಟ್ಟೆ ಎಚ್ಚಾತೆರ್. ಅಷ್ಟಮಂಗಲದಕುಲು ನೆಕ್ಕ್ ಬೆರಿ ಸಾಯೊ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತುಲು ಅವ್ವೇ ಕತೆನ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆದ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಟ ಗೊಬ್ಬುವೆರ್.

ಪುದರ್ ಬದಲಾಯಿನೆದ ಬಗೆಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಕುಸಾಲ್ದ ಕತೆಕುಲುಲ್ಲೊ. ಯಾನ್ ಕೇನ್ನ ಒಂಜಿ ಕತೆ ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಊರುಡೊಂಜಿ ಅಡ್ಕ. ಆ ಅಡ್ಕದ ನಡುಟೊಂಜಿ ಪಲ್ಲ. ಪಲ್ಲದ ಸುತ್ತು ಪುದೆಲ್ ಬಲ್ಲೆಲು. ಒಂತೆ ದೂರೊಡು ಕೆಲವು ಇಲ್ಲ್‌ಲು. ಅವು ಪಾಪೊದಕುಲೆನ ಗುಡ್ಜಿಲ್. ಮಲ್ಲಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲ್ ಅತ್ತ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಏರ್ನ ಇಲ್ಲಾಲ್‌ಲಾ ಕಕ್ಕುಸು ಇಜ್ಯಾಂಡ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಚೊಂಬುಡು ನೀರ್ ಪತೊಂದು ಕೈತಲ್ದ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋಪೆದೆರ್. ಈ ಅಡ್ಕದ ಬರಿಟಿತ್ತಿ ಗುಡ್ಜಿಲ್‌ದಕುಲು ಅಡ್ಕಡಿತ್ತಿ ಬಲ್ಲೆದಡ್ಡೊಡು ಪಿದಯಿ ಕುಲ್ಲುದು ಅಡ್ಕಡಿತ್ತಿ ಪಲ್ಲಡ್ ದೆಕ್ಕೊಂದು ಪೋಪೆದೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಪಲ್ಲಗ್ ಪೀಪಲ್ಲಂದ್ ಪುದರಾಂಡ್. ಕಾಲ ಕರಿಂಡ್. ಅಡ್ಕಡಿಡಿಕ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್‌ಲ್ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತ್ಯೊ. ಆಂಡ ಅಡೆಗ್ ದುಂಬು ಇತ್ತಿ ಪೀಪಲ್ಲ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಮಾತ್ರ ಮಾಜಿದ್ ಪೋಯಿಜಿ. ಆ ಅಡ್ಕಡ್ ಪೊಸ ಮಾಳಿಗೆದಿಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲ್‌ನ ಸಿರಿವಂತೆರೆಗ್ ಇಲ್ಲಾಲ್ದ ಪತ್ತೆ ಪನ್ಯರೆ ನಾಚಿಕೆ. ಇಲ್ಲಾಲ್ದಕುಲು ಪೂರ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಅಕುಲೆ ಇಲ್ಲಿತ್ತಿ ಜಾಗೆಗ್ ಎಂಚಿನ ಪೊಸ ಪುದರ್ ದೀಪುನೆಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಒರಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಪಂಡೆರ್, ಪೀಪಲ್ಲನ್ ಬದಲ್ತ್‌ದ್ 'ಪಿಪಾಲ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ದೀಕ, ಪಿಪಾಲ್ ಪಂಡ ಅಶ್ವತ್ಥ. ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಅಂಚನೆ ಅಲ್ಪ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಬೋರ್ಡು ಬರೆದ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಆಂಡ ದಾನೆ ಪಿದಯಿದ ಜನೊಕುಲು ಪೀಪಲ್ಲಂದ್ ಪನ್ಪೆದೆರತ್ತಂದೆ ಪಿಪಾಲ್‌ಂದ್ ಏರೆನ ಬಾಯಿಡ್ದ್‌ಲಾ ಬರ್ಪೆದಿಜಿ. ಉಂದು ದಾಲ ಪ್ರೇಜನ ಆಯಿಜಿ, ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಪುದರ್ ದೀಕ ಪಂಡೆರ್. ಆತಾನಗ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತೆರೊರಿ ಅಶ್ವತ್ಥಪುರೊಂದೆ ದೀಕೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಯಿನ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ನಾಲ್‌ಕೋಡಿಡ್ಲಾ 'ಅಶ್ವತ್ಥಪುರಂದ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬೋರ್ಡು ಪಾಡ್ವಯೆರ್. ನಿಧಾನೊಡು ಪೊಸ ಪುದರ್ ಆ ಊರುಗು ಕಾಯಂ ಆಂಡ್.

ಜಾಗೆದ ಪುದರ್ಲು ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಒಂಜಿ ಕಡೆಡ್ದ್ ಕುಡ ಒಂಜಿ ಕಡೆಕ್ ಸ್ಥಾನ ಪಲ್ಲಟ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಪುತ್ತೂರು–ಮಡಿಕೇರಿ ಮಾರ್ಗೊಡು ಪುತ್ತೂರುಡ್ದು ಪತ್ತ್ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರೊಡು ಒಂಜಿ ಊರುಂಡು. ಅಡೆ ಇತ್ತೆ ಕುಂಬ್ರಂದ್ ಪುದರ್ ಅತ್‌ಂಡ್. ದುಂಬು

ಅಡೆಗ್ ಬಾಂದಲಪುಂದ್ ಪುದರಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕುಂಬ್ರ ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಬಾಂದಲಪು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ದಾದಂದ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ಅರ್ತೊ ಆಪುದಿಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಆ ಪುದರೇ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಜನೊ ಆಡೆಗ್ ಕುಂಬ್ರಂದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ಬಾಂದಲಪು ಮಾಜಿದೇ ಪೋಂಡು. ಬಾಂದಲಪು ಪಂಡ ಬಾಂದ್ ಕಲ್ಲ ಕಡಪು. ಬಾಂದ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಂಡ ಗಡಿಕಲ್ಲ್. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಮಾಗಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಪುತ್ತೂರು ಮಾಗಣೆದ ಗಡಿಕಲ್ಲ್ ಅಲ್ಪ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾದ್ ಅಡೆಗ್ ಆ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್ ದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಅರಸುಲೆ ಆಡಳ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಕೆಲವು ಊರುಲೆನ ಪುದರ್ ಬದಲ್ಪುವೆರ್. ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕುದ ಉಜ್ರೆದ ಕೈತಲ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲವೊಂಜಿ ಕಲ್ಲಗುಡ್ಡೆ ಉಂಡು. ಅಯಿಕ್ ರೂಢಿಡ್ ಗಡಾಯಿಕಲ್ಲ್ಂದ್ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಹೊಯ್ಸಳೆರೆನ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡು ಅಕುಲೆ ಆಡಳಿತೊಗು ಸೇರ್ಂಡ್. ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಮಗೆ ಈ ಗಡಾಯಿ ಕಲ್ಲ್‌ಡೊಂಜಿ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟುದ್ ಅಯಿಕ್ ನರಸಿಂಹಗಡಂದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನ ವಶ ಆಂಡ್. ಆಯೆ ಗಡಾಯಿಕಲ್ಲ್ ಮಿತ್ತೇರ್ಯೆರೆ ಸಾದಿ ಮಲ್ಪುಯೆ. ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಕೆರೆ ತೋಡಾಯೆ. , ಬೆಡಿಮರ್ದ್ ದೀಯರೆ ಕಟ್ಟೋಣ ಕಟ್ಟುಯೆ. ಕಾಪುದಕ್ಲೆಗ್ ಬುಡಾರ ಕಟ್ಟುದ್ ಕೊರ್ಯೆ. ಆಯನ ಅಪ್ಪೆ ಜಮಲಾ ಬೀಬಿನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಆ ಕೋಟೆಗ್ ಜಮಲಾಬಾದ್ ಕೋಟೆಂದ್ ನಾಮಕರಣ ಮಲ್ತೆ. ಆ ಪುದರ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಅಂಚನೇ ಒರಿದ್ಂಡ್.

ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಕಾಲೊಡು ಊರ್ದ ಪುದರುಲು ದಿಂಜ ಬದಲಾವಣೆ ಪಡೆಯೊ. ಅಕುಲೆ ಉಚ್ಚಾರೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಪುದರ್ ಬದಲ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಆ ಪುದರ್ಲೆನ್ ತನ್ನ ಮೂಲ ರೂಪೊಗು ಕನವೊಂದುಂಡು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕೆರ್ ಊರುಲೆಗ್ ದುಂಬುತ್ತಿ ಪುದರ್ ಮಾಜದ್ ಗಾಂಧಿನಗರ, ನೆಹರುನಗರ, ಇಂದಿರಾನಗರ, ನೇತಾಜಿ ನಗರ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನಗರ ಇಂಚ ಪುದರ್ಲೆನ್ ಕುಸಿ ಬತ್ತಿಲೆಕ ದೀವೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಇಡೀ ದೇಶೊಡಿತ್ತೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಗಾಂಧಿನಗರೊಲುಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೈವ-ದೇವೆರೆ ಭಕ್ತೆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಪಿರ ಊರ್ದ ಪುದರ್ ರಾಮನಗರ, ಕೃಷ್ಣನಗರ, ಹನುಮಂತನಗರ, ಶಿವಪೇಟೆ ಇಂಚ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದು ಪೋಂಡು. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಪುದರುಲು ಮಾತ ಅರ್ಥವತ್ತಾದಿತ್ತಿನವು. ಕಾಲಕರಿಲೆಕ ಉಚ್ಚಾರ ದೋಸೊಡು ಅವು ಅರ್ತೊ ಕಳೆವೊನ್ಯ. ಮುದ್ದ ರಾಜನ ಕೇರಿ ಕಾಲಾ ನಂತರೊಡು ಮಡಿಕೇರಿ ಆಂಡ್. ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಕಾಲೊಡವು ಅರ್ಥದಾಂತಿನ ಮರ್ಕೆರಾ ಆಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಪಿರ ಅಯಿನ್ ಸರಿಮಲ್ಪೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಜಾಗೆದ ಪುರಪುದ ಅಧ್ಯಯನ ಆತ್ ಸುಲಬದ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್. ದಿಂಜ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪುದರ್‌ದ ಮೂಲ ನಾಡ್ ಪತ್ತೊಡಾಪುಂಡು. ಅಂಚಿನ ಬೇಲೆನ್ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಲು ಮಲ್ಪೊಡತ್ತಂದೆ ಒರ್ಯೊರ್ಯಡ್ದ್ ಆಪಿನ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್. ಜಾಗೆದ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಪುರಪು ಜಾನಪದೊಕು ಸೇರ್ನವು. ಅಯಿನ್ ಒರಿತೊನುನವು ಆ ಊರ್ದಕುಲೆನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸರಕಾರೊದ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ, ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆದ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು

ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ-2015

26–5–2014ನೇ ದಿನ ಬೆಂಗಳೂರುದ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರೊಡು 'ವಸಂತ ಸಂಭ್ರಮ' ಲೇಸ್ ನಡತ್ಂಡ್.ಈ ಲೇಸ್‌ನ್ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಮಾತ ಭಾಷಾ ಅಕಾಡೆಮಿಲ್, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ, ಸಂತ ಕವಿ ಕನಕ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಸೇರ್ದ್ ನಡಪಾಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕೊರ್ಮೆದ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಜಾನಪದ ಇಂಚಿತ್ತಿನೆತ ರೂಪೊಡು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಿರಿಪೊರ್ಲುನ್ ಮೆರೆಪಾಂಡ್. ಅಂಚಿನನೇ ಒಂಜಿ ಸಂಬುರ್ಮೊದ ಲೇಸ್ ಈ ವರ್ಸೊಲಾ ನಡಪೊಡು, ಅವು ಒಲ್ಪ ನಡಪೊಡು, ಎಂಚ ನಡಪೊಡು ಪಣ್ದ್ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು, ಈ ಲೇಸ್‌ದ ಕಳ ಕುಡ್ಲನೇ ಆವೊಡುಂದು ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಯಕ್ಂಡ್. "ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ನಮ ದೆತೊನುಗನ?" ಪಣ್ದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಲೆನ್ ಕೇಂಡಿನಪಗ ಈ ರಡ್ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿಲ್ಲಾ ಕುಸಿಟೇ ಒತ್ತೊಂಡಿನೆಟ್, ಕಜ್ಜೊದ ದುಂಬುದ ಪಜ್ಜೆಲ್ ಮೂಜಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುದ ಪಜ್ಜೆಲೇ ಆಂಡ್.

ಈ 'ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ' ಲೇಸ್‌ದ ನಿಮನೊಡು ಮಾತೆರ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರುನವು, ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾಶ್ರೀ ಮೆರೆಗ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚುನನೇ. ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಮಾನ್ಯ ಕೆ.ಎ. ದಯಾನಂದೆರೆಗ್ಲಾ ಇಸ್ಟದನೇ. ಅಂಚ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಚಾಲನೆ ಕೊರ್ಪಿನ, ಲೇಸ್‌ದ ದೇಕಿರೇಕಿನ್ ಪಾಡೊಂಬಿನೆತ ಸುರುತ ಸಬೆ, ಬೊಕ್ಕೊದ ಮೂಜಿ ಮುಕ್ಯ ಸಬೆ ಮಾತ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮೊಕಲ್ನ ಸೇರಿಗೆಡ್, ನಿರ್ದೇಶಕೆರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಬೆಂಗಳೂರುದ ಕನ್ನಡ ಭವನದ 'ಅಂತರಂಗ ಕೊಠಡಿ'ಡೇ ನಡತ್ಂಡ್. ಜುಲೈ ತಿಂಗೊಲ್ದ 25,26ನೇ ತಾರೀಕ್‌ಲೆಡ್ ಪಂಡ, ಆಟಿಡ್ ಒರುಂಬ, ಪತ್ತ್ ಪೋಪಿನಾನಿ ಲೇಸ್ ನಡಪಾವುನ ನಿಗಂಟ್ ಆಂಡ್. ಲೇಸ್‌ಗೊಂಜಿ ಚೌಕಟ್ಟ್ ಕೊರ್ಯೆರೆಗಾದ್ "ವರ್ತಮಾನದ ತಲ್ಲಣಗಳು– ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ' ಪಣ್ಪಿನ ನಿಲೆಟೇ ಮುಕ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಉಪ್ಪೊಡುಣ್ಪಿನ ನಿರ್ದೇಶಕೆರೆನ ಅಬಿಮತೊಕ್ ಸರ್ವೆರ್ಲ ಸೈ ಪಂಡೆರ್.ಲೇಸ್ ಪಿಲಿಕುಳೊತ 'ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ನಿಸರ್ಗಧಾಮ' ಮುಲ್ಪದ ಆವರ್ನೊಡು ನಡಪುನೆಕ್‌ಲಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ತಿಕ್ಂಡ್. ಇಲಾಖೆದ ಬೊಕ್ಕ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತೊದ ಸಾಯ ತಿಕ್ಕಿನೆಟಾದ್ 'ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ–2015' ಈ ಲೇಸ್‌ದ ಅಟ್ಟಣೆಲ್ ಬಿರು ಬೀಸೊಡು ನಡತ್ಂಡ್. ಪಾಲ್ ಪಡೆಪಿನ

ಪದಿನಾಜಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಲ್ ಅಕಲಕಲ್ನ ಪಾಲ್‌ದ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಪಟ್ಟೊಂಡಿನೆಟ್ ಅಟ್ಟಣೆಲ್ ಸುಸೂತ್ರೊಡಾಂಡ್. ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬ್ಯಾರಿ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಲ್ ದಿಂಜ ಬೆನೊಡಾಂಡಲಾ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ಡ್ ಉಲ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಬೆಂದ್‌ದ್, ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆಗ್ ಬೆನ್ಪಿನ ಕುಸಿನ್ ಅನ್ವೇಸ್‌ಂಡ್.

'ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ' ಉಂದು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟೊದ ಲೇಸ್.ಈ ಲೇಸ್ ನಡಪುನ ಸಂಬುರ್ಮೊದ ಕಳೊಕ್ ಪಿಲಿಕುಳ ಊರುದ ಮಾಮಲ್ಲ ಪುದರ್ದ 'ಚಾ.ಫ್ರಾ.ದೆಕೊಸ್ತಾ ಸಂಗಮ ಕ್ಷೇತ್ರ' ಪಣ್ದ್ ಪುದರ್ ದೀತ್‌ಂಡ್.ಕರ್ನಾಟಕ ಲಲಿತ ಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡೇ ಮೂಜಿ ದಿನೊತ ಕಲಾಶಿಬಿರ ನಡಪಾವೆರೆ ದುಂಬು ಬತ್ತಿನೆಟ್ ಲೇಸ್‌ಡ್ದ್ ದುಂಬುದ ಮೂಜಿ ದಿನೊಕುಲುಲ ಮುಕ್ಯನೇ ಆಯ.22–7–2015 ಈ ದಿನ ಪೊರ್ಲುಡು ಸಜ್ಜಾದಿತ್ತಿನ 'ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ' ದೊಂಪೊಡು ರೂಪಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜ್, ಕುವೆಂಪು ಬರೆತಿನ "ಬಾಗಿಲೊಳು ಕೈ ಮುಗಿದು ಒಳಗೆ ಬಾ ಯಾತ್ರಿಕನೆ.. .." ಪದೊನ್ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿದ್ ಪಂಡೆರ್. ಈ ಕಲಾ ಶಿಬಿರೊನ್ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಎ.ಬಿ. ಇಬ್ರಾಹಿಮ್, ಕೇನ್ವಾಸ್‌ಡ್ 'ನಿಸರ್ ಉದಿಪುನ ಚಿತ್ರ' ಬುಡ್ಪಾದ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಎಮ್.ಎಸ್. ಮೂರ್ತಿ ಸಭೆತ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಯೆರ್.ಈ ಶಿಬಿರೊಡು ಕಡಲಕರೆತ ಪದಿನಾಜಿ ಜನ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ದ ಕಲಾವಿದೆರೇ ಪಾಲ್ ಪಡೆದ್ ಒರಿಯೊರಿ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಕಲಾಕೃತಿಲೆನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತೆರ್.ಈ ಮುಪ್ಪತ್ತ ರಡ್ಡ್ ಕಲಾಕೃತಿಲೆನ್ ಕೊಂಕಣಿ, ಬ್ಯಾರಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಲೆಗ್ ಪಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಇಚ್ಚೆ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದವು.

24–7–2015 ಈ ದಿನೊತ 'ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ' ಲೇಸ್‌ದ ಸಂಬುರ್ಮ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಬಗೆತವು.ಮದ್ಯನ ಮೂಜಿ ಗಂಟೆಡ್ದೇ ಮೈಮ್ ರಾಮ್‌ದಾಸ್ ಕೂಟದಕಲೆಡ್ದ್ ತುಳು ಪದ, ನಲಿಕೆ, ಪ್ರಹಸನೊಲ್ ಸುರು ಆದ್ ಒಂಜಿ ಗಂಟೆದ ಪೊರ್ತು ನಡತ್‌ಂಡ್.ಅಯಿತ ಬೆರಿಕ್ಕೇ ಕೊಂಕಣಿ ಕೂಟದಕಲ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ, ನಲಿಕೆ, ಪ್ರಹಸನೊಲ್ ದುಂಬರಿಂಡ್. ಚಾ.ಪ್ರಾ. ದೆಕೊಸ್ತಾ ಸಂಗಮ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಕೊಡಿಕಡೆ ಸಂಬುರ್ಮೊನೇ ಪಸೆರಾಯಿನ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿನಪಗನೇ ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸೆರ್ನ ಕೀರ್ತನೆಲೆನ ಗಾನ ಸುರು ಆಂಡ್. ಮೇರ್ ತುಳು, ಕೊಂಕಣಿ, ಬ್ಯಾರಿ, ಕನ್ನಡ ಈ ನಾಲ್ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಕನಕನ ಕೀರ್ತನೆಲೆನ್ ಇನಿದನಿಟ್ ಗಾನದ ಗೇನೊಡು ಪನ್ನಗ ಕೇಂಡಿನಕಲ್ನ ಮನ ಮುಟ್ಟುದ್, ಮೈ ಇರ್ಮೆನನೇ ಆಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ನಡತಿನಿ ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆತ ಲೇಸ್. ಈ ಬೂಕುಲು ತುಳು, ಕೊಂಕಣಿ, ಬ್ಯಾರಿ ಬೊಕ್ಕ ಉರ್ದು ಬಾಸೆದವು. ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸನ ಬದ್ಕ್ ಬರವುದ ಪರ್ಚಯ ಮಲ್ಪುನವು. ಕನ್ನಡೊಡ್ದು ತರ್ಜುಮೆ ಆತಿನವು. ಈ ಬುಡುಗಡೆತ ಲೇಸ್‌ನ್ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿನಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂತಕವಿ ಕನಕ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ.ಈ ಸಂಸ್ಥೆದ ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿ ಕಾ.ತ.ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಸುರುತ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. ಪ್ರೊ.ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ನಾಲ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೂಕುದ ಬಗೆಟ್ ಎಡ್ಡೆ ನುಡಿ ಕೊರ್ಯೆರ್.ಪ್ರೊ.ಎ.ವಿ.ನಾವಡೆರ್, ಬಿ.ಎಮ್ ಮೊಯಿದಿನೆರ್ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಕೆ.ಎ. ದಯಾನಂದೆರ್

ಸಭೆತ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಮಣೆಟಿತ್ತ್‌ದ್ ಸಭೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪಾವುನೊಟ್ಟುಗ್ ತಿರ್ಲ್‌ದ ಪಾತೆರೊನ್ಲ ಪಂಡೆರ್. ಸಭೆ ಸುದಾರ್ಕೆ ಮಲ್ತಿನ ದಯಾನಂದ ಕತ್ತಲಸಾರ್ ತುಳುಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲುನ್ ತನ ನಾಲಾಯಿಡ್ ನೆಗಪಾಯಿನೆನ್ ಸಬೆಸಾರ ಬಂದುಲು ಮೆಚ್ಚಿಯೆರ್. ಪುಗರ್ಯೆರ್.

ಬಯ್ಯಗ್ ಏಳ್ ಗಂಟೆದ ಪೊರ್ತುಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಬ್ಯಾರಿ ಅಕಾಡೆಮಿದಕುಲು 'ಪೆರ್ನಾಲ್ ಸಂದೋಲ' ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೇಸ್‌ದ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಸುರುಟು 'ದಫ್'ದಕಲ್ನ ನಡುಟು ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಿತ್ತರ್ಮೆಡ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್. ಬ್ಯಾರಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಬಿ.ಎ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಹನೀಫ್ ಮೆರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಪೊರ್ಲುಡು ದುಂಬರಿಯೊಂದು ಪೋಯಿನ ಈ ಸಭೆಟ್ ಬಿ.ಎ. ಮೊಹಿದ್ದಿನ್, ಕೆ.ಎ.ದಯಾನಂದ, ಕಾ.ತ.ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ, ಖಾದರ್ ಷಾ, ವಾಲ್ಟರ್ ಡಿಮೆಲ್ಲೊ, ಉಸ್ಮಾನ್ ಎ., ಎ.ವಿ.ನಾವಡ, ಮಹಮ್ಮದಾಲಿ ಉಚ್ಚಿಲ್, ರೋಯ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟಲಿನೊ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಎಮ್.ಎಸ್ ಮೂರ್ತಿ, ಮಹಮ್ಮದ್ ಕುಂಜತ್ತಬೈಲ್ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಸುರುಟು 'ಪೆರ್ನಾಲ್ ಸಂದೋಲ' ವೀಡಿಯೋ ಆಲ್ಬಮ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಮಹಮ್ಮದ್ ಕುಂಜಿ ಮೆರೆಡ್ದ್ 'ಮಾನವ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜ' ಈ ಬಗೆಟ್ ನಡತಿನ ಭಾಷಣ ಸಬೆಸಾರ ಬಂದುಲೆನ ಮನಸ್‌ಡ್ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ಗಾಪಿನ ಎಡ್ಡೆ ವಿಚಾರೊದ ತುಲಿಪುಗ್ ಇಂಬು ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ್ ದಫ್, ಬ್ಯಾರಿ ಪಾಟ್, ಪೆರ್ನಾಲ್ ಸಂದೋಲ ಗಾನಗೀತೆ, ದಿಂಜ ಜೋಸ್‌ಡ್ ದುಂಬರಿದ್ ಮಾತೆರ್ನ ಮನಸ್‌ಡ್ಲಾ ಕುಸಿನೇ ಕುಲ್ಲಾಂಡ್. ಈ ನಡುಟು ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ವಣಸ್ ತಿನಸ್‌ದ ತಮ್ಮನಲ ನಡತ್ಂಡ್.

ಆಟಿಡ್ ಒರುಂಬನೆದ ದಿನ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್. ಸುರುಟೇ ನಿಗಂಟ್ ಆತಿಲೆಕ ಮಂಗಳ ಜ್ಯೋತಿ ಶಾಲೆದ ಆವರ್ಣೊಡು ಬಿನ್ನೆರ್ ಬೆಚ್ಚಿರ್, ಕಲಾವಿದೆರ್ ಮೆರಣ್ಗೆ ಪಿದಡುನೆಕ್ ಸಜ್ಜಾಯೆರ್. 'ಬಿ.ಎಮ್.ಇದಿನಬ್ಬ ದ್ವಾರ'ದಲ್ಪ ಮಾತ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ನಡುಟು, ಕುಡ್ಲದ ಮೇಯರ್ ಜೆಸಿಂತಾ ವಿಜಯ್ ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ಮೆರಣ್ಗೆಗ್ ಪಚ್ಚೆ ನಿಶಾನೆ ತೋಜಾಯೆರ್. ಮೆರಣ್ಗೆ ಪಿದಾಡ್ಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊರ್ಮೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಲಾತಂಡೊಲು ಒಂಜೆತ ಬೆರಿಯೆ ಒಂಜಿ ಕಲೆನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುಲೆಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಪೊರ್ಲುನ್ ಸಾರಗಟ್ಲೆ ಜನ ತೂಯೆರ್.ಆನಂದ ಅನ್ವೇಸಿಯೆರ್. ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಉರ್ಬು ಉಲ್ಲಾಸ್ ಆತೀತತ್ತ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮೆರಣ್ಗೆಗಾದ್ ಲೆತ್ತ್‌ದಿನ ಗಜಮೇಳ, ಚೆಂಡೆ, ಈ ಕೂಟೊಲುಲ ಬಾಕಿದ ಕೂಟದೊಟ್ಟುಗ್ ಸರಿಮಿಗಿಲಿಣ್ಪಿಲೆಕೊದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊರ್ಯ. ಬ್ಯಾರಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಸಮೃದ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಪಣ್ಪಿನ ಸ್ತಬ್ದಚಿತ್ರ ಮೆರಣ್ಗೆದ ಒಂಜಿ ಒಯ್ಪುದ ನೋಟನೆ! ತಟ್ಟಿರಾಯ ಕೂಟ, ಯಕ್ಷಗಾನ ವೇಸೊಲು, ಕೀಲ್‌ಕುದುರೆಲ್, ಬ್ಯಾಂಡ್, ಡೋಲು, ಕೊಂಬು.. ಇಂಚ ಗೌಜಿ ಗಮ್ಮತ್‌ದ ಮೆರಣ್ಗೆಡ್ ಅರೆಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಕೊಡವ ಅಕಾಡೆಮಿದಕುಲು ಪರಂಪರೆತ ಶುತ್ತೈತೊಡೇ ಇತ್ತೆರ್. ಅರೆಭಾಷೆ ಅಕಾಡೆಮಿದಕಲ್ಪೊಟ್ಟುದ ಕುದುರೆಡ್ ಕುಲ್ಲುದಿನ ಜವಣೆ ಮೆರಣ್ಗೆಡ್ ನೆಗತ್ ತೋಜಿಯೆ. ಪರತೊಂದು ಪೋಪಿಲೆಕೊದ ಈ ಗೌಜಿಗಮ್ಮತ್‌ದ ಮೆರಣ್ಗೆಡ್ ಪೊಣ್ಣಾಣ್ ಜೋಕುಲು, ಜವಣೆರ್, ಪರಬೆರ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಆಯೆಸ ಗೆಣ್ಪಂದೆ,

ಉಲ್ಲಾಸೊಡೇ ನಡತೆರ್. ಮೆರಣ್ಗೆ ಸಂಗಮ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗ್ ಎತ್ತ್‌ನಗನೇ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವೆ ಉಮಾಶ್ರೀ, ಜೆ.ಆರ್. ಲೋಬೊ, ಆಶಾ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಗೌಡ,ಮೆಲ್ವಿನ್ ಡಿ'ಸೋಜ, ಪ್ರದೀಪ್ ಕುಮಾರ್ ಕಲ್ಕೂರ, ನಿವೇದಿತ್ ಆಳ್ವ, ಇಬ್ರಾಹಿಮ್ ಕೋಡಿಜಾಲ್ ಮೊಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸೇರೊಂಡೆರ್. ಸಂಗಮ ಕ್ಷೇತ್ರೊನ್ ಪೊಗ್ಗಿನ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡಿತ್ತಿನ ಬೇತೆಬೇತೆ ಮಳಿಗೆಲೆನ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್.

ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಉಂದು ನಿಜವಾದ್‌ಲ ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ ಕ್ಷೇತ್ರೊನೆ! ಬೆಲ್ಲನೀರ್ ಪರೊಂದು ಬಿನ್ನೆರ್ ಮುಲ್ಪ ಸಜ್ಜಾದಿತ್ತಿನ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಲಾಕೃತಿಲೆನ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರೊಲೆನ ಬೂಕುದಂಗಡಿಲ್, ಪಿಲಿಕುಳ ನಿಸರ್ಗಧಾಮೊದ ಕರಕುಶಲ ಸೊತ್ತುಲೆನ ಅಂಗಡಿಲ್ ಉಂದು ಮಾತೆತ ಬಾಕಿಲ್‌ನ್ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ್ ದೆತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರ್ ತೂಪಾಟಿಗೆದ ಸಂತೋಸು ಅನ್ವೇಸೊಂದೇ ದುಂಬರಿದ್,'ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ವೇದಿಕೆ' ಪುದರ್ದ್, ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ದ, ಮಾಮಲ್ಲ ಮಿತ್ತರ್ಮೆಡ್ ಓಲಗ ಆಯೆರ್. ಬಿನ್ನೆರ್ನೊಟ್ಟುಡು ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮೊಡಿತ್ತಿನ ಮಾತ ಸಂಸ್ಥೆಲೆದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನಕುಲ್ಲಾ ಇತ್ತೆರ್.

ಉದಿಪನೊದ ಲೇಸ್‌ದ ಸುರುಟು ಜಯಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಮೆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಶಾಲೆದ ಜೋಕುಲು ಸುಗಿಪುದ ಪದ ಬೊಕ್ಕ 'ಜೈ ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ ..' ನಾಡಗೀತೆನ್ ಪಂಡೆರ್.ರೋಯ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನೊ ಎದ್ಕೊಂಡೆರ್. ಲೇಸ್‌ದ ಉದಿಪನೊದ ಬಗೆ ಪೊಸತ್‌ದನೆ. ವೇದಿಕೆಡ್ ಅಪಗನೇ ಬುಡುಗಡೆ ಆಯಿನ ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ ಲಾಂಛನೊದ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ಡ್ ಲೇಸ್ ನಡಪಾವುನ ಸಂಕೇತವಾಯಿನ ದಾರಪಟ್ಟಿಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಕನಕ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲ್ ಒಟ್ಟಾದ್ ಪತೊಂಡೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊದ ಬಾವುಟೊನ್ ಮಂತ್ರಿ ಉಮಾಶ್ರೀ ದೆರ್ತ್ ರಾಪಾಯೆರ್. ಉಂದೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಬಾಮೊಲು ದಿಂಜಿದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕೊದ ಪೊರ್ತು. ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ದ, ಬಂದು ಬಾಮೊದ ಎಡ್ಡೆಪುನ್ ನೆಗತ್ ತೋಜಾಯಿನ ನೋಟ. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣೊಡು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಉಮಾಶ್ರೀ ಮಾತ ಅಕಾಡೆಮಿಲೆನ ಗೆಯ್ಮೆ, ಗೆಲ್ಮೆಲೆನ್ ಸಭೆಕ್ ತೆರ್ಪಾದ್ ಪುಗರ್ತೆದ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಯೆರ್. ಸಚಿವೆ ಉಮಾಶ್ರೀ, ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಕೆ.ಎ.ದಯಾನಂದ, ಪಿಲಿಕುಳೊತ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಎಸ್.ಎ.ಪ್ರಭಾಕರ ಶರ್ಮ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದುವೇ ವೇದಿಕೆಡ್ ಗೌರವ ಮಾನಾದಿಗೆ ಸಂದ್‌ಂಡ್. ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಸಬೆಸುದಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್.ಸಭೆ ಸುರು ಆವೊಡಾಂಡ ಮಾಮಲ್ಲ ನೃತ್ಯ ಕಲಾವಿದೆ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಆಳ್ವ ಮೆರೆನ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮರಣೊಗಾದ್ ಆರೆನ ಆತ್ಮೊಗ್ ಸಾಂತಿ ನಟ್ಟುನ ಮೌನ ಸುಗಿಪುಲ ನಡತ್‌ಂಡ್.

ಮದ್ಯನ ಮಿತ್ತ್ ಈ ವೇದಿಕೆಡ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಗತಿಲೇ ಮೆರೆಯಿನಿ. ಅವ್ವೆತ್ತ ಪಟ್ಟಿ ಕೊರೊಲಿ ಅತ್ತಂದೆ ಪರ್ಚಯ ಮಲ್ಪುನವು ಕಸ್ಟನೆ! ಸುರುಟು ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ ಮಧೂರು ಬಾಲ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಮೆರೆನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಗಾನ ಇಡೀ ಆವರ್ನೊಡು ಶಾಂತಿನೇ ಪಸೆರ್‌ಂಡ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿತ ವತಿಡ್ದ್ ಮುಲ್ಕಿ ಕೂಟದಕಲ್ಸ ತುಳು

ಐಸಿರಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ 'ವರ್ತಮಾನದ ತಲ್ಲಣಗಳು – ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ' ಈ ವಿಷಯೊದ ಆದೆರೊಡು ಕೊಂಕಣಿ, ಅರೆಭಾಷೆ, ತುಳು, ಬ್ಯಾರಿ ಅಕಾಡೆಮಿಲೆನ ವತಿಡ್ದ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಪ್ರಕಾರೊದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು ಮೂಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 'ನಿಸರ್ಗವಿಜಯ' ನೃತ್ಯ ರೂಪಕ ನಡಪಾಂಡ್. ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಜನಪದ–ಜನಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟು ಕಂಸಾಳೆ, ವೀರಗಾಸೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಜನಪದ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲ್ ತನ ಇನಿದನಿತ ಅಬ್ಬರ ಸೊರೊಟು ತತ್ವಪದ ಪಣ್ಣಗ ಸಭೆಕ್ ಸಭೆನೇ ಇರ್ಮೆನಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ನನೊರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲ್ ನೆತ್ತಿಡ್ ದೇವಿನ್ ದೆರ್ತೊಂದು ಪಜ್ಜೆ ಪಾಡ್ನಗದ ಒಸಯೊನ್ ಸಭೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಡೇ ತೂಂಡ್! ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ರಾವಿ ನದಿ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ' ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಚಾತುರ್ಮೆಡ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆಂಡ್.. ಈ ನಡುಟ್ ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ ನಡಪಾಯಿನ ಮಾತ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಸೇರ್ದ್ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಮಾನ್ಯ ಕೆ.ಎ. ದಯಾನಂದೆರೆನೊಟ್ಟುಗ್ 'ಪಾತೆರಕತೆ (ಸಂವಾದ)' ನಡಪಾಯೆರ್.

ಮನದಾನಿ ಐತಾರ.. ಉರ್ದು ಅಕಾಡೆಮಿತ ವತಿಡ್ದ್ 'ಗಝಲ್' ಬೊಕ್ಕ ಮನ ತಣಿಪುನಂಚಿನ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಕಲಾವಿದೆ ಪಣ್ಣಗ ಇಡೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಪರಿಸರೊಡು ಸಾಂತಿ ಸಮದಾನೊನೇ ದಿಂಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧ ಗೆಂದಿನೆತ ನೆಂಪುಗಾದ್ " ಓ ಮೇರೀ ವತನ್ ಕಿ ಲೋಗೋ ... ಜರಾ ಯಾದ್ ಕರೋ ಕುರ್ಬಾನಿ' ಗೀತೆನ್ಲಾ ಪಣ್ಣಗ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಕಾಳಗೊಡು ಪೆರಣ ಕೊರ್ತಿನ ಜವಣೆರ್ನನೇ ನೆಂಪು ಅಲಸ್‌ಂಡ್.

ಪತ್ತರೆ ಗಂಟೆಡ್ದ್ ಸುರು ಆಯಿನ ಕೊಡವ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಂಗೀತ, ನಲಿಕೆ ಒಂಜರೆ ಗಂಟೆ ನಡತ್‌ದ್, ತೂಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ಬಂಜರ ರಂಜನೆ ಕೊರುಂಡ್. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 'ಕಥಾ ರಂಗ' ನಡಪಾಂಡ್. ನಾಲ್ ಜನ, ಕನ್ನಡೊದ ಮುಕ್ಯ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಅಜತ್‌ದಿನ ಬಾಗೊಲೆನ್ ಓದಿಯೆರ್. ಈ ನಡುಟು, ಪಿಲಿಕುಳ ಆಡಳಿತ ಕಟ್ಟೋಣದ ಉಳಚಾವಡಿಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರೊಲೆನ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆಡಪ್ಪ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಗೊಡ್ದು ಲೆಪುಡಾದಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಸೇರ್ದ್ 'ಪಾತೆರಕತೆ' ನಡಪಾಯೆರ್. ಮಾನ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಈ ಪಾತೆರಕತೆನ್ ನಡಪಾಯೆರ್. ಆಂಡ ಪಾತೆರಕತೆಟ್ ಚರ್ಚೆನೇ ದಿಂಜ ಆದ್ ಫಲಿತ ಆತೆಕಾತೆ ಆಂಡ್.. ಮದ್ಯನ ಮಿತ್ತ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ನಡತಿನ ಬಹುಭಾಷಾ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಪದಿನಾಲ್ ಕಬಿನಕಲೆಡ್ ಬಯ್ದಿನಿ ಎಡ್ಮ ಜನ ಮಾತ್ರ! ಕಬಿತೆಲ್ ಮಾತಲಾ 'ವರ್ತಮಾನದ ತಲ್ಲಣ– ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ' ಪಣ್ಪಿನಂಚಿನನೇ! ಕವಿಗೋಷ್ಠಿನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಮಾಲತಿ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ನಡಪಾಯೆರ್.

ಆತಾನಗ ಮುಗಿತಲೊದ ಪೊರ್ತು ಕಯ್ತಲಾಂಡ್. ವೇದಿಕೆ ಸಜ್ಜಾಂಡ್. ಮಾತ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶಾಸಕೆರ್ ಜೆ.ಆರ್. ಲೋಬೊ, ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾಯಿನ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವೆರ್ ಬಿ.ರಮಾನಾಥ ರೈ, ಶಾಸಕೆರ್ ಬಿ.ಎ. ಮೊಯಿದಿನ್ ಬಾವಾ, ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಶಾಸಕೆರ್ ಐವನ್ ಡಿ'ಸೋಜ, ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಗಣ್ಯಮಾನ್ಯೆರೆನ್ ವೇದಿಕೆಗ್ ಎಡ್ಕೊಂಡೆರ್.

ಆತಾನಗ ಸಭೆಲಾ ದಿಂಜಿದ್ ಪೋಂಡು.. ಈ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಮುಗಿತಲೊದ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಯೆರೆ ಮುಕ್ಯ ಮಂತ್ರಿಲೆನ ಮಾಧ್ಯಮ ಸಲಹೆಗಾರೆ ದಿನೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಮಟ್ಟು, ಮುಕ್ಯ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಸಾಹಿತಿ ಬಿ.ಎಮ್. ಹನೀಫ್, ಡಾ. ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಎಲ್ ನಜ್ರೆತ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಮೀನೆರ್ನ ಮುಗಿತಲೊತ ಮದಿಪು ಕಡಲಕರೆತ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಚಿಂತನೆಗಾಪಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ ಕೋಪೆದಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮುಗಿತಲೊದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಮಾತೆರ್ನ ನುಡಿಟ್‌ಲಾ ಜಾತಿ ಮತ ಪಂತ ಬೇದ ಇಜ್ಜಂದೆ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ಡುಪ್ಪುನೆತ ಎಡ್ಡೆಮದ ಇಚಾರೊಲೇ ಇತ್ತ. ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮೊದಂಚಿನ ಲೇಸ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ಲಾ ಆವೊಡುಂಡ್ಪಿನ ಅಬಿಮತೊಲಿತ್ತ.

ಮುಗಿತಲ ಆಯಿನಪಗನೇ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ವೇದಿಕೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ' ಪ್ರದರ್ಶನೊಗ್ ಸಜ್ಜಾಂಡ್.ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ತಂಕ್ಲೆನ ಪದೊತ, ಅರ್ಥೊದ ಪ್ರತಿಭೆನ್ ಕಡಲಕರೆನಾಡ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ತೋಜಾವುನ ಉಲ್ಲಾಸ್. ಆಂಡ ಪೊರ್ತು ಮೀರೊಂದುಪ್ಪುನೆಟಾದ್ ಪೂತಡೆಗ್ ಪೂತ ಇಸಲ್ ಪಣ್ಪಿಲೆಕೊದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾತ್ರ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿದನೇ ಯಕ್ಷಗಾನ.. ಪ್ರಸಂಗ 'ಸುವರ್ಣ ಶಾಲಿನಿ' ವರ್ತಮಾನೊದ ತಲ್ಲಣ– ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ' ಚಿಂತನೆದ ಆದೆರೊಡು ಬರೆತಿನವು.ತಾರಾನಾಥ ವರ್ಕಾಡಿದರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಹವ್ಯಾಸಿ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಗೊಬ್ಬುದು ತೋಜಾಯಿನ ಈ ಪರ್ಸಂಗೊನ್ ಒರ ತೂಂಡ ನನೊರ ತೂವೊಡುಂದ್ ಮನಸಾಪುಂಡು. ಈ ಕೂಟೊಡಿತ್ತಿನ ಜಾನಗೇನೊದ ಮಲ್ಲ ಕಲಾವಿದೆರ್ನೊಟ್ಟುಡು ಇರುವೆರ್ ಎಲ್ಯ ಕಲಾವಿದೆರ್ಲ ಮೆಂಚಿದ್ ತೋಜಿಯೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿದ ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೂಟದೊಟ್ಟುಗ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬ್ಯಾರಿ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನಕುಲು ಕುಲ್ಲುದು ಫೊಟೋ ದೆತ್ತ್‌ದಾನಗ ಈ ಐನ್ ದಿನೊತ ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಪರ್ದೆ ಒಯ್ತಿಲೆಕ ಆಂಡ್. ಆಂಡ ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ–2015 ಉಂದೆತ ನೆಂಪು ಮನಸ್‌ಡ್ ಕಾಲೊಡ್ ಕಾಲ ಮಗ್ತೊಂದುಪ್ಪುನನೇ. ಅಯಿಕ್ ಒಡಿ ಇಜ್ಜಿ, ಕಡೆ ಇಜ್ಜಿ, ಈ ಅನ್ನವೊಗ್ ಬಿಲೆ ಕಟ್ಟೆರಾಪುಜಿ.

ಆಟಿದ ತಿಂಗೊಲು ಕಡಲ ಕರೆ ನಾಡ್‌ಡ್ ಗಾಳಿ ಬರ್ಸ ಬೊಲ್ಲ ಒಯ್ಲ್‌ದ ಕಾಲ. ಬಾನೊಡು ಮುಗಲ್ ಕಬಿದ್ ನಿಸರ್ ತೋಜಂದೆ ಬೆಸರ್‌ಡುಪ್ಪುನ ಕಾಲ. ಕಾರಣಾಂತರೊಡ್ ಅಪಗನೇ ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮೊಗ್ ದಿನದೀದ್ ಅಟ್ಟಣೆಗ್ ಜತ್ತಿನ ಮುಲ್ಪದ ಮೂಜಿ ಅಕಾಡೆಮಿಲೆಗ್ ಉಳತ್ತುಳಯಿಡ್ ಪೋಡಿಗೆ. ಬರ್ಸ ಬಿರ್ಸಾಂಡ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಬೇತೆಬೇತೆ ಜಿಲ್ಲೆಲೆಡ್ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ "ಎಂಚ ಸುದಾರ್ಪುನು?" ಪಣ್ಪಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಲ್. ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್‌ಡ್ ಬೆಂದುನಕ್ಲೆಗ್ ಪ್ರಕೃತಿದ ಸಾಯ ಉಂಡುಂಡ್ಪಿನೆಕ್ ಈ ಐನ್ ದಿನೊಟು ಒವ್ವೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಕ್ ಅಡ್ಡಿ ಇಡ್ಡುರ ಆವಂದಿಲೆಕ ಪ್ರಕೃತಿ ಕಾತೊಂದುಂಡು.. ಮೆರಣ್ಗೆಡ್ಲಾ ಪನೀತ್ ಪನಿ ಬರ್ಸೊದ ದೇಸೆ ಆತೇ!

ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ದೂರೊಂದು ಪೋಂಡ ಲೇಸ್ ಕರ್ತೆರೆಗ್ ಉಪ್ಪಲಾತ್ ಕಾಲ ಮನಸ್‌ಡ್ ಕೊದಿ ಒರಿಯುಂಡು. ಅಂಚ ಆವೆರೆ ಬಲ್ಲಿಣ್ಪಿನನೇ ಯೆಂಕ್ಲೆನ ಅಂಗಲಪ್ಪು. ಅಯಿಕಾದೇ

ಪುಗ್ಗೆಲ್ಗ್ ಪುಗ್ಗೆಲ್ ಕೊರ್ದು ಬೆನೊಡಾಂಡ್. ಬೆಂದಿನೆಕ್ ಫಲ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಬಿನ್ನೆರ್ ಇತ್ತಿನಾತ್ ದಿನೊಲಾ ಆರೋಗ್ಯೊಗಾಪಿನ ಮನ ಮೆಚ್ಚುನ ವಣಸ್, ತಿನಸ್‌ನೇ ಬಂಜರ ಉಂಡೆರ್. ಒಯಿಕ್ಲಾ ಅರಕೆ ಆವೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಇಲಾಖೆನೇ ಪಣವುದ ಸಾಯ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಬಾಕಿ ಅಕಾಡೆಮಿದಕುಲ್ಲಾ, ಅಕಲಕಲ್ನ ಬರ್ಪಿನ ಪೋಪಿನ ಉಂತುನ ಇಂಚಿನೆತ ಕರ್ಚಿಡ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನೊದ ಜಬಾದಾರಿಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೇಂಡ್. ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತದ ಸಾಯ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ತಿಕ್ಕಂಡ್.. ಪಿಲಿಕುಳ ನಿಸರ್ಗ ಧಾಮೊದಕುಲು ಅಂದ್‌ಬಂದುಲೆಲೆಕ ಎಂಕ್ಲೆಡಪ್ಪ ಬೆಂದಿಯೆರ್. ಮಾಧ್ಯಮದಕುಲು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಪ್ರಚಾರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಅಭಿಮಾನೊಡು ಬತ್ತಿನ ಸಹೃದಯಿ ಜನಮಾನಿಲ್ ಸಿರಿದೊಂಪೊಡು ಕುಲ್ಲುದು, ತೂದು, ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಪುಗರ್ತೆದ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್.. ಈ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್‌ದ ಆಟ್ಟಣೆಡ್, ಸುದಾರಿಕೆಡ್ ಮಿಂಜೆಸ್‌ನ ಯೆಂಕ್ಲೆಗಿತ್ತೆ ದೂರು ದುರ್ಜನೊದ ಬಗೆಟ್ ಚಿಂತೆ ಇಜ್ಜಿ. ಲೋಕೊಡು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಉಪ್ಪಡ್ ಪಣ್ಪಿನನೇ ಉಡಲ್ಡ್ ಉರ್ಕ್ಕಾರುನ ಬಾಮ. ಲೇಸ್‌ಡ್ ಯೆಂಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗಿತ್ತಿನ ಮನ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದ ಸರ್ವೆರೆಗ್ಲಾ ಸೋಲೊಯ್ತ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು

1. **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ ಬೊಕ್ಕ ಬೂಕುಲೆನ ಇನಾಮು ಪಟ್ಟುನ ಲೇಸ್ –2013ನೇ ಸಾಲ್‌ದ**
   ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
   ದಿನೊ : 26–4–2015 ಪೊರ್ತು : 3–00 ಕ್ಕ್
   ಜಾಗೆ : ಜೈನ ಭವನ ಪುತ್ತೂರು
2. **ಸಂಗಮ ಸಂಭ್ರಮ –2015**
   ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಬೆಂಗಳೂರು, ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
   ದಿನೊ : 25–7–2015 ಡ್ದ್ 26–7–2015 ಮುಟ್ಟ , ಪೊರ್ತು 10–30 ಕ್ಕ್
   ಜಾಗೆ : ಡಾ । ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಪಿಲಿಕುಳ ನಿಸರ್ಗಧಾಮ , ವಾಮಂಜೂರು
3. **'ತುಳು ಭವನ'ಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಚೇರಿ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್**
   ದಿನೊ : 30–8–2015
4. **ತುಳು ಮಿನದನ ಉಡುಪಿ –2015**
   ದಿನೊ : 13–9–2015
   ಜಾಗೆ : ನೂತನ ರವೀಂದ್ರ ಮಂಟಪ ಎಮ್.ಜಿ.ಎಮ್ ಕಾಲೇಜು ಉಡುಪಿ

ಉಂದೆಟ್ ಸೇರೊಂಡಿನ ಸಂಸ್ಥೆಲ್ : ತುಳು ಕೂಟ ಉಡುಪಿ, ಪ್ರಾಚ್ಯ ವಸ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಉಡುಪಿ.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೇತೆ ಸಂಘಟನೆಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡಪಾಯಿನ ಲೇಸ್ ಕಜ್ಜೊಲು

1. **ಡೆಲ್ಲಿ ತುಳುರಂಗ ಪರ್ಬ**
   ದೆಹಲಿ ತುಳುಸಿರಿ (ರಿ) ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
   ದಿನೊ : 10–5–2015 ಪೊರ್ತು : 2–00ಕ್ಕ್
   ಜಾಗೆ : ದೆಹಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದ ಸಭಾಂಗಣ

2. **ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣನಾಯ್ಗೆರೆ ನೆಂಪು –5**
   ಚೇಳಾರು ಗುತ್ತು ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣ ಟ್ರಸ್ಟ್ (ರಿ) ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
   ದಿನೊ: 14–5–2015 ಜಾಗೆ : ಚೇಳಾರು ಗುತ್ತು ಚಾವಡಿ

3. **ಜಾನಪದ ವೈವಿಧ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ**
   ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಒಕ್ಕೂಟ ಪುತ್ತೂರು ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
   ದಿನೊ : 16–5–2015 ಪೊರ್ತು : 2–00 ಕ್ಕ್
   ಜಾಗೆ : ಲಯನ್ಸ್ ಸೇವಾ ಮಂದಿರ ಸಭಾಂಗಣ, ಪುತ್ತೂರು

4. **ತುಳು ಸಿರಿ**
   ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ (ರಿ) ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
   ದಿನೊ : 16–5–2015 ಪೊರ್ತು : 5–00 ಕ್ಕ್

5. **ತುಳು ಉತ್ಸವ 2015**
   ತುಳುಕೂಟ ಭದ್ರಾವತಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
   ದಿನೊ : 26–6–2015, ಪೊರ್ತು : 6–00 ಕ್ಕ್
   ಜಾಗೆ : ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ ಭದ್ರಾವತಿ

'ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ' ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

1. **ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ/ ಪೊಂಜೆವೆನ ಕೂಟೊ**
   ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ (ರಿ) ಉಡುಪಿ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಕೆ ಉಡುಪಿ, ಬಂಟರ ಯಾನೆ ನಾಡವರ ಮಾತೃ ಸಂಘ ತಾಲೂಕು ಸಮಿತಿ ಉಡುಪಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ದಿನೊ: 18–7–2015, ಪೊರ್ತು : 10–00ಕ್ಕ್
   ಜಾಗೆ : ಅಮ್ಮಣಿ ರಾಮಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಭಾಭವನ ಉಡುಪಿ

2. **ಆಟಿಡೊಂಜಿ ಕೆಸರ್‌ದ ಕೂಟ**
ಶ್ರೀ ಅಂಬಾಭವಾನಿ ಗಾಲಿಮಾರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಶ್ರೀ ಅಂಬಾ ಭವಾನಿ ಸಮೂಹ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

3. **ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ**
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು ಮರಾಠಿ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಸಂಘ (ರಿ) ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

4. **ಆಟಿದ ನೆಂಪು**
ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಟೈಲರ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ (ರಿ)

5. **ಆಟಿಡೊಂಜಿ ಕೂಟ**
ಶ್ರೀ ಗೌರಿಗಣೇಶ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ (ರಿ) ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

6. **ತುಳು ನಾಡ್– ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ನಮ**
ಯಂಗ್ ಚಾಲೆಂಜರ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಘ (ರಿ) ಮುಂಡಾಜೆ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

7. **ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಗುಂಪುಲೆನ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭ ಬೊಕ್ಕ ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ**
ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ದ.ಕ, ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಮಂಗಳೂರು (ನಗರ), ಪಡಿಲ್ ವಲಯದ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಗುಂಪುಲು ಬೊಕ್ಕ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ವಾಣಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಗೊಂಚಲು ಪಡೀಲ್ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

8. **ಆಟಿದ ಪೊರ್ಲು**
ನಗರ ಸಭೆ ಪುತ್ತೂರು, ಮಹಿಳಾ ಒಕ್ಕೂಟ (ರಿ) ಪುತ್ತೂರು, ನವ್ಯಶ್ರೀ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ (ರಿ) ಪುತ್ತೂರು, ಲಯನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಲಯನೆಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಪುತ್ತೂರು, ವನಿತಾ ಸಮಾಜ (ರಿ) ಹಾರಾಡಿ, ಮಹಿಳಾ ಸಮರ್ಪಣಾ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಪುತ್ತೂರು ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

9. **ಆಟಿದ ಗಮ್ಮತ್ತ್**
ಶ್ರೀ ವನಿತಾ ಸಮಾಜ (ರಿ) ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಜೇಸಿರೇಟ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೇಶ್ವರ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ

10. **ತುಳುವೆರೆ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ**
'ತುಳು ಸಂಘ' ವಾಣಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಹಳೆಕೋಟೆ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ

11. **ಆಟಿ ಅಮಾಸೆದ ದಿನೊ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಕಲ್ಪಿ ಜೋಕುಲೆ ಪುರಸ್ಕಾರ**
ಶ್ರೀ ರಾಮಕುಂಜೇಶ್ವರ ಆಂಗ್ಲಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ, ರಾಮಕುಂಜ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

12. ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ ವೃಂದಾವನ ನಗರ ಹಿತವೇದಿಕೆ, ಹೊಸಬೆಟ್ಟು ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

13. ಆಟಿ ಉತ್ಸವ
ಕುರಲ್ ತುಳುಕೂಟ ದುಗ್ಗಲಡ್ಕ, ಗೌಡ ಸಂಘ ದುಗ್ಗಲಡ್ಕ, ಕೈಕುಳಿ, ಮಿತ್ರ ಯುವಕ ಮಂಡಲ (ರಿ) ಕೊೖಕುಳಿ

14. ಆಟಿದ ಗೌಜಿ
ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ (ರಿ), ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್, ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಬೊಕ್ಕ ಲಯನೆಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಸುಳ್ಯ, ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ಬೊಕ್ಕ ಇನ್ನರ್‌ವೀಲ್ ಕ್ಲಬ್ ಸುಳ್ಯ, ಬೊಕ್ಕ ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜ (ರಿ) ಸುಳ್ಯ

15. ಆಟಿಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನ
ಸಪಲಿಗೆರ್ನ ಅಂಚೆನೇ ಗಾಣಿಗೆರ್ನ ಸೇವಾ ಸಂಘ (ರಿ), ಗಾಣಿಗೆರ್ನ ಜವನೆರೆನ ಒಕ್ಕೂಟ, ಗಾಣಿಗೆರ್ನ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಒಕ್ಕೂಟ ಬೆದ್ರ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

16. ಸೋಣದ ಪೊರ್ಲು– ಗುದ್ದೋಲಿ ಕಂಡೊಡು ಕೆಸರ್‌ದ ಗೊಬ್ಬುಲು
ವಿಶ್ವ ಯುವಕ ಮಂಡಲ (ರಿ) ಕುಂಬ್ರ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

17. ತುಳುವೆರೆ ಗಮ್ಮತ್
ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಸಂಘ (ರಿ), ಉಬಾರ್, ಕಾಳಿಕಾಂಬ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ, ಚಿಂತನ ಗಂಗಾ ಮನವಳಿಕೆ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್

1. **ಹಿರಿಯೆರ್ನ ಕವಿ ಕೂಟೊ ಬೊಕ್ಕ ಚಾವಡಿ ಸಮ್ಮಾನ**
ದಿನೊ: 28–3–2015, ಪೊರ್ತು : 3–00ಕ್ಕ್
ಜಾಗೆ : ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಚಾವಡಿ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್

2. **ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆದ ಬೂಕುಲೆನ ಬುಡುಗಡೆ ಸಮಾರಂಭ (ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಕುಬೇರ್ ಮುಡಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್)**
ದಿನೊ : 17–4–2015, ಜಾಗೆ : ತುಳು ಚಾವಡಿ, ಲಾಲ್ ಬಾಗ್

3. **ಪ್ರಕಾಶ್ ರಾವ್ ಪಯ್ಯಾರ್ ಬರೆತಿನ ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ 'ಉರೆತ್ತ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಸಿರಿ' – ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ** ದಿನೊ : 23–5–2015
ಜಾಗೆ : ತುಳು ಚಾವಡಿ, ಲಾಲ್ ಬಾಗ್

4. **ತುಳು ಸಿನೇಮಾದ ಸಾಧಕೆರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ**
ದಿನೊ : 4–6–2015 ಜಾಗೆ : ತುಳು ಚಾವಡಿ, ಲಾಲ್ ಬಾಗ್

5. **ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂತೊ –2015 ಇನಾಮು ಪಟ್ಟುನ ಲೇಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಮದಿಪು – 66 ವಿಸೇಸ ಸಂಚಿ ಬುಡುಗಡೆ**
ದಿನೊ " 03–7–2015 , ಪೊರ್ತು : 3–00ಕ್ಕ್
ಜಾಗೆ : ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಚಾವಡಿ

6. **ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಬಾರತೊ ಕಾವ್ಯೊ ಬುಡುಗಡೆದ ಲೇಸ್**
ದಿನೊ :22–9–2015, ಪೊರ್ತು : 3–00ಕ್ಕ್
ಜಾಗೆ : ತುಳು ಭವನದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿ

ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿನ ಕಮ್ಮಟೊಲು

1. **ತುಳು ನಾಡ–ನುಡಿ – ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನೆ**
ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಪದವಿಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯೊ ಉಜಿರೆ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ : 24–7–2015, ಪೊರ್ತು : 9–30 ಕ್ಕ್
ಜಾಗೆ : ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯೊ ಉಜಿರೆ.

2. **ತುಳು ವಿಕಿಪೀಡಿಯ ಕಜ್ಜಕೂಟ್ಯ**
ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಬಂಟ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್, ಕುಡ್ಲ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ದಿನೊ: 14–8–2015 ರದ್ 16–8–2015 ಮುಟ್ಟ ಪೊರ್ತು : 12–00ಕ್ಕ್
ಜಾಗೆ : ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಾಲೇಜು, ಬಂಟ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್, ಕುಡ್ಲ

3. **'ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ– ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ ಇತಿಹಾಸ (ಕ್ರಿಶ 2ನೇ ಶತಮಾನ) ಕೃತಿ ಬಿಡುಗಡೆ**
ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾಲೇಜು, ಬಂಟ್ವಾಳ ಬೊಕ್ಕ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಬಂಟ್ವಾಳ (ರಿ) ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ: 23–8--2015, ಪೊರ್ತು : 10–00ಕ್ಕ್ ಜಾಗೆ : ಎಸ್.ವಿ ಎಸ್ ಕಾಲೇಜು ಸಭಾಂಗಣ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು

ವರ್ಷ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆರ್ನ ಪುದರ್
1995–1996	ಸಾಹಿತ್ಯ	1. ದಿ.ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
		2. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
1996–1997	ಸಂಶೋಧನೆ	3. ದಿ. ಪ್ರೊ ಕು.ಶಿ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್
	ಸಾಹಿತ್ಯ	4. ದಿ.ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	5. ಶ್ರೀ ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	6. ದಿ. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
1997–98	ಸಾಹಿತ್ಯ	7. ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಂಶೋಧನೆ	8. ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್
	ನಾಟಕ–ಚಲನಚಿತ್ರ	9. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	10. ದಿ. ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ
1998–99	ಸಾಹಿತ್ಯ	11. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	12. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	13. ದಿ.ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	14. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಲೀಲಾವತಿ
1999–2000	ಸಂಶೋಧನೆ	15. ಡಾ ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	16. ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	17. ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರ ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	18. ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ
2000–2001	ಸಾಹಿತ್ಯ	19. ದಿ. ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಸಂಶೋಧನೆ	20. ಡಾ ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	21. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	22. ದಿ. ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
2001–2002	ಸಂಶೋಧನೆ	23. ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	24. ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	25. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	26. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
2002–2003	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	27. ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	28. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	29. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶೀನಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	30. ಡಾ ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ
	ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ	31. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ ಮುಂಬೈ
2003–2004	ಸಂಶೋಧನೆ	32. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು

	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	33. ಪ್ರೊ ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	34. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	35. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ವಾಮನ
	ಜಾನಪದ	36. ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಪರವ
2004	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	37. ಡಾ ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
	ನಾಟಕ ಚಲನಚಿತ್ರ	38. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ
	ಜಾನಪದ	39. ದಿ ಲೋಕಯ ಪಂಬದ
2005	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	40. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	41. ಶ್ರೀ ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್
	ಜಾನಪದ	42. ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಮಾರು ಪಂಬದ ಚಿಪ್ಪಾರ್
2006	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	43. ಡಾ ವಾಮನ ನಂದಾವರ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	44. ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ್ ದೇವಾಡಿಗ
	ಜಾನಪದ	45. ಶ್ರೀ ಮಾಚಾರು ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ
2007	ಸಾಹಿತ್ಯ	46. ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	47. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾವ್ ಬೋಳೂರು
	ಜಾನಪದ	48. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಣ್ಣಕ್ಕ ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ
2008	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	49. ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	50. ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಸಾಲ್ಯಾನ್
	ಜಾನಪದ	51. ಶ್ರೀ ದಾಸು ಬಂಗೇರ
2009	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	52. ಡಾ. ಟಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	53. ಶ್ರೀ ಭೋಜ ಸುವರ್ಣ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	54. ಶ್ರೀ ಕಾಂಚನ ಸಂಜೀವ ರೈ
2010	ಸಾಹಿತ್ಯ	55. ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	56. ಶ್ರೀ ಶಾಂತರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	ಜಾನಪದ (ಪಾಡ್ದನ)	57. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು
2011	ಸಾಹಿತ್ಯ	58. ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ	59. ಶ್ರೀ ಜೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ	60. ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ
2012	ಸಾಹಿತ್ಯ	61. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
	ನಾಟಕ – ರಂಗಭೂಮಿ	62. ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ
	ಸಿನಿಮಾ	63. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನ
2013	ಸಾಹಿತ್ಯ	64. ಶ್ರೀ ಮನು ಇಡ್ಯಾ ಸುರತ್ಕಲ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	65. ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಬೆಳ್ಳಾರೆ
	ಜಾನಪದ	66. ಶ್ರೀ ಗೇರ್ತಿಲ ದೇವು ಪೂಜಾರಿ

ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು

1992–1994

ಕ್ರಸಂ.	ಪ್ರಕಾರ	ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕರು
ಕಾವ್ಯ	ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
ಕಥೆ	ಒಸಯೊ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್	ಕೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ
ನಾಟಕ	ಕಪ್ಪು ನೆತ್ತೆರ್	ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ
ಅನುವಾದ	ಅಸೆನಿ ಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೋ ಜೋಗಿ	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	Tulu Dialectics	ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ

1994–1995

ಕಾವ್ಯ	ನಾಗಸಂಪಿಗೆ	ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಥೆ	ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನೆ ಕತೆಕುಲು	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೂದಮ್ಮನ ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಗದ್ಯ	ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅನುವಾದ	ಭರತನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ	
	ಮಾಯೆದ ಶೂರ್ಪನಕಿ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳು	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ

1995–1997

ಕಾವ್ಯ	ಪದರಂಗಿತ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ಕಥೆ	ಮನಸ್ಸ್ ಬದಲಾನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್	ಸಂಕಲಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣಸಾಲ್ಯಾನ್
ನಾಟಕ	ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
ಗದ್ಯ	ಪಣೆ ಪಣೆ ತುಡರ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತೌಳವ	ಪುಂಡಿಕಾಯಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್

1997–1998

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಬಾನೊ ತೋರೊಂದುಂಡು	ಎಸ್. ಪಿ. ಮಂಚಿ
ಕತೆ	ಡೋಲು	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ನಾಟಕ	ಎರುಮ್ಯೆಂದೆ	ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
ಗದ್ಯ	ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು	ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳು	ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಅನುವಾದ	ಪುರುಷೆ	ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರ
1998–1999		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ	ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಜಂಜ ಆನಗ	ಜಿತು ನಿಡ್ಲೆ
ನಾಟಕ	ಬದಿ	ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂನಗ	ಎಸ್.ಬಿ. ಕುಂದರ್
ಅನುವಾದ	ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆ ಪದೊಕುಲು	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ	ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
1999–2000		
ಕವಿತೆ	ಅಜನೆ	ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
ನಾಟಕ	ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ತುಳುಡ್ದು ಅನುವಾದ	ಯಾರಿಗೆ ಯಾರುಂಟು?	ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ
ತುಳುಕು ಅನುವಾದ	ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು	ಶೀಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
ಗದ್ಯ	ಪೂವರಿ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕನ್ನಡ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಆಟಗಳು	ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ತಾಟಿ ತೆಂಬರೆ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
2000–2001		
ಕವಿತೆ	ಗಗ್ಗರೊ	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
ಕಥೆ	ತನಿಕೆ	ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಾಂಜರಣ್ಣೆ	ಬಿ.ಪಿ. ಕೋಡಿಬೆಂಗರೆ
ನಾಟಕ	ಬೀರೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯ	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ಪುಟ್ಟುದಿನ	ರಮೇಶ್ ಉಳಯ ಅಡ್ಯನಡ್ಕ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಭೂತಾರಾದನೆ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ	ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಯದುಪತಿ, ರಾಜಶ್ರೀ
ಇತರ ಭಾಷೆಯಿಂದ		
ಅನುವಾದ	ಋಣ ಕಡ್ಪೆರಾವಾ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅನ್ವೇಷಣೆ	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಇಂಗ್ಲಿಷ್–ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಒಲಸರಿ(ಅನುವಾದ)	ಎಂ.ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ, ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್
2001–2002		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ	ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್
ಕತೆ	ಪರಿವರ್ತನೆ	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಕಾದಂಬರಿ	ಯುಗ ಮಗ್ರ್ನಗ	ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ನಾಟಕ	ಬೊಜ್ಜ	ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಕರಜನ	ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕನ್ನಡ- ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜೈನಧರ್ಮ	ಎಸ್.ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಓಲೆ	ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
2003		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲೈವೆರ್	ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ತುಳು ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ	ಪೂ ಪೊದ್ಪೊಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ತುಳು ನಾಟಕ ಗದ್ಯ	ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಅನುವಾದ	ಕರಿಯವಜ್ಜನ ಕತೆಗಳು	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡುಂ ಭಾಷಯುಂ ನಾಟ್ವರಿವುಂ	ಪಿ. ರಾಘವನ್
2004		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ	ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ರಡ್ಡ್ ಕುದುರುದ ನಡುಟು	ಕೇಶವ ಸಂಕಮಾರ್
ತುಳು ನಾಟಕ	ಕೋರ್ದಬ್ಬು ತನ್ನಿಮಾನಿಗ	ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್
2005		
ಅನುವಾದ	ಸುರಗಿಯ	ಅ. ಚಂದಯ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕುಡಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ	ಡಾ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
ತುಳು ನಾಟಕ	ಸತ್ಯದ ಸಿರಿ	ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟಿ
2006		
ತುಳು ನಾಟಕ	ಮೈಮೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕತ್ತಲಿನಿಂದ	ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ
2007		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಪೊಸ ಒಸರ್	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
ತುಳು ಅನುವಾದ	ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
2008		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಬಿನ್ನೆದಿ: ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್-ಸಿರಿಪಾಡ್ದನ	ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ನಾಟಕ	ತಂಬಿಲ -ನಾಟಕ	ನಾಗರಾಜ ಗುರುಪುರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ಯಮುನಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಲ ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ: ಅನು: ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ
2009		
ತುಳು ಅನುವಾದ	ಕನ್ನೆಗ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ದೇಸಾಂತರೊ	ಲಲಿತಾ ರೈ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಮೌಖಿಕ ಸಂಕಥನ	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು
2010		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ನಾಡವರ ಸಮಾಜ	ಬಿ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
ನಾಟಕ	ಮಾಯೆಯ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು	ಕೇಶವ ಕುಡ್ಲ

ಕಾದಂಬರಿ	ತನ್ನೆ ತೋಡುದ ಸೊನ್ನೆ	ವಿಜಯಾ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ. ಸಾಲೆತ್ತೂರು
2011		
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಒಂಜಿ ಕುಂದು ನಲ್ಪ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ.ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ
ಕಾದಂಬರಿ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿ	ಶ್ರೀ ಮುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ
ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ	ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
2012		
ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ	ತುಳುನಾಡಿನ ಬಿಲ್ಲವರು	ರಮಾನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಕೊರಲ್	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು	ಶ್ರೀ ಕೆ.ಈ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
2013		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅತ್ತಾವರ ದೈವೊಂಗುಳು	ಪ್ರಶಾಂತ್‌ರಾಮ್ ಕೊಟ್ಟಾರಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಬಾಳ್‌ತ ಪರಿಪಾಳೆಳ್	ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ

ವಿನಂತಿ

- ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 50/– ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/– ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.
- ಕತೆ/ಕಬಿತೆ/ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ/ಹರಟೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ. ಡಿಟಿಪಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಇಮೇಲ್ ಕಡಪುಡುಂಡಲಾ ಆವು.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್‌ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ. (ಪ್ರತಿ ಬರವುಲೆಡ್ ಪತ್ತೆ ಬೋಡೇ)
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡು ದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.
- ಮದಿಪುಡು ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಪುಟೊಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬೂಕುದ ಪುದರ್	ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್
1	ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
2	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
3	ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
4	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗನ್
5	ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
6	ಎಸ್.ಯು.ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
7	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
8	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
9	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10	ಮಟ್ಪಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಮ್. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11	ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್ಸ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12	ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ.ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16	ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್. ಪಿ.ಶೆಟ್ಟಿ
20	ಕಲಾ ತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
21	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
22	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ.) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23	ಕೆಲಿಂಜೆ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25	ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ
26	ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ(ಕನ್ನಡ) (2002)	ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
28	ಮಟ್ಪಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (2003)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
29	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ (2004)	ನಾವುಜಿರೆ
30	ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣ (2008)	ಡಾ.ಎಸ್. ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
31	ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ (2008)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
32	ತುಳುನಾಡ ಸಂಶೋಧನೆ (2008)	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
33	ನೂದು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ (2008)	(ಸಂ.) ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು

34	ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ(2008)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು
35	ಮುಗೇರರು (1997)	ಡಾ.ಕೆ.ಅಭಯ ಕುಮಾರ್
36	ಡಾ. ಬಾಬಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (1997)	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ
37	ನಿಲೆ – ಕಾದಂಬರಿ (1997)	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
38	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
39	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (1998)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
40	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (1998)	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
41	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (1998)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
42	ಪುಳ್ಕೂರು ಬಾಚೆ (1998)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
43	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998)	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ
44	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೋ (1998)	ಡಾ.ಕೆ.ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
45	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (1998)	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
46	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (1998, 2007)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
47	ಮಾಯಾಂದಾಲ್ (1998)	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
48	ಬನ್ನಾಲ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
49	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (1998)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್
50	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (1998)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
51	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ (1998, 2007)	ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
52	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ (1998)	ಕೆ.ಆರ್. ರೈ
53	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (1998)	ಮುದ್ದುಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
54	ನಾಗಸಿರಿ (1998)	ಕೆ. ಅನಂತ ರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
55	ಮಾಯೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
56	ಮುಡಿಪ್ಪೆಯರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (1998)	ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
57	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (198, 2007)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
58	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
59	ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
60	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997)	(ಸಂ.) ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ
61	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
62	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998, 2003)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
63	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ್ ಪದೊಕುಲು(1998)	ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್ (ಸಂ.)
64	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (1998, 2003)	ಡಾ.ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
65	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (1998, 2007)	ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
66	ಜೋಕುಲೆ ದನಿ (2000) (ಸಂ.)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
67	ಮಹಾಭಾರತೊ–ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2000)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
68	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (2001)	(ಸಂ.) ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು
69	ತುಳು ಲಿಪಿ (2001)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
70	ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (2002)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
71	ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (2003)	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ

72	ತುಳು ಭಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (ದ.ಪ್ರ) (2004)	ಮಂ.ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ (ಸಂ.)
73	ದೇವಿನ ದಿವ್ಯಕತೆಕುಲು (2004)	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್
74	ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ– –ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು–(2004)	ಫಕೀರ ಎಮ್. ಮುಲಯ
75	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು– ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ (2004)	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
76	ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೋ (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
77	ಐಸ್‌ಲೆಟ್ ಸ್ಯೂ ಪೈನ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
78	ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
79	ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
80	ತುಳು ಕೇನ್ದ್ ಓದುದು ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ (2007)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
81	ಕಂರ್ಬುದ ಪೇರ್ (2007)	ಡಾ.ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
82	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು (2008)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
83	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಕನ್ನಡ)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
84	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
85	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
86	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
87	ಮಗ ಬರಹ ಕಲಿತ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜರರ ಭಟ್
88	ಮಾಯಾಂದಾಳ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
89	ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ (2008)	ಮ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್, ಕಟೀಲು
90	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ (2008)	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
91	ಕಾವೇರಿ (2008)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
92	ತುಳು ಭಾಗವತೋ (2008)	ಡಾ. ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್
93	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ(2008)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
94	ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ (2008)	ವಸಂತ್ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
95	ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಫ್ ಆಫ್ ತುಳುವಾಸ್ ಡಾ. ಡೆನ್ನಿಸ್ ಫೆರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ	(ಬರ್ನಲ್) ಪ್ರೊ.ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಮತ್ತು
96	ಪಾಡ್ದನೊಲು (2008)	–ಮೇನರ್
97	ತುಳು ಭಾಗವತೊ (ಭಾಷಾಂತರ)	ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
98	ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡುಗೆ(2008)	ಪ್ರೊ. ತುಕರಾಮ್ ಪೂಜಾರಿ
99	ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಿಚಯ (2008)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
100	ತುಳು ಗಾದೆಲು (2008)	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
101	ತುಳು ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (2008)	ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ
102	ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು	ಡಾ. ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
103	ಎದುರು ಕತೆಕ್ಕುಲು(2008)	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
104	ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕನತ ಕದಿಕೆ (2008)	ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
105	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಲಿಕೆಲು (2008)	ಡಿ. ಪದುಪತಿ ಗೌಡ
106	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಪರಿಚಯೊ	ಡಾ. ನಿಕೇತನ

107 ದೈವೊಲೆ ಕತೆಕ್ಕುಲು — ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
108 ಬಜ್ಜಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ — ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ
109 ತುಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ — ಡಾ. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್.ಆರ್.
110 ನಾಟಕೊಲು — ದೇವರಾಜ್ ಡಿ.ಬಾಳ

2009–2010ರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

111. ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು — ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
112. ನೆಯಿ ಪೇರ್ — ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ (ಸಂ.)
113. ಪನ್ನಂಬರೊ — ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ (ಸಂ.)
114. ಭಾರತ ಕಾವ್ಯೊ ಪಾಸಡಿ — ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
115. ತುಳು ಅನಂತ ವ್ರತ ಕಥೆ — ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
116. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹರಿದಾಸೆರ್ — ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್
117. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತುಳು ಬಳಕೆ — ಡಾ. ಅಜಕ್ಕಳ ಗಿರೀಶ್ ಭಟ್
118. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆ — ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
119. ಕಳಸೆ (ಮದಿಪು–50) — ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
120. ಪೊಸಗಾದೆಲು — ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
121. ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಗಳು–50
122. ತುಳು ದರ್ಶನ –36 ಸಂಚಿಕೆ
(ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟ 9 ಸಂಚಿಕೆ 4)
123. ತುಳುವ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ — ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
124. ಭಾರತ ಕಾವ್ಯ ಪಾಸಡಿ –2 — ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
125. ಬಂಗ್ಲೆ ಗುಡ್ಡೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕ

2011–12 ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

126 ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ರ್ — ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
127 ನಂದೊಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣೆ — ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್
128 ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011) — ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
129 ರತ್ನಾಕರ್ ವರ್ಣಿ — ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
130 ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ — ವಿ.ಕೆ ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು
131 ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011) — ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
132 ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011) — ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
133 ಡಾ. ಪಳ್ಳತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್ — ಡಾ.ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
134 ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ — ಪ್ರಶಾಂತ್ ಅನಂತಾಡಿ
135 ಕುದ್ಮಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್(2011) — ಡಾ. ಉದಯ ಬಾರ್ಕೂರು
136 ಬಲ್ಲ ಮಹಾದೇವ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕತಾಯಿ (2011) — ಬಿ.ಕೆ ರಮೇಶ್ ಗೇರುಕಟ್ಟೆ
137 ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ (2011) — ಕೆ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ
138 ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ (2011) — ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
139 ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ — ಡಾ.ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
140 ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್ — ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರ್

2013–14 ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

141	ಅತ್ತಾವರ ಎಲ್ಲಪ್ಪ (2013)	ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ್ ರೈ
142	ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್	ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
143	ಎಂ. ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ	ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್
144	ಲಿಪಿ ಶಿಲ್ಪಿ ಅತ್ತಾವರ ಅನಂತಾಚಾರ್ಯರ್	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
145	ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಎಸ್. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್
146	ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮೆಗೌಡೆ	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
147	ತುಳು ಪ್ರವಚನಕಾರೆ–ಯಕ್ಷರಂಗ ಸಾಧಕೆ ಕುಬೇರ್ ಮುಡಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಲ್ಕಿ

2014–15ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

148. **ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು–ಗೊಂಚಿಲ್ ಒಂಜಿ**

1.	ಗಗ್ಗರ	ವಿಲಾಸ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ.
2.	ಸತ್ಯ ಮುನೀಂಡ	ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
3.	ದೋಲು ಕೋಲ	ಈಶ್ವರ ಚಿಟ್ಪಾಡಿ
4.	ಮೈಮೆದ ಸಿರಿ ದುರ್ಗೆ	ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಕದ್ರಿ

149. **ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು ಗೊಂಚಿಲ್ ರಡ್ಡ್**

1.	ಕುಂಕುಮ	ಶಾಂತಾರಾಮ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
2.	ಜಲಜನ ಮಗಲೆಗ್ ಜಪಾನ್ದ ಕಂಡನಿ	ರಾಜು ಬಿ. ತೋನ್ಸೆ
3.	ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ	ಉಮಾನಾಥ ಎ ಕೋಟ್ಯಾನ್
4.	ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್	ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
5.	ನೆತ್ತೆರ್ದ ಕಾನಿಗೆ	ಸಂಜೀವ ಅಡ್ಯಾರು
150.	ವೀರ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ	ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
151.	ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ	ಎಸ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ
152.	ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ	ಡಾ ಎಂ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಮತ್ತು ಬೆನೆಟ್. ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್
153.	ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿ	ಡಾ ಎಂ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಮತ್ತು ಬೆನೆಟ್. ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್
154.	ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸೆರ್ (ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ)	ಅತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
155.	ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
156.	ಸಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡ ಚರಿತ್ರೆ	ಅನುವಾದಕೆರ್ : ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ ಮೂಲ: ಮಯಿಲೈ ಶೀನಿ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ

157. ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಗಳು – 67

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

ಕೊರಗಪ್ಪ ಶಿಂಗಾರಕೋಡಿ
'ಸೀತಾ ಸದನ', ಮಂಚಿ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
'ದೃಶ್ಯ', ಗೊಲ್ಲಚ್ಚಿಲ್, ದೇರೆಬೈಲ್, ಮಂಗಳೂರು – 576 006

ಪೊಳಲ್ ಮಹೇಶ್ ಹೆಗ್ಡೆ
'ಇಂದುಶ್ರೀ', ಬಿ–1, 707, ಕುಮಾರ್ ಪೆರಿವಿಂಕಲ್, ಸಂಡರ್‌ಬಾಯಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಹತ್ತಿರ, ಖರಡಿ ತಾಲೂಕು, ಹಾವೇಲಿ, ಪುಣೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ – 411 014

ಸದಾನಂದ ನಾರಾವಿ
ಸೂರ್ಯದತ್ತ ಕೃಪಾ, ಮಾಸ್ತಿಕಟ್ಟೆ – ತೋಡಾರು, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ (ದ. ಕ) – 574227

ಇರ್ವತ್ತೂರು ಗೋವಿಂದ ಭಂಡಾರಿ
ಕುಂಟಲ್ಪಾಡಿ, ಕಾರ್ಕಳ – 574104

ರಾಜೇಂದ್ರ ಕೇದಿಗೆ
C/o. ಎ.ಎಲ್. ಉಳ್ಳಾಲ್, ವಕೀಲರು, 'ರಾಮ ನಿವಾಸ', ಬರ್ಕೆ,
ಮಣ್ಣಗುಡ್ಡೆ, ಮಂಗಳೂರು – 575003

ಪಿ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ
'ಮಾತೃಶ್ರೀ', ಕಲ್ಲೆಂಚಿ ಪಾದೆ, ಅಳಿಕೆ ಪೋಸ್ಟ್, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು – 574235

ಶಂಕರ ಕುಂಜತ್ತೂರು
ಬಾಳೆಹಿತ್ತಿಲು, ಕುಂಜತ್ತೂರು, ಮಂಜೇಶ್ವರ – 671323

ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್
'ಕಾಂಚನ್ ನಿವಾಸ', ಮೀನಕಳಿಯ ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು – 575 010

ಯಶವಂತ ಡಿ.ಎಸ್.
ಕುಂಟಲ್ಪಾಡಿ, ಶಕ್ತಿನಗರ, ಮಂಗಳೂರು

ಎಚ್.ಎಸ್. ಬೊಳ್ಮಾಡಿ
ಬೊಳ್ಮಾಡಿ ಮನೆ, ಅಂಬ್ಲಮೊಗರು ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು – 575 015

ರಾಂ ಎಲ್ಲಂಗಳ
'ಬಾಂಧವ್ಯ', ದೇವರಪದವು, ವಾಮಂಜೂರು ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು – 575 028

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
'ನೆಲೆ', ಅಂಚೆ ದರ್ಬೆ, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ – 574 202

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ (2014)

ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕಸಂವಾ 817ಕಸಧ 2013/(11)26-02-2014

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : **ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ**
'ಪವನ', ಕಪಿಲಾ ಕಂಪೌಂಡ್, ಹೇರೂರು, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ-576213
0820-2561063/8105758930

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್/ಅರ್ಥ ಸದಸ್ಯರು : **ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.** 9449842183
'ಸಮೃದ್ಧಿ', ಸುಧಾನ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಶಾಲೆ ಎದುರು, ಮಂಜಲ್‌ಪಡ್ಪು ನಗರ, ಪುತ್ತೂರು-3

ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರೊ. ಡಿ.ವೇದಾವತಿ 2212844/9341370754
ಶ್ರೀಧಾಮ, ವಿದ್ಯಾಂಜನೇಯ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆ ಎದುರು, ಬಿಕರ್ನಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರು-15

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್ 9448344633
'ಕಾಮಧೇನು', ದೈಪಲ, ಬಿಮೂಡ ವಿಲೇಜ್, ಬಿ.ಸಿ. ರೋಡ್ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು

ಶ್ರೀ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ್ 9980038007
ಮಾಲ್ದೊಟ್ಟು ಗುತ್ತು, ಬಾನಂಗಡಿ ಅಂಚೆ, ವಯಾ-ಮೂಡುಬಿದಿರೆ

ಶ್ರೀ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಎ. 9480164641
ವಕೀಲರು, ರೈ & ರೈ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ಸ್ ಡಿಸೈನರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೋರ್ಟ್ ರೋಡ್ ಪುತ್ತೂರು,

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ 9986449423
ಶ್ರೀಹರಿ ಪ್ರಸಾದ್, ಡಿ/ಎನ್ 1-81 (ಬಿ), ಜೋಡುಕಟ್ಟೆ, ಮರೋಳಿ, ಅಂಚೆ ಕುಲಶೇಖರ್, ಮಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕೊಪ್ಪಲ 9343342379
ಕೊಪ್ಪಲ ಮನೆ, ಕದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎದುರು, ಮಂಗಳೂರು-2

ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಾರೆ 09958697823 vasanthshetty1962@gmail.com
B-1226, 2nd Floor, Green Filed, Faridabad-121003

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರು 0820-2587241/ 9880070741 kuppoordr@yahoo.com
ಸಿದ್ದಾರ್ಥ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ, ಪ್ಲಾಟ್ ನಂ.502, ಬ್ರಹ್ಮವಾರ ಪೋಸ್ಟ್, ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು-576213

ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು 9449510848 raghuidk@yahoo.com
'ಸುಮ', ಮಣಿಪಾಲ ಸ್ಕೂಲ್ ಹತ್ತಿರ, ಅತ್ತಾವರ, ಮಂಗಳೂರು-575001

ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ 9945396676
701, ಫ್ಯಾಂಟಸಿ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಸ್, ಕೆ.ಆರ್.ಆರ್.ರಸ್ತೆ, ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲು, ಮಂಗಳೂರು - 3

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಟಿ. ವಿಶ್ವನಾಥ 9448464593
ಕೊಯಿಕೊಲಿ ಮನೆ, ದುಗಲಡ್ಕ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು-574239

ಶ್ರೀ ನವೀನ್ ಡಿ. ಪಡೀಲ್ 8197091338
ಹೇರಂಬ ನಿಲಯ, ಪಡೀಲ್ ಓವರ್ ಬ್ರಿಜ್‌ನ ಬಳಿ ಮಂಗಳೂರು-7

ಶ್ರೀ ದಿವಾ ಕೊಕ್ಕಡ 9902032480
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು, ಉಜಿರೆ

ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರೆನ ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತೊ ಒಡಿಯೂರು ಸ್ವಾಮೀಜಿಲೆಡ್ದ್ ಬುಡುಗಡೆ

ಉಡುಪಿಡ್ ನಡತಿನ 'ತುಳು ಮಿನದನ'

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಟ್ಟದ ಅಂತರ್ ಕಾಲೇಜು ತುಳು ಪಂತೊದ ಉದಿಪನ

ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ನಡತಿನ ಮಾಧ್ಯಮ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ – ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯದ ಉದಿಪನ

ತುಳು ಭವನಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಚೇರಿ ಉದಿಪನದ ಪೊರ್ತು